

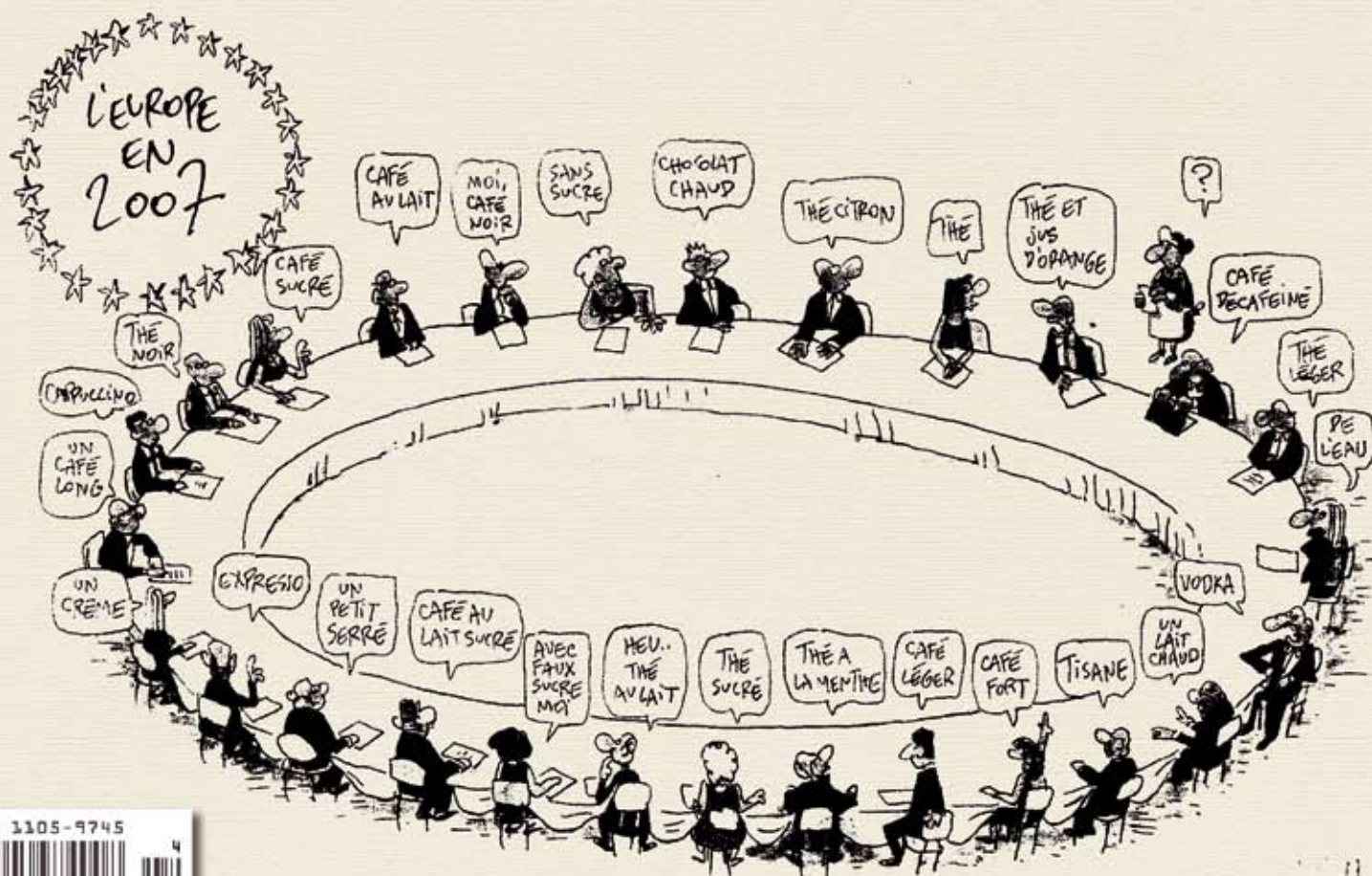
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΔΙΕΥΘ. ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ: ΟΜΗΡΟΥ 54 • 106 72 ΑΘΗΝΑ
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΝΤΥΠΟΥ: 1413

1957-2007
50 ΧΡΟΝΙΑ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΝΩΣΗ

ISSN 1105-9745

9 771105 974008

Οραματιζόμαστε
Αφουγκραζόμαστε
Σχεδιάζουμε
Αναπτύσσουμε

Ο Ο.Α.Σ.Α. ΜΕΤΑΚΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΥΣ ΑΠΟ 2.700.000 ΕΠΙΒΑΤΕΣ

Χτες, σήμερα, αύριο, κάθε μέρα, περισσότεροι από **2,7 εκατομμύρια** συμπολίτες μας εμπιστεύονται τις **Αστικές Συγκοινωνίες** για τις διαδρομές τους μέσα στην πόλη.

Με **3.000** οχήματα που διαθέτει ο Όμιλος, οι **12.000** εργαζόμενοι αναλαμβάνουν καθημερινά να φέρουν εις πέρας ένα έργο σημαντικό και δύσκολο:

την καθημερινή και ασφαλή μετακίνησή σας.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΑΣΤΙΚΩΝ
ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
ΑΘΗΝΩΝ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ: 1989 • ISSN: 1105-8137 • 5 ΕΥΡΩ • ΧΡΟΝΟΣ 18 • ΤΕΥΧΟΣ 64 • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2007

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ:
"ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ-
ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΕΚΦΡΑΣΗ-ΘΕΣΜΟΙ",
Μη Κερδοσκοπικό Σωματείο
Ομήρου 54 - Αθήνα - 106 72
Τηλ.: +30 210 3643224
Fax: +30 210 3646953
E-mail: ekfrasi@ekfrasi.gr
http://www.ekfrasi.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΝΤΥΠΟΥ: 1413

ΕΚΔΟΤΗΣ- ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ:
Νίκος Γιαννής

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΞΙΑ:
Σταματίνα Ξεφτέρη

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:
Κατερίνα Ανδρωνά

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ:
Χρήστος Αλεξόπουλος, Λεωνίδας
Αντωνικόπουλος, Ιωάννης
Βαρβιτσιώτης, Δημήτρης
Δασκαλόπουλος, Χρήστος
Ηλίας, Γεώργιος Κασσιμάτης,
Δημήτρης Κατσούδας, Δημήτρης
Κολοτούρος, Νικόλαος Λαζαρίδης,
Σταύρος Λαμπρινίδης, Νάσια
Μιχαλοπούλου, Ελένη Νικολούδια,
Βασίλης Παπαγιαννάκος,
Δημήτρης Παπαδημούλης, Ράνια
Παπασταυροπούλου, Ιωάννης
Παρίσης, Αθανάσιος Σοφός, Τάσος
Φακιολάς, Δημήτρης Χρυσόχδου.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ:
Εκδόσεις «ΗΛΙΑΙΑ»

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ:
iForce Επικοινωνίες Α.Ε

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: 50 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση: 50 χρόνια πολιτικής και ανθρώπινης πνοής.....	5
<i>Γ. Κασσιμάτης</i>	
50 χρόνια ΕΕ: Μια ιστορία του παρόντος.....	6
<i>Νίκος Γιαννής</i>	
Παρελθόν και Παρόν. Μέλλον;	7
<i>Σταματίνα Ξεφτέρη</i>	
Η ημέρα που γεννήθηκε η Ευρώπη	8
<i>Λεωνίδας Αντωνικόπουλος</i>	
Συνέντευξη με τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Χ. Πέτερινγκ.....	9
Έλληνες Ευρωβουλευτές μιλούν για τα 50 χρόνια	11
Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση και Κοινωνία της Πληροφορίας.....	19
<i>Δημήτρης Κατσούδας, Γ.Γ ΥΠΕΞ</i>	
Η Διακήρυξη του Βερολίνου από τους Ευρωπαίους ηγέτες	21
6 success stories.....	22
Η Ευρώπη στην τροχιά νέων αστερισμών.....	28
<i>Δημήτρης Χρυσόχδου</i>	
50 έτη από τη Συνθήκη της Ρώμης.....	34
<i>Νικόλαος Λαζαρίδης</i>	
Έρευνα κοινής γνώμης ΣΕΒ - Ανοιχτό Φόρουμ του ΣΕΒ για τα 50 χρόνια Ε.Ε...38	
Ευρωπαϊκή νεολαία: διακήρυξη της Ρώμης.....	40
Ομιλία του Προέδρου του ΣΕΒ στο Ανοιχτό Forum	42
Δήλωση – απάντηση των ΜΚΟ της Ευρώπης στη Διακήρυξη του Βερολίνου ...45	
<i>Δημήτρης Δασκαλόπουλος Ποίημα</i>	45
<i>Χρήστος Ηλίας</i>	

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Ε.Ε : Η απαραίτητη δύναμη στην επίλυση διεθνών θεμάτων.....	44
<i>Τάσος Φακιολάς</i>	
Ευρωπαϊκή Ένωση και Παγκόσμια Ασφάλεια τον 21ο αιώνα.....	46
<i>Χρήστος Αλεξόπουλος</i>	
The ESDP in the southern flank of Europe	50
<i>Ιωάννης Παρίσης</i>	

ΜΚΟ

Βιβλιοπαρουσίαση	52
Federalising the EU, why do it?.....	52
Τα νέα της Ευρωπαϊκής Έκφρασης.....	53

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

QUARTERLY EDITION ON EUROPEAN ISSUES

First Published: 1989 • ISSN: 1105-8137 • EURO 5 • YEAR 18 • VOL. 64 • JANUARY - FEBRUARY - MARCH 2007

PROPRIETOR - EDITION:

"European Society, Politics,
Expression, Institutions", non Profit
Making Company
54 Omirou St., Athens 106 72
Tel.: +30 210 3643224
Fax: +30 210 3646953
E-mail: ekfrasi@ekfrasi.gr
http://www.ekfrasi.gr

EDITOR - PUBLISHER BY LAW:

Nicos Yannis

PUBLISHING DIRECTOR:

Stamatina Xeferi

DIRECTION:

Katerina Androna

CONTRIBUTORS:

Christos Alexopoulos,
Leonidas Antonakopoulos,
Ioannis Varvitsiotis, Dimitris
Daskalopoulos, Christos
Ilias, Georgios Kasimatis,
Dimitris Katsoudas, Dimitris
Kolotouros, Nicolaos Lazarides,
Stauros Lambrinides, Nasia
Michalopoulou, Eleni Nikoloudia,
Vassilis Papagiannakos,
Dimitris Papadimoulis, Rania
Papastauropoulou, Ioannis Parisi,
Athanasios Sofos, Tasos Fakiolas,
Dimitris Chrissochoou.

TECHNICAL ADVISOR:

Hilieha

PUBLIC RELATIONS:

iForce Epikoinonies SA

AN ATTRIBUTE TO THE 50th ANNIVERSARY FROM THE FOUNDATION OF THE EUROPEAN UNION

European Union : 50 years of political and human blow	5
<i>G. Kasimatis</i>	
A story of the present.....	6
<i>N. Yannis</i>	
The Past and the Present. What about future?.....	7
<i>S. Xeferi</i>	
The day that EU was born	8
<i>L. Antonakopoulos</i>	
Interview with the President of the European Parliament	9
Interview with 3 Greek members of the European Parliament	11
European Governance and the Society of Information.....	19
<i>D. Katsoudas</i>	
The Berlin Declaration by the European leaders	21
6 success stories.....	22
Europe in the orbit of new constellations	28
<i>D. Chrissochoou</i>	
50 years from the Treaty of Rome : Assessment and Prospects	34
<i>N. Lazarides</i>	
A Research of the public opinion: The open Forum on the EU- organized by SEV (2007).....	38
European Youth : Rome Declaration.....	40
Speech of the President of SEV	42
<i>D. Daskalopoulos</i>	
Social NGOs respond to the Berlin Declaration	45
Poem	45
<i>by C. Ilias</i>	

THE EUROPEAN UNION AND GLOBAL SECURITY

EU: the essential force towards the solution of international problems	44
<i>by T. Fakiolas</i>	
The EU and global security in the 21st century	46
<i>C. Alexopoulos</i>	
The ESDP in the southern flank of Europe	50
<i>I. Parisi</i>	

NGO

Book proposals	52
Federalizing the EU why do it?.....	52
"European Expression" news	53

50 χρόνια πολιτικής και ανθρώπινης πνοής

Γ. Κασιμάτης,

Διευθυντής του Γραφείου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την Ελλάδα

Η επέτειος των πενήντα χρόνων από την υπογραφή της Συνθήκης που ίδρυσε την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, έδωσε την ευκαιρία σε εκατομμύρια Ευρωπαίους να αναλογιστούν σε ποια κατάσταση βρισκόταν η Ευρώπη μετά τον 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο, και σε ποια κα-

τάσταση βρίσκεται σήμερα. . Μου έρχεται στο νου η γενιά που πλήρωσε τη φρίκη του πολέμου, την καταπίεση και τον δεσποτισμό, την έλλειψη ελευθερίας και δημοκρατίας, τις δικτατορίες, τις παραβιάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων, την ανέχεια και την αδικία. Σε αυτή τη γενιά πέφτει το χρέος να μεταδώσει στις νεότερες, σε αυτές που μεγάλωσαν μαζί με την Ένωση, ποιες εκπληκτικές αλλαγές έχουν σημειωθεί στη συμπεριφορά των ευρωπαϊκών κρατών, όσον αφορά τη μεταξύ τους αλληλεγγύη, την ασύλληπτη άνοδο του βιοτικού επιπέδου που επήλθε τα τελευταία χρόνια και παράλληλα την απaráμιλλη κατοχύρωση αξιών, ελευθεριών και δικαιωμάτων, για να μπορούν να θεωρούν τόσα πράγματα της καθημερινότητάς τους ως δεδομένα. Και δεν είναι μόνο το ευρώ, η ενιαία εσωτερική αγορά, η ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή, τα πακέτα οικονομικής στήριξης των κρατών, τα μεγάλα έργα υποδομής, το σπάσιμο των κρατικών μονοπωλίων στις επικοινωνίες και την ενέργεια, οι ουρές στα τελωνεία και η προστασία του εισοδήματος και της υγείας των καταναλωτών. Αυτά δεν είναι παρά μόνο μερικά χειροπιαστά παραδείγματα των αλλαγών που εφαρμόστηκαν ομόφωνα από τα κράτη μέλη. Υπάρχουν αλλαγές που δεν γίνονται εύκολα αισθητές είτε γιατί έχουν έμμεσο αντίκτυπο στις κοινωνίες των κρατών μελών είτε γιατί η συγκυρία των παγκόσμιων μεταβολών δεν επιτρέπει τη γρήγορη συνειδητοποίησή τους από τους πολίτες τους. Ενώ τις συνθήκες ειρήνης και ασφάλειας που περιβάλλουν κάθε κράτος μέλος, τις αυξημένες διπλωματικές δυνατότητες και κατ' επέκταση του μεγαλύτερου κύρους που προσδίδει η ιδιότητα του κράτους μέλους στην άσκηση εξωτερικής πολιτικής ή ακόμη τη διατήρηση και την ενίσχυση των παραμέτρων που συγκροτούν το κοινωνικό μοντέλο της Ένωσης.

Ξεχωριστή μνεία νομίζω ότι χρειάζεται για την προσπάθεια που καταβάλλεται για την προστασία του περιβάλλοντος. Η αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης στον τομέα αποδείχθηκε ευεργετική. Στις θάλασσες με τις αυστηρές διατάξεις που διέπουν τη ναυσιπλοΐα, στα ποτάμια με τον έλεγχο των βιομηχανικών απορρίψεων, στα δάση με τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, στη χλωρίδα και την πανίδα της Ευρώπης με την επανεμφάνιση ειδών που κινδύνεψαν με εξαφάνιση, η επίδραση της κοινοτικής νομοθεσίας είναι εμφανής δια γυμνού οφθαλμού. Η πίεση που ασκεί η Ένωση στην πατρίδα μας είναι πράγματι ασφυκτική. Όχι άδικα. Όπως παντού εφαρμόζονται αυστηρά μέτρα για τον περιορισμό των σκουπιδιών και το κλείσιμο των ανοιχτών χωματερών, τη βιολογική επεξεργασία των αστικών λυμάτων, τον περιορισμό της ρύπανσης από χημικές ουσίες, τη μείωση της ατμοσφαιρικής μόλυνσης, έτσι και στην Ελλάδα πρέπει να εφαρμόσουμε τις διατάξεις που εγκρίνουν από κοινού το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο Υπουργών. Να κλείσουμε τις παράνομες χωματερές, να ανακυκλώσουμε τα σκουπίδια μας, να κατασκευάσουμε παντού βιολογικούς σταθμούς, να προστατέψουμε τους εθνικούς δρυμούς και τις ιδιαίτερου φυσικού κάλλους περιοχές από τις κάθε λογής αυθαιρεσίες.

Οι ελπίδες για μια ολοένα και περισσότερη Ευρώπη, παρά τις αντιστάσεις που εκδηλώνονται τα τελευταία χρόνια κυρίως ως προς το πολιτικό σκέλος του ευρωπαϊκού συνεταιρισμού, παραμένουν ακέραιες.

Η επέτειος των πενήντα χρόνων πέρα από την ευκαιρία που μας δίνει να αξιολογήσουμε την κοινή ευρωπαϊκή μας πορεία, μας προκαλεί να ενδυναμώσουμε τις δεσμεύσεις μας για την Ευρώπη των 50 χρόνων που έρχονται.

– Εμβάθυνση της Δημοκρατίας και της ευημερίας στην κοινωνία μας;

– Διαχείριση της παγκοσμιοποίησης;

– Διακυβέρνηση του κόσμου με ειρήνη και δικαιοσύνη.

Οι διεργασίες για την επίτευξη των παραπάνω στόχων είναι άκρως πολιτικές και απαιτούν δημόσιο διάλογο και συμμετοχή των πολιτών. Έτσι η Συνταγματική Συνθήκη και οι επερχόμενες ευρωεκλογές αποκτούν μεγάλη σημασία. Θα αποτελέσουν το πρώτο δείγμα για την ικανότητά μας να προσδώσουμε στην Ευρώπη αυτή την πολιτική και ανθρώπινη πνοή που τόσο έχει ανάγκη.

Πενήντα χρόνια ΕΕ, μια ιστορία του παρόντος

Δρ Νίκος Γιαννής,

Καθηγητής Ευρωπαϊκής πολιτικής, πρ. Πρόεδρος ΟΛΠ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση γιορτάζει σήμερα τα 50 χρόνια από τη στιγμή που υπογράφηκε μεταξύ μόλις 6 κρατών-μελών στη Ρώμη η ιδρυτική πράξη του οργανισμού που σήμερα έφτασε, αν και με άλλο όνομα από αυτό της αρχικής Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, να αριθμεί 27 κράτη –

μέλη και φτάνει πλέον μέχρι τις εσχατιές της ηπείρου από τις Βαλτικές χώρες μέχρι την Κύπρο. Η γιορτή προσφέρει μια ευκαιρία για περίσκεψη.

Ας θυμηθούμε τις βασικές αξίες της ΕΕ όπως αυτές ορίζονται στη μετέωρη συνταγματική συνθήκη: ο σεβασμός της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, η ελευθερία, η δημοκρατία, η ισότητα, το κράτος δικαίου καθώς και ο σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Οι αξίες αυτές είναι κοινές μεταξύ των κρατών μελών της Ε.Ε. σε μία ευρωπαϊκή κοινωνία που χαρακτηρίζεται από την πολυφωνία, την ανοχή, τη δικαιοσύνη, την αλληλεγγύη και την καταπολέμηση των διακρίσεων. Η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, των αγαθών, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων, καθώς και η ελευθερία εγκατάστασης έχουν κατοχυρωθεί εντός της Ένωσης και σε μεγάλο βαθμό έχουν γίνει πράξη. Κάθε μορφή διάκρισης απαγορεύεται.

Η Ένωση έχει ως στόχο να προωθήσει την ειρήνη, τις αξίες της και την ευημερία των πολιτών της. Προωθεί την ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική οικονομία

της αγοράς σε ένα χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Προάγει την επιστημονική και τεχνική πρόοδο. Καταπολεμά τον αποκλεισμό, προωθεί την ισότητα ανδρών και γυναικών και την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών. Η οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή και η αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών της είναι κάτι παραπάνω από ένας ευγενής στόχος. Η Ένωση σέβεται και υποστηρίζει τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές ταυτότητες των κρατών μελών της. Τα όργανα της Ένωσης και οι εθνικές αρχές εργάζονται από κοινού για την εκπλήρωση των κοινών στόχων με βάση τις αρχές της εταιρικότητας και της επικουρικότητας.

Το σημαντικότερο όμως είναι ότι αυτή η ενότητα επιτεύχθηκε ειρηνικά, όχι με επιβολή. Ήταν και είναι το προϊόν της οικειοθελούς και δια βίου δέσμευσης όλων όσων συμμετέχουν σε αυτήν. Παραλλάσσοντας τη γνωστή παροιμία μπορούμε να πούμε πως στην Ευρωπαϊκή Ένωση «ότι δεν φτάνει η αλεπού τελικώς πηδάει και τα φτάνει». Γι' αυτό ο ρυθμός πολλές φορές μας φαίνεται αργός. Έτσι ενώ η Ευρώπη τα τελευταία 3 χρόνια σχεδόν διπλασιάζεται, από 15 σε 27 κράτη-μέλη και ο διεθνής ανταγωνισμός εντείνεται, λείπει η αποφασιστικότητα λαού και ηγεσίας να συμφωνηθούν οι απαραίτητες θεσμικές προσαρμογές, να γίνει το απαραίτητο πλέον ποιοτικό άλμα προς την πολιτική ένωση και το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα παραμένει ανενεργό. Τα σύνορα, κάθε είδους σύνορα, χρειάζεται να πέσουν κι άλλο και όχι να ορθώνονται νέα. Η οικονομία πρέπει να αποκτήσει τον δυναμισμό που της λείπει και το αναγκαίο τίμημα είναι ένας νέος συμβιβασμός μεταξύ (α)βεβαιότητας της εργασίας και κοινωνικής συνοχής και εμπιστοσύνης. Η Ευρώπη οφείλει σύντομα να αναλάβει τις ηγετικές της ευθύνες απέναντι σε έναν ταραγμένο κόσμο, καθώς και σε σχέση με πλανητικές προκλήσεις όπως η διατάραξη του κλίματος. Εξαιρετικοί άνθρωποι γεννώνται υπό εξαιρετικές περιστάσεις. Οι Ευρωπαίοι πολιτικοί ηγέτες, αν θέλουν ν' αξίζουν τη σαμπάνια του εορτασμού, πρέπει τώρα να κάνουν κάτι για το οποίο οι διάδοχοι τους ύστερα από τα προσεχή 50 χρόνια, θα έχουν λόγο κι εκείνοι να γιορτάζουν με αφορμή την επέτειο 100 χρόνων ενωμένης Ευρώπης! Σήμερα κι ενώ μας χωρίζουν πλέον μόλις 14 χρόνια από τη συμπλήρωση 200 ετών από την ελληνική παλιγγενεσία.

“ Το σημαντικότερο όμως είναι ότι η ενότητα επιτεύχθηκε ειρηνικά, όχι με επιβολή. Ήταν και είναι το προϊόν της οικειοθελούς και δια βίου δέσμευσης όλων όσων συμμετέχουν σε αυτήν. ”

Παρελθόν και παρόν. Μέλλον;

Σταματίνα Ξεφτέρη

Αρχισυντάκτρια περιοδικού «Ευρωπαϊκή Έκφραση», Φοιτήτρια Νομικής

Το παρόν μας βρίσκει τώρα ενταγμένους σε μια πολυπληθή οικογένεια με 27 πλέον μέλη. Μια οικογένεια που έβαλε γερά θεμέλια, θέλοντας να βγει από μια περίοδο αδιάλειπτων κρίσεων και αιματηρών συγκρούσεων και έτσι αναπτύχθηκε με σταθερά βήματα – αρχικά στο πεδίο της οικονομίας, της εξωτερικής πολιτικής και της άμυνας και τώρα πια σε κάθε τομέα της ζωής μας. Μια οικογένεια, όπου το κάθε μέλος έχει ξεχωριστή ταυτότητα, προσφέρει στο σύνολο όντας πάντα ισότιμο με τα υπόλοιπα και πολλές φορές διαφωνεί, συγκρούεται με αυτά, μα μπροστά στην επίτευξη ενός σκοπού τολμά και να υποχωρεί.

Παρ' όλ' αυτά το μέλλον είναι αυτό που μας προβληματίζει. Γιατί άραγε; Μήπως εξαντλήθηκαν οι δυνατότητες και οι δυνάμεις της ΕΕ; Μήπως οι νέες πολιτικές συνθήκες μετά τη διεύρυνση είναι πρωτόγνωρες για μία ένωση κρατών που κάποτε αποτελούνταν από 6 μέλη; Άραγε έφτασε η στιγμή που οι Ευρωπαίοι θα ενωθούν υπό τη σκέπη ενός Ευρωσυντάγματος;

Η αλήθεια είναι ότι η Ενωμένη Ευρώπη έχει κατακτήσει πολλά. 50 χρόνια μετά την ίδρυσή της, όλοι ομολογούν ότι βρισκόμαστε σε μια κρίσιμη καμπή. Απαιτείται ουσιαστικός επαναπροσδιορισμός των στόχων και έπειτα εκείνες οι πρακτικές λύσεις που θα είναι απόλυτα προσαρμοσμένες στις κοινωνικές ανάγκες. Το πιο σημαντικό όμως σημείο στη μελλοντική μας πορεία, στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης είναι απλά η ευαισθητοποίηση του κάθε Ευρωπαίου πολίτη, η – όχι επιδερμική μόνο - προσέγγιση του ρόλου του μέσα στην Ευρώπη και η πολιτική συνειδητοποίησή του σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Χρειάζεται να αισθανθούμε πραγματικά πολίτες μιας μεγαλύτερης κοινότητας. Η αδιαφορία ή η άγνοια είναι αυτή που θέτει προσκόμματα στην πρόοδο. Νομίζουμε καμιά φορά ότι η ΕΕ είναι κάτι έξω από εμάς, ότι δεν μας αφορά ή δεν μας επηρεάζει άμεσα ή δε λειτουργεί ουσιαστικά προς το συμφέρον μας. Λάθος. Πολύ εύκολα μπορούμε να αντιληφθούμε το αντίθετο, δηλαδή την επίδρασή της, ακόμα και στην καθημερινή ζωή. Ενιαίο νόμισμα, ελευθερία μετακινήσεων μέσα στην ΕΕ, εργασία και σπουδές παντού στην ΕΕ, δυνατότητα προσφυγής στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, είναι μερικά από τα απλά παραδείγματα. Αν η

νοοτροπία αυτή κάνει στροφή 180°, τότε μόνο μπορούμε να προχωρήσουμε και μαζί με τους ηγέτες, ως κοινωνία πολιτών να προωθήσουμε τα κοινά μας συμφέροντα, να περιφρουρήσουμε τα δικαιώματά μας και να χαράξουμε νέες πολιτικές συνεργασίας μεταξύ των εθνών. Μα πρώτα πρέπει να αφουγκραστούμε τις σύγχρονες ανάγκες μας και όχι να βαδίζουμε τυφλά, στα μονοπάτια της ευρωπαϊκής παράδοσης.

Η Ευρωπαϊκή Έκφραση, με αφορμή την επέτειο της 9^{ης} Μαΐου, αποφάσισε να αφιερώσει το τεύχος αυτό στα 50 χρόνια της ΕΕ. Το αφιέρωμα αυτό παρουσιάζει την ιστορική διαδρομή της ΕΕ, καθώς και αξιολογήσεις αυτής διατυπωμένες από διαφορετικούς κοινωνικούς και πολιτικούς χώρους. Μέσα από τη συνέντευξη του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ο οποίος μας αναλύει τα σύγχρονα δεδομένα στον ευρωπαϊκό χώρο αλλά και τα επόμενα βήματα της ΕΕ, ακούγεται ξεκάθαρα η φωνή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Όπως και μέσα από τις συνεντεύξεις των Ελλήνων Ευρωβουλευτών, που ερμηνεύουν ο καθένας με τον δικό του τρόπο την ευρωπαϊκή πραγματικότητα και οραματίζονται ακόμα μεγαλύτερη ανάπτυξη σε περισσότερους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας. Ακολουθεί μια θεώρηση των πραγμάτων από τη σκοπιά των κυβερνήσεων, μέσα από την επίσημη διακήρυξη του Βερολίνου εκ μέρους των ηγετών και με τον Γενικό Γραμματέα Ευρωπαϊκών Υποθέσεων του ΥΠΙΕΣ να μας μιλά κάνοντας έναν απολογισμό του έργου της ΕΕ και εκθέτοντας τις σημερινές προκλήσεις. Στην ενότητα “6 SUCCESS STORIES” μιλούν οι απλοί πολίτες. Στην ουσία βλέπουμε στους ανθρώπους αυτούς 6 περιπτώσεις, όπου οι ίδιοι ή ομάδες πολιτών ευνοήθηκαν μέσα από προγράμματα της ΕΕ, που τους βοήθησαν να αναπτύξουν ή να επεκτείνουν τη δραστηριότητά τους. Τέλος, η Κοινωνία Πολιτών εκφράζεται μέσα από τις αντιδράσεις των ΜΚΟ στα συμβαίνοντα στην Ευρώπη αλλά και της Νεολαίας. Σημαντικότερη είναι η έρευνα κοινής γνώμης που παραθέτουμε, στην οποία διακρίνονται οι αντιλήψεις που επικρατούν στη ελληνική κοινωνία όσον αφορά στην ΕΕ. Η επόμενη ενότητα αναφέρεται ειδικότερα στο θέμα της παγκόσμιας ασφάλειας.

Όλα αυτά στοχεύουν στο να σχηματιστεί μια πλήρης εικόνα στον αναγνώστη πάνω στο θέμα που προσεγγίζουμε αυτή τη φορά. Ελπίζουμε ότι η θεματολογία καλύπτει τη συγκεκριμένη προσδοκία όλων μας.

Η ημέρα που γεννήθηκε η Ευρώπη

Λεωνίδας Αντωνακόπουλος,

Πολιτικός Επιστήμων, Εκπρόσωπος Τύπου του Γραφείου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Ελλάδα

Στις 25 Μαρτίου 1957 έβρεχε στη Ρώμη. Γύρω στις 5 το απόγευμα ένα πλήθος από μαύρες ομπρέλες συνωστίζονταν, στην πλατεία του Καπιτώλιου, δημιουργώντας ένα εντυπωσιακό κοντράστ γύρω από το έφιππο άγαλμα του αυτοκράτορα Μάρκου Αυρήλιου. Οι Ρωμαίοι γνώριζαν ότι, για μια ακόμη φορά, κάτι πολύ σημαντικό επρόκειτο να συμβεί στην αιώνια πόλη. Στις 6 ακριβώς άρχισε η τελετή για την υπογραφή της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ) και της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, γνωστής ως ΕΥΡΑΤΟΜ.

Οι 6 μεγάλοι της «μικρής» τότε Ευρώπης (Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, Βέλγιο, Γαλλία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Κάτω Χώρες) εναπόθεσαν με κάθε επισημότητα την υπογραφή τους (τρεις για την ακρίβεια, από μια σε κάθε Συνθήκη και μία για τα παραρτήματα).

Ο Γερμανός καγκελάριος Αντενάουερ πήρε πρώτος το λόγο: «Πριν λίγο καιρό πολλοί θεωρούσαν αδύνατο αυτό που πραγματοποιούμε σήμερα» τόνισε. «Νίκησε όμως η αισιοδοξία! Όλα δεν είναι τέλεια. Υπάρχουν ακόμη αμφιβολίες. Όμως δεν πρέπει το δένδρο να μας κρύβει το δάσος. «Βέλγος πρωθυπουργός Πωλ Ανρί Σπάακ δήλωσε ότι «πρόκειται για την πρώτη, εθελούσια διαμόρφωση της ευρωπαϊκής ιστορίας όχι με τη χρήση βίας, αλλά με τη δύναμη του πνεύματος...».

22 μήνες πριν την ιστορική αυτή συνάντηση στο Καπιτώλιο, οι υπουργοί εξωτερικών των 6 χωρών της ΕΚΑΧ (Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα), είχαν αποφασίσει στη Μεσσίνα (Ιούνιος 1955) να δώσουν νέα ώθηση στην ευρωπαϊκή οικοδόμηση η οποία τότε είχε πληγεί επίσης από την αποτυχημένη προσπάθεια για μια Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άμυνας

(Αύγουστος του 1954).

Από την εποχή των πρωτεργατών και σκαπανέων της ευρωπαϊκής οικοδόμησης 50 χρόνια μετά, η Ευρωπαϊκή Ένωση επιβεβαιώνει την μεγαλύτερη επιτυχία της στην ιστορία της γηραιάς ηπείρου: την εδραίωση της ειρήνης. Με 27 πλέον κράτη μέλη και περίπου 500 εκατομμύρια πολίτες ανέπτυξε μια μοναδική δυναμική με άξονα την ανάπτυξη, την ευημερία, τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων,

την όλο και πιο στενή συνεργασία, και την εξουδετέρωση των εθνικισμών και των διαιρέσεων.

Το Ευρωπαϊκό πρότυπο κοινωνίας είναι μια κατάκτηση που πρέπει να κάνει υπερήφανους τους ευρωπαίους πολίτες. μια κατάκτηση που πρέπει να περιφρουρήσουν οι ίδιοι. Οι κοινές αξίες που αποτελούν τη βάση του ευρωπαϊκού οικοδομήματος είναι ένα παράδειγμα οικονομικής ανάπτυξης, πολιτικής δημοκρατίας αλλά και κοινωνικής αλληλεγγύης για όλο τον υπόλοιπο κόσμο. Πρέπει να το συνειδητοποιήσουμε, αλλά χωρίς ανώφελη αίσθηση υπεροχής, εγωισμού και διάθεσης αποκλεισμού.

Το ορόσημο όμως δεν λύνουν τα μεγάλα προβλήματα. Η 50η επέτειος στις 25 Μαρτίου είναι μια καλή αφορμή για ειλικρινή απολογισμό αλλά και καταγραφή των προβλημάτων που συσσωρεύονται: η παγκοσμιοποίηση είναι μια αμφιλεγόμενη πρόκληση. Η ανεργία – ιδιαίτερα των νέων – που πεισματικά απειλεί την συνοχή του κοινωνικού ιστού. Η κλιματική αλ-

λαγή και το φαινόμενο του θερμοκηπίου. Η ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού σε μια περίοδο που φθίνουν οι πρώτες ύλες. Οι περιφερειακές συγκρούσεις και η έξαρση της διεθνούς τρομοκρατίας. Η υποανάπτυξη του λεγόμε-

“ Η Ευρώπη δεν έχει άλλη επιλογή από το να ενώσει τις δυνάμεις της σε οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό και οικολογικό επίπεδο και να δείξει διάθεση και αποφασιστικότητα για ένα νέο ξεκίνημα. ”

► Συνέχεια στη σελίδα 49

Συνέντευξη με τον Hans-Gert Pöttering

Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Φέτος η ΕΕ γιορτάζει τα 50 χρόνια από την ίδρυσή της. Τι πιστεύετε ότι μας δίδαξε –πολίτες και φορείς εξουσίας – η εμπειρία της συμμετοχής σε αυτήν; Ποια θεωρείτε πως ήταν η σημαντικότερη στιγμή στην ιστορική πορεία προς την ευρωπαϊκή ενοποίηση;

Η διαδικασία ενοποίησης της Ευρώπης έχει προχωρήσει πολύ από τότε που υπεγράφη η Συνθήκη της Ρώμης, δηλαδή εδώ και 50 χρόνια. Η ιδέα αυτού του ευρωπαϊκού οικοδομήματος μεταφράζεται σε μια από τις πιο ευτυχισμένες περιόδους στη μακροχρόνια ιστορία της Ευρώπης. Οι Ευρωπαίοι πολίτες συνειδητοποιούν ότι η Ευρώπη έχει αντλήσει τη δύναμή της από τη βούλησή της για ειρήνη και ελευθερία. Οι Ευρωπαίοι έζησαν, μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, την ενίσχυση της ευημερίας και της κοινωνικής εξισορρόπησης. Η Ευρώπη παρέμεινε πιστή στον εαυτό της και στις αξίες της και βρήκε, στη διάρκεια των 50 αυτών ετών, την αναγνώρισή της και τη δική της δυναμική μέσα από την φιλοδοξία των πολιτών για ειρήνη, ασφάλεια, ανθρωπίνες αξίες και για τα δικαιώματα του ανθρώπου. Έχουν υπάρξει πολλές σημαντικές στιγμές στην ιστορική πορεία της Ε. Ε. Μας οδηγούν όλους στο να προετοιμάσουμε το μέλλον με τέτοιο τρόπο, ώστε να εμπνέει δικαίως σιγουριά στα παιδιά και τα εγγόνια μας.

Το καθήκον μας είναι να δημιουργήσουμε μια Ευρώπη, την οποία θα εμπιστευόμαστε και που θα αντλεί τη δύναμή της από τις αξίες, εξυπηρετώντας τους πολίτες και κάθε αλληλέγγυο εταίρο στον κόσμο.

Η πρόοδος της ευρωπαϊκής ενοποίησης συναρτάται από τη βούληση 27 κρατών μελών και τους αναγκαίους συμβιβασμούς που αυτό συνεπάγεται σε πολιτικό και διπλωματικό επίπεδο. Όμως δημοσκοπήσεις δείχνουν ότι οι πολίτες –αδιακρίτως εθνικότητας– γενικώς επιθυμούν μια πιο αποτελεσματική παρουσία της ΕΕ στο εσωτερικό και στον έξω κόσμο. Μήπως η Επιτροπή και το Ευρ. Κοινοβούλιο πρέπει να εμπιστευτούν περισσότερο απευθείας τους πολίτες και λιγότερο τις εθνικές κυβερνήσεις;

Αυτό μας κάνει να θέλουμε να ενισχύσουμε την εμπι-

“ Το καθήκον μας είναι να δημιουργήσουμε μια Ευρώπη, την οποία θα εμπιστευόμαστε και που θα αντλεί τη δύναμή της από τις αξίες. ”

συνενώνει 27 χώρες και 500 εκατομμύρια πολίτες. Η Ευρώπη είναι μια ήπειρος «περίπλοκη» και δε μπορεί πια να κατευθύνεται από τα ξεπερασμένα όργανα των σημερινών Συνθηκών. Οι μεταρρυθμίσεις είναι απαραίτητες μέσα σε μια διευρυμένη –πλέον– Ευρώπη. Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η βάση είναι η Συνταγματική Συνθήκη. Πρέπει να προστατεύσουμε τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις και τις κοινές μας αξίες. Έχουμε ανάγκη από μία Ευρωπαϊκή Ένωση ικανή να λειτουργεί με δημοκρατικό τρόπο και με διαφάνεια.

Αν τίποτα άλλο δεν μπορεί σήμερα να γίνει, ποια η θέση σας σχετικά με τη δημιουργία ενός σκληρού πυρήνα πρωτοπόρων κρατών, όπως κάποτε οι 6, που να υιοθετήσει καταρχήν τη συνταγματική Συνθήκη και σύντομα νέες ρυθμίσεις που θα το καταστήσουν ένα πραγματικό Σύνταγμα, στο οποίο στη συνέχεια θα μπορούν να προσχωρήσουν όσοι άλλοι από τα υπόλοιπα σημερινά μέλη το επιθυμούν και αρχικώς με επιλογή τους θα έχουν μείνει απ' έξω; Τι θα λέγατε στην πρόταση αυτή, η πρωτοπορία να αποτελείται για παράδειγμα από τα ίδια τα αρχικά 6 κράτη – μέλη; Ή οι 6 + η Ελλάδα;

στοσύνη των Ευρωπαίων απέναντι στους πολιτικούς θεσμούς της Ε. Ε. Η Ευρώπη των πολιτών και η αξιοπιστία των ευρωπαϊκών θεσμών είναι αλληλοεξαρτώμενες. Το Ευρωκοινοβούλιο είναι στην υπηρεσία των πολιτών. Ο θεσμός μας είναι σε εγρήγορση για να υπερασπίζεται τα συμφέροντα των πολιτών συνεργαζόμενος στενά και έχοντας εμπιστοσύνη στα υπόλοιπα θεσμικά όργανα και στις κυβερνήσεις, που αποτελούν τους αντιπροσώπους του λαού μπροστά στα 27 κράτη-μέλη. Παράλληλα, το Ευρωκοινοβούλιο, όπως γνωρίζετε, υποστηρίζει και συνεργάζεται με τις οργανώσεις και τους εκπροσώπους της Κοινωνίας Πολιτών.

Τι συγκεκριμένα νομίζετε-προτείνετε ότι πρέπει τώρα να γίνει σε πολιτικό επίπεδο ώστε όταν θα έχουν περάσει και τα επόμενα 50 χρόνια, με αφορμή τον εορτασμό της 100ετίας, θα μας επιτρέψει να μιλάμε με την ίδια υπερφάνεια για τους σημερινούς πολιτικούς ηγέτες, όπως σήμερα μιλάμε για εκείνους που υπέγραψαν το 1957 τη Συνθήκη της Ρώμης;

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι η μεγαλύτερη «συγκέντρωση» ανθρώπων στον κόσμο:

Η βούλησή μας να πραγματοποιήσουμε τις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις πρέπει να είναι ισχυρή και ακλόνητη. Με αυτά τα δεδομένα, πρέπει να προωθήσουμε τις αλλαγές αυτές αποφεύγοντας τους διαχωρισμούς μεταξύ των λαών της Ε. Ε, που πρέπει αντιθέτως να συνενωθούν. Η Ε. Ε έχει την ικανότητα να φτάσει στους αναγκαίους συμβιβασμούς εφόσον όλα τα μέλη δείξουν την απαιτούμενη βούληση. Θα ζητούσα από όλον τον κόσμο να δείξει τέτοια βούληση!

Θα μπορούσε μια περισσότερο οργανωμένη και συντονισμένη κοινωνία πολιτών ευρωπαϊκής κλίμακας να παίξει έναν πιο ενεργό και εποικοδομητικό ρόλο στο απαιτούμενο πλέον ποιοτικό άλμα της ευρωπαϊκής ενοποίησης;

Η ευρωπαϊκή Κοινωνία Πολιτών πάντα κατείχε σημαντικό ρόλο στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα. Η εδραίωση των δημοκρατικών μας αξιών επιτρέπει στην πολιτική και κοινωνική έκφραση των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων και των εκπροσώπων της Κοινωνίας Πολιτών να είναι πολύ πιο έντονη, σε σχέση με το παρελθόν. Όπως καλά γνωρίζετε, η ευρωπαϊκή Κοινωνία Πολιτών είχε συμβουλευτικό χαρακτήρα, αφού είχε ερωτηθεί και είχε συμμετάσχει ενεργά στην διαδικασία κατάρτισης της Συνταγματικής Συνθήκης. Προκειμένου να πραγματοποιήσουμε το ποιοτικό άλμα, που χρειάζεται, με στόχο –πάντα– την ευρωπαϊκή ενοποίηση, η ενεργός συμβολή της Κοινωνίας Πολιτών και η συνεργασία με τα υπόλοιπα θεσμικά όργανα είναι θεμελιώδεις.

Ποια είναι η μεγαλύτερη πρόκληση στην οποία καλείται να απαντήσει η ΕΕ στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο ανταγωνιστικό περιβάλλον; Με τη δυναμική/ειδικό βάρος που έχει η ΕΕ, σε ποια ζητήματα έχει την ικανότητα να ασκήσει πιέσεις στον διεθνή χώρο;

Η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας είναι αναμφίβολα η πιο μεγάλη σύγχρονη πρόκληση, όμως υπάρχουν

και άλλες προκλήσεις, μείζονες, τις οποίες πρέπει να αντιμετωπίσει Ε. Ε: οι κλιματικές αλλαγές, ο ενεργειακός εφοδιασμός, η διεθνής τρομοκρατία και το οργανωμένο έγκλημα, οι επίμονες εμφύλιες διαμάχες. Πιστεύω πως στην παρούσα φάση, η Ε. Ε θα έπρεπε να συνεχίσει να προωθεί το μοντέλο μιας ευρωπαϊκής κοινωνίας, που εντοπίζει ως θεμέλιό της την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Έτσι η πολιτική μας δράση όλο αυτό το διάστημα θα γίνει σεβαστή και κατανοητή από τους πολίτες. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συνεχίζει τις προσπάθειές του για να χτίσει μια Ε. Ε ικανή να αντιδρά, να ενεργεί σε διεθνές επίπεδο, για να επεξεργαστεί τις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις, που θα αποτελέσουν τη βάση ώστε να υπερασπιστούμε τις αξίες και τα συμφέροντα σε όλη την ήπειρο και στον κόσμο, σεβόμενοι το ένα μέλος το άλλο.

Σήμερα περισσότερο από ποτέ το περιβάλλον πρέπει να προστατευθεί. Με ποια μέσα θα προωθηθεί η περιβαλλοντική και ενεργειακή πολιτική της ΕΕ;

Η προστασία του περιβάλλοντος και οι ενεργειακές πολιτικές είναι δυο θέματα που έχουν προτεραιότητα στην πολιτική ημερήσια διάταξη της Ε. Ε. Η πρόσφατη ευρωπαϊκή Σύνοδος Κορυφής της 8ης Μαρτίου στις Βρυξέλλες έτσι κι αλλιώς αφιέρωσε τις εργασίες της στις κλιματικές αλλαγές. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζήτησε από το Συμβούλιο της Ευρώπης να ορίσει αναγκαστικά ως στόχο ότι το 2020, το 25% της ενέργειας που θα καταναλώνεται θα προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στο ίδιο χρονικό διάστημα οι εκπομπές του CO₂ θα έχουν μειωθεί κατά 30%. Μπροστά σε εμφανή σημάδια αλλαγής του κλίματός μας, δεν έχουμε πλέον το δικαίωμα να χάνουμε χρόνο. Έχουμε εξίσου ανάγκη από μια πραγματική, γνήσια εσωτερική αγορά ενέργειας, δομημένη με βάση την αλληλεγγύη. Πρέπει να ασχοληθούμε σοβαρά με

την ανάπτυξη νέων ενεργειακών τεχνολογιών, περισσότερο καθαρών και να βελτιώσουμε την ενεργειακή αποτελεσματικότητα.

Η πολιτισμική αλληλεπίδραση μεταξύ των λαών γίνεται όλο και πιο εμφανής στην καθημερινή μας ζωή. Πώς συμβάλλει η ΕΕ στη διατήρηση και την ανάπτυξη του πολιτισμού;

Ο διαπολιτισμικός διάλογος είναι μία από τις προτεραιότητες της θητείας μου ως Πρόεδρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Θέλω να ενθαρρύνω έναν διάλογο ενεργό ανάμεσα στους πολιτισμούς, ανάμεσα στις δυτικές και ισλαμικές κοινωνίες. Νομίζω πως αυτός ο στόχος είναι βασικός για την αμοιβαία κατανόηση των λαών και για την εδραίωση της δημοκρατίας και της παγκόσμιας ειρήνης. Αυτός ο διάλογος πρέπει να στηρίζεται στην ανεκτικότητα και στη αλήθεια. Η ανεκτικότητα δε σημαίνει αβρότητα, φιλοφροσύνη. Πιο πολύ πρόκειται για το σεβασμό απέναντι στους άλλους, διατηρώντας όλες τις προσωπικές μας πεποιθήσεις, ώστε να μπορούμε να συνυπάρχουμε ειρηνικά.

Θα θέλαμε μια ευχή-πρόταση ειδικώς για τους Έλληνες πολίτες και ακόμη ειδικότερα για τα μέλη της φεντεραλιστικής ΜΚΟ Ευρωπαϊκή Έκφραση και τους αναγνώστες του περιοδικού μας στην προοπτική μιας πιο Ευρωπαϊκής Ελλάδας και μιας πιο ελληνικής Ευρώπης το 2057.

Η Ευρώπη έχει τις ρίζες της στην ελληνική φιλοσοφία, στο ρωμαϊκό δίκαιο, στην χριστιανική κληρονομιά, στον Διαφωτισμό, με λίγα λόγια στον ευρωπαϊκό πολιτισμό που μοιραζόμαστε. Οι Έλληνες πολίτες έχουν αποδείξει, από τότε που προσχώρησε η χώρα σας – και ομοίως πριν από αυτήν – τη δέσμευσή τους απέναντι στην Ευρώπη. Η κυβέρνηση και η Βουλή των Ελλήνων έχουν στηρίξει ενεργά το σχέδιο της Συνταγματικής Συνθήκης. Η Ελλάδα έχει παίξει σημαντικότερο ρόλο στα σπουδαιότερα σχέδια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μεταξύ άλλων και σε αυτό της διεύρυνσης.

ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΜΙΛΟΥΝ ΓΙΑ ΤΑ 50 ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ Ε. Ε.

3 Έλληνες Ευρωβουλευτές από διαφορετικούς ιδεολογικούς χώρους, ο κ. Σταύρος Λαμπρινίδης του ΠΑΣΟΚ, ο κ. Δημήτρης Παπαδημούλης του ΣΥΝ και ο κ. Ιωάννης Βαρβιτσιώτης της ΝΔ αναλύουν τα δεδομένα στην ευρωπαϊκή πολιτική σκηνή, κρίνουν το έργο της ΕΕ ως τώρα, προβληματίζονται για το μέλλον της Ευρώπης και διατυπώνουν το δικό τους όραμα για αυτήν.

1. Φέτος η ΕΕ γιορτάζει τα 50 χρόνια από την ίδρυσή της. Τι πιστεύετε ότι μας δίδαξε – πολίτες και φορείς εξουσίας – η εμπειρία της συμμετοχής σε αυτήν;

2. Ποιες ανθρωπιστικές και πολιτικές αξίες έχουν κατοχυρωθεί κατά την 50χρονη πρακτική της ΕΕ;

3. Η πρόοδος της ευρωπαϊκής ενοποίησης συναρτάται από τη βούληση 27 κρατών μελών και τους αναγκαίους συμβιβασμούς που αυτό συνεπάγεται σε πολιτικό και διπλωματικό επίπεδο. Όμως δημοσκοπήσεις δείχνουν ότι οι πολίτες –αδιακρίτως εθνικότητας– γενικώς επιθυμούν μια πιο αποτελεσματική παρουσία της ΕΕ στο εσωτερικό και στον έξω κόσμο. Μήπως η Επιτροπή και το Ευρ. Κοινοβούλιο πρέπει να εμπιστευτούνται περισσότερο απευθείας τους πολίτες και λιγότερο τις εθνικές κυβερνήσεις; Υπάρχει προοπτική ή δυνατότητα η ΕΕ να μετεξελιχθεί σε μια Ευρωπαϊκή ομοσπονδία;

4. Ποια η θέση σας σχετικά με τη δημιουργία ενός σκληρού πυρήνα πρωτοπόρων κρατών, όπως κάποτε οι 6, που να υιοθετήσει καταρχήν τη συνταγματική Συνθήκη και σύντομα νέες ρυθμίσεις που θα το καταστήσουν ένα πραγματικό Σύνταγμα, στο οποίο στη συνέχεια θα μπορούν να προσχωρήσουν όσοι άλλοι από τα υπόλοιπα σημερινά μέλη το επιθυμούν και αρχικώς με επιλογή τους θα έχουν μείνει απ' έξω; Τι θα λέγατε στην πρόταση αυτή, η πρωτοπορία να αποτελείται για παράδειγμα από τα ίδια τα αρχικά 6 κράτη – μέλη; Ή οι 6 + η Ελλάδα;

5. Είναι δυνατόν οι Ευρωεκλογές του 2009 να προσλάβουν έναν χαρακτήρα εκλογής μελών συντακτικής συνέλευσης;

6. Ποιο είναι το στοιχείο εκείνο που επιτρέπει περαιτέρω διεύρυνση της σημερινής Ευρώπης των 27; Η πολιτική σταθερότητα και ειρηνική

συνύπαρξη, η οικονομική ανάπτυξη ή η κοινωνική πρόοδος και ευημερία των λαών;

7. Ποια είναι η μεγαλύτερη πρόκληση στην οποία καλείται να απαντήσει η ΕΕ στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο ανταγωνιστικό περιβάλλον; Με τη δυναμική που έχει η ΕΕ, σε ποια ζητήματα έχει την ικανότητα να ασκήσει πιέσεις στον διεθνή χώρο;

8. Σε ποια προβλήματα κρίνετε ότι απαιτείται η μέγιστη δυνατή συναίνεση εκ μέρους των Ευρωπαίων πολιτών και κατ' επέκταση των Ευρωβουλευτών κατά τη διαδικασία επίλυσής τους;

9. Στα 50 αυτά χρόνια της ΕΕ πώς κρίνετε την πολιτική/διπλωματική συμπεριφορά των κρατών-μελών; Υπέρβηκε η συνεργασία, οι υποχωρήσεις ή υπήρξαν και επιθετικές κινήσεις για την προώθηση εθνικών ή οικονομικών συμφερόντων;

10. Σήμερα περισσότερο από ποτέ το περιβάλλον πρέπει να προστατευθεί. Με ποια μέσα θα προωθηθεί η περιβαλλοντική και ενεργειακή πολιτική της ΕΕ;

11. Πόσο έχει προχωρήσει η εδραίωση του προτύπου του κοινωνικού κράτους με βάση το πρωτογενές και δευτερογενές δίκαιο που εφαρμόζεται στα επιμέρους κράτη κατ' εντολή της ΕΕ;

12. Η πολιτισμική αλληλεπίδραση μεταξύ των λαών γίνεται όλο και πιο εμφανής στην καθημερινή μας ζωή. Πώς συμβάλλει η ΕΕ στη διατήρηση, ανάπτυξη και ανταλλαγή των πολιτιστικών στοιχείων;

13. Θα θέλαμε μια ευχή-πρόταση για τα μέλη της φεντεραλιστικής ΜΚΟ Ευρωπαϊκή Έκφραση και τους αναγνώστες του περιοδικού μας στην προοπτική μιας πιο Ευρωπαϊκής Ελλάδας και μιας πιο ελληνικής Ευρώπης το 2057.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΛΑΜΠΡΙΝΙΔΗΣ

ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΩΝ,
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

1. Η εμπειρία της Ελλάδας στην ΕΕ χαρακτηρίζεται, κατά τη γνώμη μου, από μία σειρά σημαντικών αλλαγών προς όφελος της χώρας. Η ένταξη δημιούργησε ένα θεσμικό πλαίσιο μέσα στο οποίο η χώρα μας κατόρθωσε να σταθεροποιήσει το δημοκρατικό πολιτικό της σύστημα. Η ελληνική οικονομία και η χώρα συνολικά σημείωσαν αλματώδη πρόοδο, με αποκορύφωμα την ένταξη στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση και στον «σκληρό πυρήνα» της ΕΕ και τη συνεπακόλουθη προστασία από τις πιο ανεξέλεγκτες οικονομικές διακυμάνσεις της παγκοσμιοποίησης. Τα σύνορα κι η ασφάλεια της χώρας θωρακίστηκαν περισσότερο από εξωτερικές απειλές. Παράλληλα, σημειώθηκε γενική άνοδος του βιοτικού επιπέδου, που είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του εισοδήματος και του ΑΕΠ. Η ένταξη της Ελλάδας διασφάλισε την κοινοτική χρηματοδότηση μέσω προγραμμάτων, τα οποία πρόσφεραν πρόσθετα κίνητρα για την ανάπτυξη της περιφέρειας. Αλλά προσοχή: Τίποτε από αυτά δεν μας «χαρίστηκε». Τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα και κατόπιν τα περίφημα ΚΠΣ, ή η στρατηγική του Ελσίνκι για την ένταξη της Κύπρου και την υποβολή της Τουρκίας σε δεσμευτική ευρωπαϊκή παρακολούθηση, ήταν άγνωστες έννοιες όταν η χώρα εντάχθηκε στην ΕΚ -- τα διεκδίκησαν και τα πέτυχαν

διαδοχικές ελληνικές κυβερνήσεις τις τελευταίες δύο δεκαετίες, παρά τις αρχικές έντονες αντιδράσεις ορισμένων εντός και εκτός Ευρώπης αλλά, δυστυχώς, κι εντός της ίδιας της Ελλάδας.

2. Η ΕΕ βασίζεται και ορίζεται από την προσήλωσή της στις αρχές της ελευθερίας, της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών. Η αποδοχή των αρχών αυτών συνιστά το θεμέλιο και την προϋπόθεση για την ειρήνη, τη σταθερότητα και την ευημερία κάθε κοινωνίας. Τόσο η κατανόηση ανάμεσα στους λαούς, όσο και η αλληλεγγύη, η πολυπολιτισμικότητα, ο σεβασμός στη διαφορετικότητα, η ισότητα ευκαιριών και η ανεκτίμητη ανθρωπιστική βοήθεια σε τρίτες χώρες αποτελούν πλέον ένα κεκτημένο για την Ευρώπη.

3. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι μια ιδιότυπη υπερεθνική και διακυβερνητική ένωση 27 κρατών, συνεπώς η νομική της ισχύ στηρίζεται στις εθνικές κυβερνήσεις, οι οποίες όμως εκπροσωπούν θεωρητικώς τους λαούς τους. Δυστυχώς, όπως σωστά επισημαίνετε, στην πράξη πολλές αποφάσεις παίρνονται ακόμα «κεκλεισμένων των θυρών» από τους υπουργούς και τους πρωθυπουργούς, με την υποχρέωση της ομοφωνίας (κι επομένως, συχνά, με την επιδίωξη της επίτευξης του χαμηλότερου δυνατού κοινού παρονομαστή) και με

την ταυτόχρονη περιθωριοποίηση τόσο των εθνικών όσο και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Επειδή αυτό δημιουργεί σοβαρό δημοκρατικό έλλειμμα, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θέτει ως πρώτη προτεραιότητά του να διαβουλευτεί με τον ευρωπαίο πολίτη, πιο κοντά και άμεσα από ό,τι συχνά πράττουν οι εθνικές κυβερνήσεις.

4. Τη θέση αυτή έχει προτείνει και ο Ζακ Ντελόρ, ο οποίος κάνει λόγο για «σκληρό πυρήνα», που θα προωθούσε την κατοχυρωμένη συνταγματικά ευρωπαϊκή ομοσπονδία. Σε ότι, αφορά την Ελλάδα, η Ευρώπη των «δύο ταχυτήτων» αντιμετωπίστηκε στην αρχή με μεγάλο σκεπτικισμό. Αλλά με την ένταξη στην ΟΝΕ τον Ιούνιο του 2000, η οποία μας έφερε πιο κοντά στο σκληρό πυρήνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και με τη διπλωματική επιτυχία του Ελσίνκι, η εν λόγω προοπτική άρχισε να συζητείται υπό άλλο πρίσμα. Ελπίζω να υπάρξει σύντομα μία νέα ευρωπαϊκή Συνταγματική Συνθήκη, συμφωνημένη από κοινού με όλους, η οποία είναι βέβαιο ότι θα περιόριζε τις τάσεις για ξεχωριστή δράση μεμονωμένων Κρατών Μελών. Αλλά, επειδή τα πάντα είναι πιθανά, ελπίζω η Ελλάδα, μετά τα τελευταία τρία, αρνητικά για το κύρος και την ευρωπαϊκή παρουσία της, χρόνια, να επανέλθει σύντομα στην ηγετική θέση που είχε κατακτήσει και που της αρμόζει, ώστε να μπορέσει να πρωτα-

γωνιστήσει σε κάθε ενδεχόμενο.

5. Δεν το νομίζω, χωρίς βέβαια να μπορώ και να το αποκλείσω. Είναι προς το συμφέρον της Ευρώπης, των χωρών - μελών της ΕΕ και των πολιτών να φέρουμε εις πέρας το ζήτημα της Συνταγματικής Συνθήκης και της προώθησης σημαντικών θεσμικών μεταρρυθμίσεων μέχρι το δεύτερο εξάμηνο του 2008 (επί γαλλικής προεδρίας) και οπωσδήποτε πριν από τις ευρωεκλογές του 2009. Πιστεύω ότι όλοι θα κινηθούν έντονα προς αυτήν την κατεύθυνση.

6. Βασικές προϋποθέσεις για επόμενες διευρύνσεις είναι η υιοθέτηση της Συνταγματικής Συνθήκης και η εξασφάλιση μιας κατάλληλης δημοσιονομικής βάσης -- που θα πει πιο πολλά χρήματα στον προϋπολογισμό της ΕΕ για να στηριχτούν όλες οι χώρες, παλιές και νέες -- καθώς και μεγαλύτερη διαφάνεια και δημοκρατικότητα στη λήψη αποφάσεων.

Γενικότερα, θέλω να υπογραμμίσω ότι κυκλοφορεί τελευταία έντονα ένας μύθος, ότι η «διεύρυνση» και η «εμβάθυνση» είναι κατ' ανάγκη αντικρουόμενες έννοιες. Στην πραγματικότητα, από τις αρχές της δεκαετίας του '80 είναι η διεύρυνση αυτή η οποία μας επέβαλε μεγαλύτερη εμβάθυνση: δι-αρθρωτικά ταμεία, ΟΝΕ, μεγαλύτερη συνεργασία για την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος, της ομαλής ένταξης μεταναστών, της ειρήνης στον κόσμο. Γι' αυτόν τον λόγο θα πρέπει να συνεχιστεί.

Επίσης, δεν θα πρέπει η όποια διεύρυνση να εστιάζει μόνο στη δημιουργία μίας μεγαλύτερης αγοράς αγαθών κι υπηρεσιών, αλλά και στην προώθηση της ειρήνης, της σταθερότητας και της δημοκρατίας, που θα πει ότι τα Δυτικά Βαλκάνια θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να διατηρηθούν σε μία δυναμική στρατηγική πλήρους ένταξης.

Βέβαια, απαραίτητη προϋπόθεση για να προχωρήσει η διεύρυνση είναι η ΕΕ να αρχίσει να αντιμετωπίζει τις εσω-

τερικές αλλαγές που θα απαιτηθούν για να μπορέσει να απορροφήσει νέα μέλη σαν «υποχρέωσή» της, όπως υποχρέωση για τις υποψήφιες χώρες είναι, για παράδειγμα, η τήρηση των κριτηρίων της Κοπεγχάγης. Εμείς δεν πρέπει να παρακολουθούμε σαν δημοσιογράφοι ή σαν στατιστικολόγοι εάν υπάρχει ή δεν υπάρχει αυτού του είδους η «δυνατότητα απορροφητικότητας». Έχουμε υποχρέωση να τη διαμορφώσουμε ενεργά, ακριβώς για να επιτρέψουμε επιτυχημένες νέες διευρύνσεις.

Τέλος, όσον αφορά την Τουρκία: Λυπάμαι για το «παζάρι» στο οποίο έχει τελευταία εξελιχθεί η ένταξή της, διότι είναι προς το συμφέρον όλων, η Τουρκία να πιεστεί να αλλάξει με κίνητρο, εφόσον αλλάξει, την πλήρη ένταξή της. Έτσι, ενώ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μιλάει, και σωστά, για την ανάγκη ενός «STRICT CONDITIONALITY» (δηλαδή αυστηρών προϋποθέσεων) στην προσαρμογή των υποψήφιων χωρών προς τις ευρωπαϊκές υποχρεώσεις τους, στην περίπτωση της Τουρκίας στέλνει αντικρουόμενα μηνύματα. Δεν την πιέζει άμεσα να εφαρμόσει την υποχρέωσή της για το Τελωνειακό Πρωτόκολλο, δεν την πιέζει να αναγνωρίσει ένα από τα 25 κράτη μέλη, την Κύπρο, κάνει ένα παζάρι για το αν θα ανοίξουν ένα, δύο ή τρία λιμάνια της Τουρκίας στα κυπριακά πλοία, αγνοεί παντελώς τη ρίζα του προβλήματος που είναι μια στρατιωτική κατοχή, η οποία παραβιάζει όλες τις ευρωπαϊκές αρχές που διατεινόμαστε ότι πρέπει να ισχύουν προκειμένου να υπάρχει διεύρυνση και, αναφορικά με την Ελλάδα, επιτρέπει στην Τουρκία να εκτρέφει στα λόγια διεκδικήσεις που αντίκεινται στο διεθνές δίκαιο. Ελπίζω ότι τόσο η ελληνική κυβέρνηση, που οδήγησε εκεί τα πράγματα με την αδικαιολόγητη εγκατάλειψη της πολιτικής του Ελσίνκι, όσο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, θα επαναφέρουν αυτή την προσπάθεια στις αρχικές της ρίζες: δίκαιες αλλά και αυστηρές προ-

ϋποθέσεις προς την Τουρκία, στη βάση ρητών χρονοδιαγραμμάτων και με την υποχρέωση σεβασμού του διεθνούς δικαίου, αλλά και με την προοπτική της πλήρους ένταξής της, και όχι των πονηρών «ειδικών σχέσεων», οι οποίες αφαιρούν από την Τουρκία το κίνητρο των πολιτικών αλλαγών.

7. Η ΕΕ θα πρέπει να σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα και να εργάζεται για την τήρησή τους στο εσωτερικό και στο εξωτερικό της. Να καταβάλλει κάθε διπλωματική προσπάθεια για την επικράτηση της ειρήνης και της σταθερότητας και πέραν των συνόρων της και να εμπλέκεται σε όλα τα διεθνή φόρα για την αποτροπή της διαιώνισης ή της δημιουργίας συγκρούσεων, όπως αυτή του Ιράκ. Να ασκεί την επιρροή της για τη θέσπιση καλύτερων και δικαιότερων κανόνων διεξαγωγής του παγκόσμιου εμπορίου, καθώς και να συνεχίσει να παρέχει, όπου είναι αναγκαίο, την ανθρωπιστική και αναπτυξιακή της βοήθεια. Να πασχίζει για την στήριξη και την ενδυνάμωση του κοινωνικού κράτους και για την εκπαίδευση και διαβίου κατάρτιση νέων και εργαζομένων της. Επίσης το πρόβλημα της υπερθέρμανσης του πλανήτη, σε συνδυασμό με την εκπομπή αερίων του θερμοκηπίου, είναι τεράστια περιβαλλοντική απειλή και πρόκληση για τις κυβερνήσεις και τους πολίτες της Ε. Ε., η οποία πρόσφατα απέδειξε ότι μπορεί να ηγηθεί παγκοσμίως της προσπάθειας για την εξάλειψή τους.

8. Η Ευρώπη είναι ένα σχέδιο που βασίζεται στη δημοκρατία, και ως εκ τούτου απαιτεί την ενεργό συμμετοχή των πολιτών της, τόσο με συμμετοχή στις ευρωπαϊκές εκλογές όσο και με την αναζήτηση άλλων μέσων συμμετοχής -- όπως, για παράδειγμα, είναι η πρόβλεψη του ευρωσυντάγματος για νομοθετικές πρωτοβουλίες μετά από πρόταση ενός εκατομμυρίου πολιτών. Δεν μπορούμε να χτίσουμε την Ευρώπη του αύριο με τα εργαλεία του χθες.

Για να προστατεύσουμε το περιβάλλον, για παράδειγμα, να μάθουμε να εξοικονομούμε ενέργεια και να αναπτύξουμε εναλλακτικές πηγές ενέργειας, απαιτείται η συμμετοχή όλων -- απλών πολιτών με αλλαγές στις καθημερινές τους συνήθειες, τοπικής αυτοδιοίκησης, κυβερνήσεων και εθνικών κοινοβουλίων, και φυσικά όλων των θεσμικών οργάνων της ΕΕ.

9. Το να μετέχεις σε έναν οργανισμό με τόσο εξελιγμένη δομή απαιτεί συνεχείς και επίπονες διαπραγματεύσεις και συχνά συμβιβασμούς για το καλό του συνόλου και, τελικά, και του κάθε κράτους ξεχωριστά. Βασική αφετηρία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης είναι, μέσα από συχνά σκληρές ιδεολογικές διαμάχες, η καθημερινή συνδιαλλαγή μεταξύ των εθνικών κυβερνήσεων και μεταξύ των ευρωβουλευτών, ώστε να φτάσουμε σε ένα αποτέλεσμα κοινής αποδοχής. Σε μια ένωση 27 κρατών, κανένα κράτος μέλος δεν είναι εύκολο, με επιθετική συμπεριφορά, να καταφέρει να περάσει τη θέση του, αλλά απαιτούνται προσεκτικές κινήσεις, που να δημιουργούν κοινούς όρους υποστήριξης και από άλλους εταίρους. Το αποτέλεσμα που έχουμε μετά από 50 χρόνια επιβεβαιώνει ότι τα κράτη μέλη λειτούργησαν κατά κύριο λόγο με σύνεση και έτσι επιλύθηκαν ακόμα και πολύ κρίσιμα ζητήματα, όταν πολλοί έκαναν λόγο για ανυπερβλήτα αδιέξοδα. Η Ευρώπη, είναι αλήθεια, συχνά πορεύεται με μικρά βήματα, αντί για άλματα. Αλλά, τελικά, προχωράει.

10. Σχετικά με τη μάχη κατά της κλιματικής αλλαγής και προάσπιση του περιβάλλοντος, η Ευρωπαϊκή Ένωση πρωταγωνιστεί στην κατάκτηση των στόχων του Κιότο και πρόσφατα μάλιστα έθεσε ακόμη πιο φιλόδοξους στόχους πέρα από το 2010. Η Ευρωπαϊκή Ένωση κάνει έκκληση για τη σύναψη παγκόσμιας συμφωνίας για την αντιμετώπιση της αλλαγής του κλίματος, μετά τη λήξη ισχύος του πρωτοκόλλου

το 2012. Σε ό,τι αφορά το θέμα της ενέργειας, η Ευρωπαϊκή Ένωση υποστηρίζει την ανάπτυξη νέων ενεργειακών πηγών και αύξηση της χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Επιδιώκει επίσης να βελτιώσει την ενεργειακή απόδοση της ΕΕ κατά 20%. Έτσι αναμένεται ότι η Ευρώπη θα γίνει η περιοχή με τη μεγαλύτερη ενεργειακή απόδοση στον κόσμο. Όσον δε αφορά την Ελλάδα, με τον άπλετο ήλιο, νερό και αέρα, θα πρέπει να πρωταγωνιστήσει, τόσο στην έρευνα όσο και στην πράξη, σε αυτή τη νέα προσπάθεια.

11 Είναι βέβαιο ότι οι 27 χώρες της Ε. Ε. έχουν διαφορετικές ιστορικές και θεσμικές αναφορές, σε ό,τι αφορά τα συστήματα κοινωνικής προστασίας τους. Όμως στο πλαίσιο της πορείας μας προς την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση έχουμε καταφέρει να εμπεδώσουμε και να διευρύνουμε τη συνεργασία μας στην κοινωνική πολιτική. Η απόφαση της Λισσαβόνας το 2000 αποτέλεσε ένα σταθμό για την προώθηση της κοινωνικής προστασίας στην ατζέντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δημιούργησε υψηλές προσδοκίες στους πολίτες για μια κοινωνικά δίκαιη Ευρώπη. Επίσης το ευρωσύνταγμα, με πρωταγωνίστρια την τότε ελληνική κυβέρνηση, ενέταξε στους κόλπους του την υποχρέωση προάσπισης του υψηλού επιπέδου απασχόλησης, της υγείας και του περιβάλλοντος, με τη λεγόμενη «οριζόντια κοινωνική ρήτρα». Αλλά πολλά ακόμα πρέπει να γίνουν. Και πάνω απ' όλα, πρέπει κάποιες ευρωπαϊκές κυβερνήσεις να κατανοήσουν ότι, για να αντιμετωπίσουμε στην παγκόσμια οικονομία την Κίνα (και την κάθε Κίνα), ούτε πρέπει ούτε μπορεί να γίνουμε «σαν την Κίνα». Η στήριξη του υψηλού επιπέδου απασχόλησης και παιδείας των ευρωπαίων εργαζομένων δεν είναι τροχοπέδη στην ανταγωνιστικότητα, είναι, αντίθετα, ο κεντρικός πυρήνας της μελλοντικής ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας.

12. Ο JEAN MONNET είχε πει ότι αν σχεδίαζε ξανά τις φάσεις της ενοποίησης, θα άρχιζε από τον πολιτισμό. Ο πολιτισμός, υπό την ευρεία του έννοια, αποτελεί το θεμέλιο πάνω στο οποίο οι λαοί οικοδομούν την ιδιαίτερη ταυτότητά τους. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διατύπωσε την υποχρέωσή του να προχωρήσει στην αναζήτηση μιας κοινής πολιτιστικής βάσης και ενός ευρωπαϊκού πολιτιστικού χώρου, που θα βοηθήσει τη συνειδητοποίηση των πολιτών ότι ανήκουν σ' αυτό τον ενιαίο χώρο. Ο στόχος δεν είναι σε καμία περίπτωση μια ισοπεδωτική ομοιομορφία, αλλά, αντίθετα, η προσφορά μίας ταυτότητας που συνίσταται στη συνύπαρξη των διαφορών, κάτι που είναι καθοριστικής σημασίας για την ανάπτυξη συλλογικής ευρωπαϊκής συνείδησης. Το πρόγραμμα Πολιτισμός 2007 φιλοδοξεί να διαμορφώσει αυτόν τον κοινό πολιτιστικό χώρο που να σέβεται τις εθνικές και περιφερειακές διαφορές στην Ευρώπη. Αποτελεί τον πυρήνα της πολιτικής της Ένωσης για τον πολιτισμό κατά την περίοδο 2007-2013, ενώ παράλληλα εκφράζει τη συνέχεια των προγενέστερων προγραμμάτων της Ένωσης στον τομέα του πολιτισμού.

13. Το κύμα του ευρωσκεπτικισμού που έχει παρασύρει τις ευρωπαϊκές κοινωνίες έχει ανάγκη από τη δραστηριοποίηση και τη συμβολή όλων μας και, κυρίως, της κοινωνίας των πολιτών, ώστε οι πολίτες να συνεχίζουν να εμπνέουν και να πιέζουν τους πολιτικούς, με το ίδιο αμέριστο πάθος, υπέρ μιας ενωμένης Ευρώπης των λαών. Κατά τη γνώμη μου, η πιο παράλογη κι αυτοκαταστροφική επιλογή για την Ευρώπη, ιδιαίτερα υπό το φάσμα της παγκοσμιοποίησης, θα ήταν, αντί να εργαστούμε ακόμα πιο σκληρά για να δημιουργήσουμε μία ενωμένη Ευρωπαϊκή παγκόσμια πολιτική και οικονομική δύναμη, να κλειστούμε ξαφνικά, από φόβο ή από ανασφάλεια, ο καθένας στο εθνικό «καβούκι μας».

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ

ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΕΙΟΥ ΤΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ
/ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΤΩΝ ΠΡΑΣΙΝΩΝ ΤΩΝ ΒΟΡΕΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

1. Τα πενήντάχρονα της Συνθήκης της Ρώμης έρχονται σε μια περίοδο που μια μεγάλη πλειοψηφία των πολιτών είτε αδιαφορεί για την Ευρωπαϊκή Ένωση είτε αισθάνεται δυσφορία απέναντι στις πολιτικές της. Η επέτειος αυτή αποτελεί ωστόσο μια καλή ευκαιρία να υπογραμμίσουμε ότι στα πλαίσια της καλλιεργήθηκε η ιδέα της συνύπαρξης των ευρωπαϊκών λαών. Για πρώτη φορά στην ιστορία τους, οι λαοί της Ευρώπης έθεσαν κοινούς στόχους και επεδίωξαν την υλοποίησή τους, προχωρώντας με συνεργασία σε ένα στίβο συνύπαρξης ανταγωνιστικών συχνά συμφερόντων. Στα 26 χρόνια που η Ελλάδα συμμετέχει στην ΕΕ, παρά την μικρή πρόοδο προς την πραγματική σύγκλιση, παραμένει ουραγός. Αν και οι Βρυξέλλες είναι οι συνήθεις αποδέκτες των βελών και αιτιάσεων για τα προβλήματα της χώρας μας, το πιο σημαντικό μερίδιο της ευθύνης ανήκει στις κυβερνήσεις των Αθηνών και την πολιτική τους.

2. Το σημαντικότερο επίτευγμα της ΕΕ είναι η εξασφάλιση μακροχρόνιας ειρήνης στην ευρωπαϊκή ήπειρο, με την αιματηρή εξαίρεση, δυστυχώς, της Πρώην Γιουγκοσλαβίας. Παρά την αρνητική τάση των τελευταίων ετών για συρρίκνωση του ευρωπαϊκού κεκτημένου, ιδιαίτερα στους τομείς του κοινωνικού κράτους και των ατομικών ελευθεριών, η ΕΕ συνέβαλε στην προηγμένη κατοχύρωση της δημοκρατίας

και των θεμελιωδών αξιών όπως η ειρήνη, οι ελευθερίες και τα ανθρώπινα δικαιώματα στην ευρύτερη Ευρωπαϊκή ήπειρο.

Απαιτούνται ακόμη ωστόσο σημαντικές θεσμικές αλλαγές ούτως ώστε να εξαλειφθεί το λεγόμενο «δημοκρατικό έλλειμμα» στη λειτουργία των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο δυστυχώς συνοδεύεται και από ένα σοβαρό έλλειμμα συνοχής κοινωνικής, περιφερειακής και εδαφικής.

3. Η Ευρώπη είναι σαν το ποδήλατο – αν δεν προχωράει, θα πέσει. Είναι αναγκαία η επιτάχυνση της πορείας προς την πολιτική ενοποίηση. Υποστηρίζω, τόσο εγώ προσωπικά όσο και ο ΣΥΝ, την ομοσπονδιακή προοπτική της ΕΕ. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να ενι-

σχυθούν οι εξουσίες των αιρετών οργάνων σε ευρωπαϊκό επίπεδο καθώς και η συνεργασία με τα εθνικά κοινοβούλια και τους λαούς, ούτως ώστε να διαμορφωθούν νέες ισορροπίες μεταξύ διορισμένων και αιρετών οργάνων υπέρ των πολιτών, της διαφάνειας και της δημοκρατικής λειτουργίας.

4. Ο τρόπος με τον οποίο προωθήθηκε μέχρι τώρα η διεύρυνση, με επιβράδυνση της πολιτικής ενοποίησης, αποδυνάμωση των πολιτικών συνοχής και συμπίεση του κοινοτικού προϋπολογισμού έχει συντελέσει στην τρέχουσα κρίση. Το θεσμικό σημειωτόν και η παρατεινόμενη εμπλοκή ξαναδίνουν έμφαση στους προβληματισμούς για σκληρό πυρήνα. Δεν θεωρώ ότι ο πυρήνας αυτός θα πρέπει να αποτελείται από τα έξι ιδρυτικά κράτη μέλη μόνο. Τα κράτη της Ευρωζώνης, προφανώς συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας, θα μπορούσαν ενδεχομένως να ηγηθούν πρωτοβουλιών για εμβάθυνση και πολιτική ολοκλήρωση. Στην περίπτωση αυτή, η Ελλάδα δε θα πρέπει να μείνει απέξω και γι' αυτό είναι απαραίτητο να τρέξει με διπλάσια ταχύτητα.

Με δεδομένα τα δυο όχι στο Ευρωσύνταγμα –και μάλιστα σε 2 από τα 6 ιδρυτικά κράτη μέλη– είναι απαραίτητες ουσιαστικές αλλαγές στο κείμενο της επόμενης συνθήκης, οι οποίες να δίνουν απάντηση στις απαιτήσεις των

“ Η Ευρώπη εί-
ναι σαν το ποδήλατο
– αν δεν προχωρά-
ει, θα πέσει... ”

πολιτών για την Ευρώπη της επόμενης πεντηκονταετίας. Η εκ των άνωθεν επιβολή ενός κειμένου ήδη «νεκρού» δεν είναι πλέον ρεαλιστική.

5. Η λαϊκή εντολή είναι απαραίτητη για κάθε νέο ευρωπαϊκό κείμενο και τα αιρετά όργανα είναι οι φορείς της. Οι επόμενες ευρωεκλογές έρχονται σε μια κρίσιμη συγκυρία. Ταυτόχρονα με τις εκλογές, η διεξαγωγή δημοψηφίσματος σε κάθε κράτος μέλος επί του περιεχομένου μιας νέας συνθήκης, θα μπορούσε να δώσει ώθηση στη συμμετοχή και το διάλογο και να αποτελέσει πλήγμα στην αδιαφορία των πολιτών.

6. Η ιδέα της περαιτέρω διεύρυνσης προκαλεί αντιδράσεις σε σημαντική μερίδα των πολιτών, διότι οι απανωτές διευρύνσεις μέχρι σήμερα έχουν γίνει με τρόπο βεβιασμένο και χωρίς ουσιαστική εμβάθυνση και αναγκαία μέτρα πολιτικής. Υποστηρίζω σαφώς το στρατηγικό άνοιγμα της Ευρώπης και σε άλλες χώρες. Τη στιγμή όμως αυτή, η ΕΕ δεν έχει ακόμη εμπεδώσει τις δυο προηγούμενες διευρύνσεις και φέρει το βάρος τους. Για να μπορέσει η Ευρώπη να ανταποκριθεί σε επόμενες διευρύνσεις θα πρέπει να εστιάσει στην ολοκλήρωση και πολιτική ενοποίηση με το σημερινό σχήμα, ειδάλλως θα καταλήξει μια χαλαρή ένωση κρατών, μία κατά βάση κοινή αγορά όπου «το μεγάλο ψάρι τρώει το μικρό», με τον κίνδυνο της διάλυσης παρόντα.

7. Το να σταθεί σαν οικονομική και πολιτική διεθνής δύναμη ανακτώντας τα χαρακτηριστικά εκείνα που την ανέδειξαν σε πρωτοπόρο της Δημοκρατίας, όπως το κράτος δικαίου, τα κοινωνικά δικαιώματα και η ηγετική της θέση σε περιβαλλοντικά ζητήματα. ο να κατορθώσει να πείσει τις άλλες μεγάλες παγκόσμιες δυνάμεις, όπως οι ΗΠΑ, η Ινδία και η Κίνα, για να δοθεί το απαραίτητο βάρος στη μάχη ενάντια στις κλιματικές αλλαγές. Σε συνδυασμό με νέο, ενισχυμένο ρόλο στα πλαίσια του Οργανισμού Ηνωμένων

Εθνών η Ευρώπη μπορεί και πρέπει να διεκδικήσει έναν πρωταγωνιστικό ρόλο στις προσπάθειες για παγκόσμια ειρήνη, πρόκληση που απαιτεί και την αντιστάθμιση των σχέσεων τους με την πολιτική των ΗΠΑ.

8. Οι αρμοδιότητες της ΕΕ άπτονται ενός μεγάλου φάσματος θεμάτων, πολλά από τα οποία μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο συναίνεσης. Περισσότερη συναίνεση μπορεί να επιτευχθεί με διεύρυνση των θεμάτων για τα οποία συναποφασίζει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ώστε να διέπεται η διαδικασία λήψης αποφάσεων από περισσότερη διαφάνεια και να διαλυθούν τα σύννεφα δυσπιστίας σχετικά με τις αποφάσεις του Συμβουλίου.

9. Πράγματι, στα πλαίσια της ΕΕ επιτεύχθηκε η δημιουργία μιας ευρωπαϊκής δυναμικής και πρωτοπορίας σε αρκετά ζητήματα. Δυστυχώς όμως, λόγω κρατικών υπολογισμών και κοινόθωρων πολιτικών αποφάσεων, το κοινό συμφέρον συχνά παραμερίστηκε προς όφελος εθνικιστικών, τοπικιστικών ή συγκυριακών συμφερόντων.

10. Ήδη η Ευρώπη πρωτοπορεί σε θέματα περιβαλλοντικής και ενεργειακής πολιτικής. Πρόσφατα ενημέρωσε μάλιστα τις πράσινες βίβλους για το περιβάλλον και την ενέργεια, θέτοντας τους μεσοπρόθεσμους στόχους της. Για να υλοποιηθούν όμως αυτοί οι φιλόδοξοι στόχοι και να μην μείνουν ανούσια ευχολόγια. Αναγκαίο είναι τώρα να αποδεσμευτούν οι απαραίτητοι πόροι, αντίστοιχοι με τις προγραμματικές πολιτικές. Ακόμη, περισσότερα κίνητρα θα μπορούσαν να δοθούν για αντικατάσταση των παλαιών, ρυπογόνων ενεργειακών τεχνολογιών με καθαρές και ανανεώσιμες μορφές παραγωγής ενέργειας. Η ισχυρή κοινοτική πολιτική στον τομέα αυτό είναι απαραίτητη.

11. Το ευρωπαϊκό μοντέλο κοινωνικού κράτους δικαίου, με τις επιμέρους διαφορές ανά κράτος μέλος αποτελεί

ένα από τα σημαντικότερα επιτεύγματα της σύγχρονης δημοκρατίας. Τα τελευταία χρόνια όμως, η νεοφιλελεύθερη στροφή που παρατηρούμε στην Ευρώπη έχει οδηγήσει σε πολιτικές αποδόμησης και συρρίκνωσής του. Στο όνομα της ανταγωνιστικότητας, με πρακτικές κοινωνικού ντάμπινγκ και παγκοσμιοποίησης άνευ όρων, οι Ευρωπαίοι εργαζόμενοι, αντί να παλεύουν αλληλέγγυα για ακόμη πιο ισχυρό κοινωνικό κράτος, ανταγωνίζονται ο ένας τον άλλον. Αντί να δίνουμε στα νέα κράτη μέλη βάσεις για την ουσιαστική σύγκλιση, τους προσφέραμε το όραμα του πολωνού υδραυλικού. . .

12. Τα προγράμματα διακρατικών ανταλλαγών της ΕΕ στην εκπαίδευση και τον πολιτισμό αποτελούν ένα σημαντικό θετικό βήμα την αντίληψη των νέων ανθρώπων. Μέσω των επιτυχημένων προγραμμάτων Εράσμους, Λεονάρντο Ντα Βίντσι, Κομένιους και τόσα άλλα, μια ολόκληρη γενιά γαλουχήθηκε στην Ευρωπαϊκή ιδέα. Οι Ευρωπαίοι πολίτες του μέλλοντος διαμορφώνονται σήμερα και οι διαπολιτισμικές δράσεις, καλλιεργώντας μια κουλτούρα «ενότητας στην πολυμορφία», σεβασμού και συμμετοχής, αποτελούν μια στερεή βάση για τα επόμενα πενήντα χρόνια

13. Πρωτοβουλίες όπως αυτή της ΜΚΟ Ευρωπαϊκή Έκφραση είναι πάντα ιδιαίτερα καλοδεχούμενες. Επ' αφορμής της επετείου πενήντα χρόνων από την υπογραφή της Συνθήκης της Ρώμης, θα ήθελα να σας ευχηθώ να πρωτοστατήσετε στην ενίσχυση μιας περισσότερο Ευρωπαϊκής Ελλάδας και στην καλύτερη ενημέρωση των πολιτών. Να συμβάλλετε με το έργο σας στην προσπάθεια για μια ακόμη καλύτερη Ελλάδα, πρωταγωνιστή και όχι ουραγό στην Ευρώπη του 21ου αιώνα. Να διεκδικήσετε μαζί με τους άλλους Ευρωπαίους συναδέλφους σας μια Ευρώπη πιο ενωμένη, δημοκρατική, κοινωνική, φιλειρηνική και οικολογική.

ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΩΝ ΤΗΣ Ν. Δ.
ΚΑΙ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
«ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ»

1. Τα τελευταία 50 χρόνια συνειδητοποιούμε ότι η πολιτική σκέψη και πράξη δεν περιορίζεται στα εθνικά σύνορα αλλά επεκτείνεται σε όλον τον ευρωπαϊκό χώρο. Πλέον ζούμε την ιστορική εμπειρία όχι ενός λαού αλλά της Ευρωπαϊκής Ενώσεως των 27. Για πρώτη φορά σκεπτόμαστε όχι αποκλειστικά σαν λαοί αλλά σαν μέρος της Ευρώπης.

2. Τα μεγάλα επιτεύγματα της περιόδου αυτής είναι η μακρά περίοδος ειρήνης την οποία ποτέ μέχρι σήμερα δεν είχε βιώσει η Ευρώπη, η εδραίωση της Δημοκρατίας και η επανένωση της ευρωπαϊκής ηπείρου. Τα 50 αυτά χρόνια μάθαμε να σεβόμαστε το διαφορετικό να αποδεχόμαστε το νέο και ιδιαίτερο. Με βάση τις αξίες του ουμανισμού διασφαλίζουμε την ποικιλομορφία του πολιτισμού μας.

3. Σε πρόσφατη δημοσκόπηση που διενεργήθηκε στην Γερμανία, Γαλλία, Βρετανία, Ισπανία και Ιταλία οι πολίτες εκφράζουν έναν έντονο σκεπτικισμό. Δείχνει να διακατέχονται από έντονα αισθήματα αδιαφορίας, πικρίας και κυρίως ανησυχίας καθώς αντιλαμβάνονται ότι η Ευρώπη διέρχεται μια βαθιά και πολύπλευρη κρίση. Τα αίτια είναι πολλά και ενώ η Ευρώπη είναι ένας οικονομικός κολοσσός, η πολιτική της επιρροή στη διεθνή σκακιέρα είναι περιορισμένη. **Ο Ευρωπαίος πολίτης βλέπει την Ευρώπη απύσχα**

από τα μεγάλα διεθνή γεγονότα. Την είδε απύσχα στη γιουγκοσλαβική κρίση, διχασμένη στον πόλεμο του Ιράκ, ανήμπορη στο Λίβανο. Ακόμη την είδε ανίκανη να επιλύσει τα φλέγοντα προβλήματα της εποχής μας, την ανεργία, τη μετανάστευση, την υπογεννητικότητα, τους μειωμένους ρυθμούς ανάπτυξης. Πιστεύω ότι η ενίσχυση του ρόλου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που εκπροσωπεί τα 485 εκατομμύρια πολιτών είναι πιθανόν να δώσει μεγαλύτερη αίσθηση εμπιστοσύνης στους ευρωπαίους. Σε ότι αφορά μια ομοσπονδία, ο δρόμος είναι μακρύς και προϋποθέτει μια σειρά από θεσμικές αλλαγές.

4. Η Συνταγματική Συνθήκη για να είναι σεβαστή πρέπει να βασίζεται

“Για πρώτη φορά σκεπτόμαστε όχι αποκλειστικά σαν λαοί αλλά σαν μέρος της Ευρώπης.”

στην αποδοχή και από τα 27 κράτη μέλη. Άλλωστε θα αντικαθιστά με ενιαίο κείμενο τις υφιστάμενες ευρωπαϊκές συνθήκες. Πιστεύω όμως ότι θα πρέπει να υπάρξει προσγείωση στην πραγματικότητα, να αναβληθούν για το μέλλον τα μεγαλόπνοα σχέδια και να καταβληθεί προσπάθεια με τροποποίηση της Συνθήκης της Νίκαιας να εισαχθούν τα θετικά σημεία του Ευρωσυντάγματος και όσα άλλα θεωρηθούν απαραίτητα για την λειτουργία της Ενώσεως. Η δημιουργία θέσεως Προέδρου της Ενώσεως καθώς και εκείνης Υπουργού Εξωτερικών, η μείωση του αριθμού των επιτρόπων, η νέα στάθμιση των ψήφων, η αύξηση των αρμοδιοτήτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η κατάργηση των τριών πυλώνων, η ενδυνάμωση του θεσμού της ενισχυμένης συνεργασίας ανάμεσα στα κράτη μέλη, η απόκτηση νομικής προσωπικότητας για την ΕΕ ήσαν μερικές επιτυχημένες ρυθμίσεις, οι οποίες θα καθιστούσαν πλέον αποτελεσματική τη λειτουργία της Ενώσεως.

5. Ας δούμε πρώτα εάν υπάρχουν εξελίξεις σε ότι έχει δρομολογηθεί από την Γερμανική Προεδρία. Είναι βέβαια αλήθεια ότι το εγχείρημα της καγκελαρίου Μέρκελ είναι ιδιαίτερα δυσχερές. Είναι χαρακτηριστικό και αξίζει να σημειωθεί ότι από τη Διακήρυξη του Βερολίνου που υπογράφηκε από τους 27 ηγέτες των κρατών μελών απουσία-

ζει η αναφορά στο Ευρωσύνταγμα.

6. Αλληλένδετα όλα αυτά. Και φυσικά απόλυτες προϋποθέσεις. Όμως μιας περαιτέρω διεύρυνσης θα πρέπει να προηγηθεί θεσμική αλλαγή της Ενώσεως. Θεωρώ απαραίτητο να θεσμοθετηθούν όλα τα σημεία που προανέφερα.

7. Πιστεύω ότι η μεγαλύτερη πρόκληση στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον προέρχεται από την αναπόφευκτη αλληλεξάρτηση με τις γειτονικές χώρες. Είναι απαραίτητη η δημιουργία μιας διευρυμένης περιοχής πολιτικής σταθερότητας και έννομης τάξης που θα οδηγήσει στην αμοιβαία ανταλλαγή πολιτιστικών και ιδεολογικών αγαθών και κατά συνέπεια σε μια ευρύτερη κοινωνική συνοχή. Σε αυτό το πλαίσιο έχω προτείνει τη δημιουργία μιας Ευρωπαϊκής Κοινοπολιτείας Ελευθερίας και Ευημερίας. Πρόσφατα η ΕΕ απέκτησε μια Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας (ΕΠΓ), στόχος της οποίας είναι η σύνδεση με όλες τις χώρες με τις οποίες συνορεύει, τόσο στα ανατολικά όσο και στα νότια. Η Ευρωπαϊκή Ένωση των 27 θα επεκταθεί περισσότερο με την ΕΠΓ και θα καταλάβει μια επικρατέστερη θέση παγκοσμίως. Η ΕΠΓ παρά το ότι βρίσκεται ακόμη στις αρχές της, χρειάζεται να αποκτήσει μια θεσμική βάση. Οι συμμετέχουσες χώρες μπορεί να μην θέλουν να αρκεστούν μόνο σε μια πολιτικό-οικονομική συνεργασία και στην αναπτυξιακή βοήθεια. Η δημιουργία ενός θεσμικού πλαισίου ταυτόχρονα με την δημιουργία μέσων για την πολιτική εταιρικής σχέσης και γειτονίας θα την καταστούν πιο ελκυστική και συνε-

πώς πιο χρήσιμη για τις συμμετέχουσες χώρες. Επίσης, σε περίπτωση που μια χώρα υποψήφια για ένταξη στην ΕΕ συναντούσε δυσκολίες στην πορεία αυτή, θα μπορούσε, με περισσότερη ευκολία, να εξετάσει το ενδεχόμενο συμμετοχής της στην ΕΠΓ, γιατί πολιτικά και οικονομικά θα την συνέφερε. Οι σκέψεις μου αυτές έχουν προκαλέσει πολλές συζητήσεις και πιστεύω ότι μέσα από αυτές θα γεννηθεί μια δυναμική της ΕΕ σε διεθνές επίπεδο.

8. Σε μια Ένωση ανοικτών συνόρων και αλληλεξάρτησης η συναίνεση είναι απαραίτητη σε μια σειρά από σημαντικά ζητήματα. Θέματα όπως η εξωτερική πολιτική και άμυνα, η μεταναστευτική πολιτική, θέματα προστασίας του περιβάλλοντος, θέματα δικαστικής συνεργασίας, πρέπει να αντιμετωπιστούν συλλογικά.

9. Η περίοδος αυτή μπορεί να χαρακτηριστεί ως περίοδος γενικής ευημερίας αφού η τότε ΕΟΚ κατέλαβε την πρώτη θέση στις παγκόσμιες εμπορικές συναλλαγές, την οποία εξακολουθεί να διατηρεί ακόμη και σήμερα. Σε αυτό το διάστημα η Ευρώπη σιγά-σιγά έχτισε ένα σύστημα κοινωνικής προστασίας το οποίο θεωρείται το πιο ανθρώπινο σε ολόκληρο τον κόσμο. Όλα αυτά προϋποθέτουν συνεργασία. Παρά ταύτα ζητήματα όπου η πολιτική ενός κράτους μέλους δημιουργεί προβλήματα υπάρχουν και έτσι για παράδειγμα οι ευρωπαίοι δυσκολεύονται να χαράξουν εξωτερική πολιτική. Και αυτό κυρίως οφείλεται στην ταύτιση της βρετανικής πολιτικής με τις επιδιώξεις των ΗΠΑ. Έτσι η ΕΕ έχει αποδυ-

ναωμένη εξωτερική πολιτική.

10. Τα φανερά πλέον σε όλους μας προβλήματα σε σχέση με το περιβάλλον μπορούν να αρχίσουν να αντιμετωπίζονται πρώτον μέσω μιας εφαρμοσίμης, εύχρηστης και ασφαλούς νομοθεσίας για τις περιβαλλοντικές ζημιές. Η περιβαλλοντική πολιτική για να είναι αποτελεσματική πρέπει να αντιμετωπίζει τα προβλήματα στην ρίζα τους. Θέματα όπως η διαχείριση των αποβλήτων, η ολοκληρωμένη πολιτική για την προστασία και τη διατήρηση του περιβάλλοντος, οικονομία χαμηλού άνθρακα, είναι μερικοί από τους βασικούς και άμεσους στόχους.

11. Το κοινωνικό κράτος θεωρείται «ευρωπαϊκό κεκτημένο» όσο και αν δεν συμμετέχουν σε αυτό όλες οι χώρες. Είναι αλήθεια ότι πρέπει να γίνουν βήματα ταχύτερης ενσωμάτωσης των κοινοτικών κανονισμών, οδηγιών και αποφάσεων στα εθνικά δίκαια. καθώς είναι αρκετές οι περιπτώσεις κατά τις οποίες τα κράτη μέλη δεν εφαρμόζουν άμεσα τις δεσμευτικές αποφάσεις.

12. Η διασφάλιση της ποικιλομορφίας του Ευρωπαϊκού πολιτισμού είναι βασική προτεραιότητα και θα πρέπει όλοι να συνειδητοποιήσουμε ότι μόνο έτσι θα αποφύγουμε μια ομοιογένεια του πολιτισμού μας που θα τον αποστέωνε από την ανθρωπιστική του διάσταση.

13. Εύχομαι επιτυχία στους στόχους σας. Δουλεύουμε όλοι με την ελπίδα όταν η ΕΕ θα γιορτάζει τα 100 της χρόνια να έχει ξεπεράσει τα σημερινά προβλήματα και να έχει στόχους και οράματα αντάξια της ιστορικής της κληρονομιάς.

“Ο Ευρωπαίος πολίτης βλέπει την Ευρώπη απούσα από τα μεγάλα διεθνή γεγονότα. Την είδε απούσα στη γιουγκοσλαβική κρίση, διχασμένη στον πόλεμο του Ιράκ, ανήμπορη στο Λίβανο.”

Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση & Κοινωνία της Πληροφορίας

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΤΣΟΥΔΑΣ

Γενικός Γραμματέας Ευρωπαϊκών Υποθέσεων

Την χρονιά που πέρασε, γιορτάσαμε τα είκοσι πέντε χρόνια από την ένταξή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Φέτος όλοι οι Ευρωπαίοι γιορτάζουμε τα πενήντα χρόνια από την υπογραφή της Συνθήκης της Ρώμης.

Ας θεωρήσουμε λοιπόν ότι η επέτειος αυτή έχει έναν διπλό συμβολισμό:

Την αποτίμηση της συμμετοχής της χώρας μας στην Ε. Ε.

Την έκφραση ελπίδας και την, άτυπη έστω, υποβολή προτάσεων για το κοινό μέλλον όλων των Ευρωπαίων.

Ως μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ισχυροποιήσαμε τη διεθνή θέση της χώρας μας.

Επιταχύνουμε την οικονομική και κοινωνική πρόοδο της Ελλάδος.

Βελτιώσαμε, και αυτό είναι το κυριότερο, τη ζωή των Ελλήνων.

Συμβάλαμε όμως, παράλληλα, σημαντικά και στην ίδια την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Δεν είναι τυχαίο ότι βρισκόμαστε σήμερα, ως χώρα, στον *πυρήνα* της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μετέχουμε στο Ευρώ, στη Συνθήκη Σένγκεν, και στη διαμορφούμενη Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας.

Τα χρόνια αυτά η Ευρωπαϊκή Ένωση μετέφερε σημαντικούς πόρους προς τις χώρες της Νότιας Ευρώπης. Με αυτούς υλοποιήσαμε μεγάλα έργα. Εκσυγχρονίσαμε τις υποδομές μας. Προωθήσαμε αναπτυξιακές πρωτοβουλίες, αλλά και πολιτικές ενδυνάμωσης της κοινωνικής συνοχής.

Τα 25 αυτά χρόνια λύσαμε πολλά προβλήματα.

Αντιμετωπίζουμε όμως και άλλα για τα οποία την κύρια ευθύνη την φέρουμε εμείς οι ίδιοι: την υψηλή ανεργία, παρ' όλη την πτώση της τα τελευταία 3 χρόνια κατά 3 ολόκληρες μονάδες. Τη διαφθορά, που επιμένει πάντα. Τη χαμηλή παραγωγικότητα. Την υστέρηση στους τομείς των νέων τεχνολογιών, και πολλά ακόμα.

Μιλώντας για τη Νέα Ευρώπη την οποία καλούμαστε να οικοδομήσουμε, ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, το 1979, τόνιζε:

«Η στασιμότητα είναι η χειρότερη λύση. Αν λύσουμε το βασικό πρόβλημα της μορφής που θα δώσουμε στην Ευρώπη του μέλλοντος, συνέχιζε, οι διαδικασίες για την πραγματοποίησή της θα απλουστευθούν αυτόματα».

Τα λόγια του είναι σήμερα πιο επίκαιρα παρά ποτέ.

Η Ευρώπη σήμερα, εμφανίζει μια μεταρρυθμιστική κόπωση.

Οι μεγάλοι στόχοι της επίτευξης

της ειρήνης και της ασφάλειας στην Ήπειρό μας έχουν υλοποιηθεί, σχεδόν στο σύνολό τους.

Οι νέες γενιές δεν μπορούν να φανταστούν καν τις τραγικές καταστάσεις που ζούσε η ήπειρός μας πριν το μεγάλο επίτευγμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι Ευρωπαίοι σήμερα διακατέχονται όμως από αβεβαιότητα και ανασφάλεια. Σύμφωνα με μια ποιοτική μελέτη που δημοσιεύθηκε από το Ευρωβαρόμετρο τον Μάιο του 2006, το μέλλον φαίνεται δύσκολο στους πολίτες πολλών χωρών, ιδίως των παλαιότερων κρατών-μελών.

Ο πεσσιμισμός αυτός, σε πολλές χώρες, συνδυάζεται με εκείνο που αποκαλείται «Eurofragility», την αίσθηση δηλαδή ότι το ευρωπαϊκό οικοδόμημα δεν είναι ικανό να αντεπεξέλθει στις προκλήσεις και τους κινδύνους του σήμερα και του αύριο.

Κυριαρχούν ερωτήματα όπως: ποιος είναι ο ρόλος της Ευρώπης στον κόσμο; Πώς θα αντιμετωπίσουμε την παγκοσμιοποίηση; Τι δυνατότητα έχουμε να διατηρήσουμε το κοινωνικό μας μοντέλο - όντας όμως παράλληλα και πιο ανταγωνιστικοί;

Υπάρχουν επίσης ερωτήματα που αφορούν στην αντιμετώπιση του δημοκρατικού ελλείμματος: το πώς δηλαδή θα γίνει η Ευρώπη κατανοητή και αποδεκτή από τους πολίτες της. Το πώς οι θεσμοί της θα λειτουργούν και με τη δική τους συμμετοχή.

Για να αντιστρέψουμε αυτή την κατάσταση, κυρίες και κύριοι, δεν αρκεί η θεσμική μεταρρύθμιση της Ευρωπαϊκής

ϊκής Ένωσης.

Χρειάζεται να προσδώσουμε μεγαλύτερη αξία και νόημα και στις *πολιτικές* που ακολουθούμε, όχι μόνο σε ευρωπαϊκό, αλλά και σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό ακόμα επίπεδο.

Χρειάζεται να δώσουμε έμφαση στην αντιμετώπιση συγκεκριμένων προβλημάτων.

Πρέπει να εργαστούμε από κοινού για να παράξουμε πολιτικές ικανές να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας, να εξασφαλίσουμε τη βιωσιμότητα των ασφαλιστικών μας συστημάτων, να βελτιώσουμε τη Παιδεία.

Να αντιμετωπίσουμε το οργανωμένο έγκλημα, τη διαφθορά και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

Να εκμεταλλευτούμε στο έπακρο τις ευκαιρίες που προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες και οι νέες μορφές διακυβέρνησης.

Είναι αναμφίβολο ότι απλά μυνύματα, όπως το «Μέλλον όλων μας βρίσκεται στην Ευρώπη» παραμένουν ισχυρά.

Αλλά σε ποια Ευρώπη;

Είναι βέβαιον ότι η Ευρώπη που θέλουμε πρέπει να ξεφύγει από τη γραφειοκρατική λογική. Μόνον έτσι και νέο όραμα θα γεννηθεί και το δημοκρατικό έλλειμμα θα αντιμετωπισθεί.

Σ' αυτό το πλαίσιο, η συζήτηση για την Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση κρίνεται σήμερα πιο επίκαιρη παρά ποτέ.

Η δημόσια συζήτηση με θέμα την Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση, που άρχισε με τη «Λευκή Βίβλο για την Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση» τον Ιούλιο του 2001, **αφορά το σύνολο των κανόνων, των διαδικασιών και των πρακτικών άσκησης των εξουσιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.**

Η Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση βασίζεται σε μια θεμελιώδη αρχή που καθύθυνε την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση από τη θεμελίωση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας: **να επιτευχθεί η ενσωμάτωση των λαών της Ευρώπης, με**

απόλυτο σεβασμό της εθνικής ταυτότητας του κάθε λαού.

Ως βασικές συνιστώσες της Ευρωπαϊκής Διακυβέρνησης θεωρούνται:

η διαμόρφωση και η εφαρμογή καλύτερων και συνεπέστερων δημόσιων πολιτικών, με σύνδεση των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, των περιφερειακών και τοπικών αρχών, με τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, η βελτίωση της ποιότητας, η αποτελεσματικότητα και η απλούστευση της κοινοτικής νομοθεσίας.

Η Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση διέπεται από πέντε (5) πολιτικές αρχές χρηστής διακυβέρνησης:

Αρχή 1^η: Διαφάνεια. Αφορά στον διαφανή *τρόπο λειτουργίας* των θεσμικών οργάνων της Ένωσης. Από κοινού με τα κράτη-μέλη, τα θεσμικά όργανα πρέπει να κοινοποιούν τι ακριβώς κάνει η Ευρωπαϊκή Ένωση, ποιες αποφάσεις λαμβάνει και τι επιπτώσεις έχουν για όλους εμάς, τους πολίτες της Ε. Ε.

Αρχή 2^η: Συμμετοχή. Αφορά στην εξασφάλιση ευρείας *συμμετοχής* σε όλη την πορεία υλοποίησης της πολιτικής της Ε. Ε: από τη χάραξη έως την εφαρμογή. Η μεγαλύτερη συμμετοχή θα μπορέσει να δημιουργήσει καλύτερο κλίμα εμπιστοσύνης στο τελικό αποτέλεσμα και στα όργανα που χαράσσουν και εκτελούν πολιτικές. Η συμμετοχή εξαρτάται σε αποφασιστικό βαθμό από τις κεντρικές κυβερνήσεις που ακολουθούν ανοικτή προσέγγιση κατά την ανάπτυξη και την εφαρμογή των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αρχή 3^η: Λογοδότηση. Χρειάζεται να γίνουν σαφέστεροι οι ρόλοι όλων στις νομοθετικές και εκτελεστικές διαδικασίες. Κάθε όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να εξηγεί και να αναλαμβάνει την ευθύνη για ό,τι κάνει στο πλαίσιο της Ευρώπης.

Αρχή 4^η: Αποτελεσματικότητα. Οι πολιτικές πρέπει να είναι αποτελεσματικές και έγκαιρες, να παρέχουν

ό,τι χρειάζεται βάσει σαφών στόχων, αξιολόγησης της μελλοντικής επίπτωσης και, όπου υπάρχει, βάσει παλαιότερης πείρας.

Αρχή 5^η, και τελευταία: Συνοχή. Πολιτικές και δράσεις πρέπει να έχουν συνοχή και να γίνονται εύκολα κατανοητές. Η ανάγκη για συνοχή εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης γίνεται όλο και μεγαλύτερη. Η διεύρυνση έχει εντείνει την ποικιλομορφία. Προκλήσεις όπως οι κλιματικές και δημογραφικές μεταβολές υπερβαίνουν τα όρια των τομεακών πολιτικών βάσει των οποίων είχε οικοδομηθεί η Ένωση. Οι περιφερειακές και οι τοπικές αρχές εμπλέκονται όλο και περισσότερο στις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η συνοχή απαιτεί πολιτική ηγεσία και ισχυρή αρμοδιότητα εκ μέρους των οργάνων για να εξασφαλιστεί μια συνεπής προσέγγιση εντός ενός πολυσύνθετου μηχανισμού.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, στο πλαίσιο της εντεινόμενης ανάγκης για συμμετοχή όλων μας στη διαμόρφωση του μέλλοντος της Ευρώπης, στη διαμόρφωση του δικού μας μέλλοντος, εντάσσονται και οι εκδηλώσεις – ανοικτές συζητήσεις στο πλαίσιο του Plan D.

Προσδοκούμε ο συγκεκριμένος Διάλογος να αγκαλιάσει τις γνώμες των πολιτών για την ταυτότητα και το μέλλον της Ευρώπης. Οι πολίτες δεν πρέπει να είναι παρατηρητές, αλλά διαμορφωτές της ευρωπαϊκής ιστορίας.

Θεωρώ πως οφείλουμε να αξιοποιήσουμε δημιουργικά τις δυνατότητες που μας παρέχει η διαδραστική επικοινωνία, καταθέτοντας με ειλικρίνεια και υπευθυνότητα τους προβληματισμούς μας για την Ευρώπη που μας αξίζει. Για τη δική μας Ευρώπη. Για την Ευρώπη των πολιτών.

Το μήνυμα της χώρας μας είναι απλό: οι Έλληνες θέλουν ένα μέλλον στην Ευρώπη αλλά και ένα μέλλον *για* την ίδια την Ευρώπη...

Ας το κατακτήσουμε...

Διακήρυξη του Βερολίνου

Το κείμενο που ακολουθεί είναι η διακήρυξη των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων με αφορμή τα 50 χρόνια της Ε.Ε, όπως διατυπώθηκε στις 25 Μαρτίου 2007 στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Βερολίνο.

«Επί αιώνες η Ευρώπη ήταν μια ιδέα, μια ελπίδα ειρήνης και αλληλοκατανόησης. Η ελπίδα αυτή εκπληρώθηκε. Η ευρωπαϊκή ενοποίηση μας εξασφάλισε ειρήνη και ευημερία, δημιούργησε συνείδηση κοινότητας και βοήθησε να ξεπεραστούν οι αντιθέσεις. Κάθε κράτος - μέλος προσέφερε τη συμβολή του στην ενοποίηση της Ευρώπης και στην εδραίωση της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, χάρη δε στην αγάπη των λαών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης για την ελευθερία, η αφύσικη διχοτόμηση της ηπείρου μας αποτελεί πια οριστικά παρελθόν. Με την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση αντλήσαμε τα διδάγματα από τις αιματηρές αντιπαραθέσεις του παρελθόντος και τη μαρτυρική μας ιστορία. Σήμερα ζούμε πια μαζί με τρόπο που ποτέ ως τώρα δεν ήταν δυνατός.

Οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουμε πια ενωθεί για το καλό όλων μας.

Στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης υλοποιούμε τα κοινά μας ιδανικά :στο επίκεντρο βρίσκεται για μας ο άνθρωπος, με την απαραβίαστη αξιοπρέπεια και τα αναπαλλοτρίωτα δικαιώματά του. Γυναίκες και άντρες έχουν ίσα δικαιώματα.

Επιδιώξή μας είναι η ειρήνη και η ελευθερία, η δημοκρατία και το κράτος δικαίου, ο αλληλοσεβασμός και το αίσθημα ευθύνης, η ευημερία και η ασφάλεια, η ανεκτικότητα και η συμμετοχή, η δικαιοσύνη και η αλληλεγγύη.

Η συμβίωση και η συνεργασία μας στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης γίνεται με μοναδικό τρόπο, ο οποίος εκφράζεται με τη δημοκρατική συνύπαρξη των κρατών-μελών και των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θεμελιώνεται πάνω στην ισοτέλεια και την αλληλέγγυα συνύπαρξη. Με αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζουμε τη δίκαιη εξισορρόπηση των συμφερόντων των διάφορων κρατών - μελών.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση διασφαλίζουμε την ιδιαιτερότητα και τις πολυποικίλες παραδόσεις των κρατών μελών της. Τα ανοιχτά σύνορα και η ζωντανή ποικιλία γλωσσών, πολιτισμών και περιοχών αποτελούν στοιχείο πλούτου. Υπάρχουν πολλοί στόχοι που δεν μπορούμε να τους επιτύχουμε καθένας μόνος του, παρά μόνο μαζί, γίνεται δε καταμερισμός καθηκόντων μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης, κρατών - μελών, περιφερειών και δήμων/κοινοτήτων.

Βρισκόμαστε αντιμέτωποι με μεγάλες προκλήσεις, που δεν σταματούν στα εθνικά σύνορα. Απάντησή μας σε αυτές είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση. Μόνο από κοινού μπορούμε να διαφυλάξουμε και στο μέλλον το ευρωπαϊκό μας κοινωνικό ιδεώδες προς όφελος όλων των πολιτών της Ένωσης. Το

ευρωπαϊκό αυτό ιδεώδες συνδυάζει την οικονομική επιτυχία με την κοινωνική ευθύνη. Η Κοινή Αγορά και το ευρώ μάς δίνουν δύναμη ώστε να μπορούμε να διαμορφώνουμε σύμφωνα με τις αξίες μας την ολοένα και πιο αλληλένδετη σε παγκόσμια κλίμακα οικονομία και τον διαρκώς εντεινόμενο ανταγωνισμό στις διεθνείς αγορές. Ο πλούτος της Ευρώπης έγκειται στις γνώσεις και τις ικανότητες των ανθρώπων της εκεί βρίσκεται το κλειδί της οικονομικής αύξησης, της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής.

Μαζί θα πολεμήσουμε την τρομοκρατία, το οργανωμένο έγκλημα και την παράνομη μετανάστευση, υπερασπιζόμενοι ταυτόχρονα την ελευθερία και τα δικαιώματα του πολίτη στον αγώνα εναντίον των πολέμων τους. Στο ρατσισμό και την ξενοφοβία δεν πρέπει να ξαναδώσουμε ποτέ την ευκαιρία να ευδοκιμήσουν.

Επιδίωξη και δέσμευσή μας είναι να λύνονται ειρηνικά οι συγκρούσεις ανά τον κόσμο και να μην πέφτουν οι άνθρωποι θύματα πολέμου, τρομοκρατίας ή βίας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση επιθυμεί να προωθήσει την ελευθερία και την ανάπτυξη ανά τον κόσμο. Θέλουμε να περιορίσουμε τη φτώχεια, την πείνα και τις αρρώστιες και σκοπεύουμε να συνεχίσουμε να διαδραματίζουμε ηγετικό ρόλο στην προσπάθεια αυτή.

Αλλά και στην ενεργειακή πολιτική και στον τομέα της προστασίας του κλίματος θέλουμε να προχωρήσουμε μαζί και να προσφέρουμε τη συμβολή μας ώστε να αποσοβηθεί η παγκόσμια απειλή της αλλαγής κλίματος.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα συνεχίσει και στο μέλλον να αντλεί τη ζωτικότητά της από τον ανοιχτό της χαρακτήρα και από τη βούληση των μελών της να εδραιώνουν ταυτόχρονα και από κοινού την εσωτερική της ανάπτυξη. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα εξακολουθήσει να προωθεί τη δημοκρατία, τη σταθερότητα και την ευημερία και πέραν των συνόρων της.

Με την ενοποίηση της Ευρώπης πραγματοποιήθηκε ένα όνειρο παλαιότερων γενεών. Η ιστορία μάς διδάσκει ότι το αγαθό αυτό πρέπει να το προασπίσουμε για τις επόμενες γενεές. Προς τούτο πρέπει να εκσυγχρονίζουμε ανάλογα με τις απαιτήσεις των καιρών το πολιτικό σχήμα της Ευρώπης. Γι' αυτό το λόγο είμαστε όλοι μαζί σήμερα, 50 χρόνια μετά την υπογραφή των Συνθηκών της Ρώμης, ενωμένοι στο στόχο μας να εφοδιάσουμε την Ευρωπαϊκή Ένωση, μέχρι το 2009 που θα γίνουν οι επόμενες εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με ένα ανανεωμένο κοινό θεμέλιο.

Γιατί το ξέρουμε καλά: η Ευρώπη είναι το κοινό μας μέλλον».

6 SUCCESS STORIES

6 ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ, 6 ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΚΑΘΙΣΤΑΤΑΙ ΕΜΦΑΝΕΣΤΑΤΗ Η ΘΕΤΙΚΗ ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΕΕ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΜΑΣ ΖΩΗ. ΑΠΛΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ ΑΝΑΛΥΟΥΝ ΠΩΣ ΣΥΝΔΕΕΤΑΙ Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΈΝΩΣΗ, ΠΕΡΙΓΡΑΦΟΥΝ Ο ΚΑΘΕΝΑΣ ΤΗ ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΕΜΠΕΙΡΙΑ, ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΟΥΝ ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΑΠ' ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΕΕ ΚΑΙ ΕΚΦΡΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΡΟΟΔΕΥΣΕΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ Ο ΤΟΜΕΑΣ ΤΟΥΣ.

Δημήτρης Κολοτούρος
Μέλος ΜΚΟ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει διάφορα χρηματοδοτικά προγράμματα που αφορούν την ενίσχυση νέων ανθρώπων που επιθυμούν να ταξιδέψουν σε άλλα κράτη – μέλη της και να γνωρίσουν από κοντά πώς ζουν οι κάτοικοί τους. Ένα από αυτά είναι το πρόγραμμα «Νεολαία σε δράση», που ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2007 και που αποτελεί τη συνέχεια του προγράμματος «Νεολαία» (1996-2006). Προσωπικά, ξεκίνησα να δραστηριοποιούμαι στα πλαίσια αυτού του προγράμματος το 1998 και συνεχίζω ως και σήμερα, είτε με την ιδιότητα του συμμετέχοντα είτε με αυτή του διοργανωτή.

Το προαναφερθέν πρόγραμμα έχει συνολικά 5 τμήματα, που αφορούν τόσο ατομική όσο και ομαδική συμμετοχή σε δράσεις που πραγματοποιούνται σε κάποια χώρα. Έτσι, ενώ ξεκίνησα να παίρνω μέρος σε κάποιες από αυτές ως μέλος ομάδας και μάλιστα σε μικρής διάρκειας δράσεις, πολύ σύντομα δοκίμασα να πάρω μέρος σε μία μακράς διάρκειας. Πέρασα ένα χρόνο στη Σουηδία, δουλεύοντας μαζί με ντόπιους, με σκοπό να διοργανώσουμε κάποια φεστιβάλ τεχνών για νέους. Παράλληλα μπόρεσα και έμαθα τη γλώσσα, ενώ έκανα αρκετούς φίλους όχι μόνο Σουηδούς αλλά και από άλλες χώρες, μιας και συμμετείχαν και αυτοί

σε διαφορετικές δράσεις στην ίδια χώρα. Ήταν μια εμπειρία που άλλαξε ολόκληρη τη ζωή μου, ενώ σκέφτηκα πολύ σοβαρά το ενδεχόμενο να παραμείνω στη χώρα και μετά τη λήξη της δράσης αυτής. Τελικά γύρισα στην Ελλάδα, όμως δεν ήθελα να σταματήσω να ασχολούμαι με αυτό το πρόγραμμα, μιας και το θεωρούσα τεράστια ευκαιρία και για άλλους. Αρχισα να συμμετέχω σε καμπάνιες πληροφόρησης του κοινού σχετικά με τις χρηματοδοτήσεις που παρέχει η ΕΕ στους νέους και αφότου έγινα ενεργό μέλος μιας ΜΚΟ, κατάφερα να περάσω στην άλλη πλευρά και να γίνω διοργανωτής τέτοιου είδους προγραμμάτων στην χώρα μου. Τα τελευταία πέντε χρόνια συνεχίζω σε εθελοντική βάση να παρέχω τις σχετικές γνώσεις και την εμπειρία που έχω αποκτήσει σε ΜΚΟ στην Ελλάδα και χρησιμοποιώντας τα κονδύλια της ΕΕ έχω διοργανώσει αρκετά προγράμματα που ελπίζω πως έχουν βοηθήσει αρκετούς, ενώ έχω γυρίσει παράλληλα ολόκληρη την Ευρώπη, μόνος μου ή σαν ομαδάρχης Ελλήνων.

Στο χώρο των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, τα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ λειτούργησαν σαν καταλύτης ανάπτυξης. Δεν είναι καθόλου τυχαίο το γεγονός πως μέσα στα τελευταία 15 χρόνια ο αριθμός των ΜΚΟ στην Ελλάδα αλλά και στις υπόλοιπες

Ευρωπαϊκές χώρες έχει πολλαπλασιαστεί. Σε ένα χώρο όπου οι περισσότερες δράσεις γίνονταν εθελοντικά, η εισροή χρημάτων σήμανε τη μετάβαση σε μια πιο επαγγελματική περίοδο, κάτι που σημαίνει πως κάποια άτομα μπορούν πλέον να απασχοληθούν πλήρως και όχι απλά μερικώς. Αυτό έχει άμεση επίδραση και στην ποιότητα της παραγόμενης δουλειάς, η οποία σαφώς αναβαθμίστηκε, αν και οπωσδήποτε αυτός ο χώρος χρειάζεται άτομα που δεν απασχολούνται με πρωταρχικό σκοπό τα χρήματα.

Από αυτά που έχω βιώσει πιστεύω πως η ΕΕ θα πρέπει να δουλεύει περισσότερο με βάση το συναίσθημα από ότι τώρα. Ασφαλώς, όταν μιλάμε για επιχορηγήσεις και προγράμματα αυτό είναι από δύσκολο έως και αδύνατο, όμως αυτή είναι και η αδυναμία της ΕΕ όσον αφορά τον συγκεκριμένο τομέα. Θα έπρεπε να επικεντρωθεί περισσότερο στον άνθρωπο και όχι στις γραφειοκρατικές διαδικασίες, ενώ θα ήταν καλό κάποια άτομα ή οργανώσεις που έχουν αποδεδειγμένα διοργανώσει επιτυχημένες δράσεις, να ανταμείβονται με μεγαλύτερη εμπιστοσύνη όσον αφορά τα σχέδιά τους για το μέλλον. Μέχρι στιγμής, κάθε φορά που υποβάλλεται κάποια αίτηση για χρηματοδότηση, η αιτούσα οργάνωση μοιάζει να ξεκινάει ξανά από το σημείο μηδέν.

Νάσια Μιχαλοπούλου
Δημοσιογράφος – Πρόεδρος EURONEM

Εργασία για όλους – Μείωση της φτώχειας – Μάχη κατά του αναλφαβητισμού. Δικαίωμα στη μόρφωση, αξιοπρεπή εργασία για όλους, ανάπτυξη με ανθρώπινο πρόσωπο είναι μερικοί από τους στόχους του Ευρωπαϊκού Δικτύου Euronem που από την ερευνητική εργασία του νέου ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου του μέλλοντος για λογαριασμό της Commission πέρασε σε μια καινοτόμο δράση, **την ίδρυση του πρώτου μεγάλου ελληνικού σχολείου στη Λουζάκα της Ζάμπιας για 700 παιδιά.**

Η πρωτοβουλία αυτή στην πιο φτωχή περιοχή του πλανήτη πραγματοποιείται στο πλαίσιο ενίσχυσης δράσεων της Hellenic Aid που υποστηρίζει το πρόγραμμα με στόχο την καταπολέμηση του αναλφαβητισμού και της φτώχειας. Πρόκειται για ένα δύσκολο, μεγαλόπνοο έργο στην υποσαχάρια ζώνη, όπου η έλλειψη παιδείας είναι από τους σημαντικότερους παράγοντες υπανάπτυξης και ανεργίας που μαστίζει τους κατοίκους της περιοχής.

Η Ευρώπη μέσα από την ενίσχυση των αναπτυξιακών προγραμμάτων

στοχεύει στο να λύσει τα προβλήματα αυτών των περιοχών. Η διαφοροποίηση του Euronem είναι ότι είδε τη δημιουργία του σχολείου ως ένα ανάχωμα για την παράνομη μετανάστευση και την εκμετάλλευση στην ευρύτερη λεκάνη της Μεσογείου και την εκπαίδευση ως μέσο ευρωπαϊκής στρατηγικής. Με μια κούπα ρύζι και ένα ρούχο δεν λύνεις ένα σύνθετο πρόβλημα, αναφέρει η εμπνεύστρια του σχεδίου Νάσια Μιχαλοπούλου που πρόσφατα γνωστοποίησε και το διεθνές σήμα για την καταπολέμηση του αναλφαβητισμού, «Το Λουλούδι της Φωτιάς» που φύτεται μόνο στη Ζάμπια που συμβολίζει την άσβεστη φλόγα της ψυχής των παιδιών για μάθηση και ένα καλύτερο αύριο.

Το να βοηθήσει η Ευρώπη τις χώρες του Τρίτου Κόσμου μέσα από μεγάλα έργα υποδομής στοχεύει στο να βοηθήσει αργότερα τους κατοίκους αυτών των περιοχών στο να αποκτήσουν τα εφόδια για μια αξιοπρεπή εργασία. Μακροχρόνια ενισχύει τις οικονομίες αυτών των χωρών και κατ' επέκταση συντελεί στη μείωση των μεταναστευτικών ρευμάτων προς τη Δύση. Αυτό είναι κάτι που απαιτεί πέρα από μακροχρόνια στρατηγική και ψυχή.

Η εμπειρία από την επίσκεψη στη Λουζάκα της Νάσιας Μιχαλοπούλου με το γραμματέα του Δικτύου κ. Γιώργο Σιάφη σε πολλά σημεία ήταν

τραυματική. Τα παιδικά χαμόγελα στη Ζάμπια είναι λιγοστά μας εξηγεί. Το 73% του πληθυσμού ζει κάτω από τα όρια της φτώχειας και το AIDS δεν αποτελεί εξαίρεση αλλά κανόνα. Ο θάνατος από μολυσματικές αρρώστιες όπως ο τύφος, η ελονοσία, ο κίτρινος πυρετός ανήκουν στον κανόνα, γιατί πολλοί κάτοικοι δεν παίρνουν καμία πρόληψη. Η απαξίωση της ζωής είναι η καθημερινότητα.

Το πολιτισμικό σοκ που χρειάστηκε να ξεπεράσω στη Ζάμπια, μας λέει η Νάσια Μιχαλοπούλου είναι ότι συνάντησα μια χώρα χωρίς ενήλικους, στην πλειοψηφία με εφήβους και παιδιά. Παιδιά που μεταναστεύουν παράνομα, γίνονται θύματα κάθε είδους εκμετάλλευσης, ζουν και μεγαλώνουν χωρίς να ονειρεύονται. Άλλωστε ο μέσος όρος προσδόκιμης ηλικίας είναι τα 40-43 χρόνια.

Έτσι οι πρωτοβουλίες του Euronem για να αντιμετωπιστεί αρχικά με την παροχή βασικής εκπαίδευσης η εξαθλίωση και ο αναλφαβητισμός είναι μια σωτήρια επέμβαση με την ενθάρρυνση της Ευρώπης για να μάθουν δεκάδες παιδιά να αγαπούν τη γη τους και να ριζώσουν σε αυτήν.

Το σχολείο που σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα θα λειτουργήσει τον επόμενο χρόνο θα στοιχίσει συνολικά 180.000 ευρώ και εντάσσεται στους

αναπτυξιακούς στόχους της χιλιετίας.

Το ενδιαφέρον της Ευρώπης να χρηματοδοτήσει αυτήν την ελληνική πρωτοβουλία στην πιο υποβαθμισμένη περιοχή του πλανήτη φανερώνει ότι το πολιτικό όραμα της Νάσιας Μιχαλοπούλου για περισσότερη Ευρώπη, Ευρώπη της αλληλεγγύης ακόμα και για τους πιο ξεχασμένους εφήβους του κόσμου είναι ρεαλιστικό.

Τι θα προσδοκούμε με αφορμή τα 50 χρόνια της ΕΕ για το μέλλον;

Έγιναν πολλά αλλά θα πρέπει να ενταθεί η προσπάθεια για περισσότερη διαφάνεια, απάλειψη της εξοντωτικής γραφειοκρατίας, γιατί πιθανόν με 27 κράτη θα οδηγήσει κάποιους μηχανισμούς σε αδράνεια. Εντατικοποίηση της προσπάθειας για περισσότερη πληροφόρηση σε όλα τα επίπεδα παντού, αν δεν θέλουμε οι Ευρωπαίοι πολίτες να νιώθουν ξεκομμένοι πράγμα που δείχνουν με την αυξανόμενη αποχή τους στις ευρωεκλογές.

Το Europet, το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Επικοινωνίας και Πληροφόρησης, είναι ένα ευρωπαϊκό δίκτυο εμπειρογνομόνων, ένα think tank με στόχο την ενίσχυση της ευρωπαϊκής πληροφόρησης σε θέματα θεσμικά, οικονομικά, κοινωνικά και άλλα, έχει εργαστεί για διάφορα διεθνή project στην Ελλάδα και το Εξωτερικό. Διαμορφώνει και διαχέει τις τάσεις του μέλλοντος και μια νέα πολιτική σκέψη μέσα σε μια διαρκώς μεταβαλλόμενη κοινωνία που αναζητά νέους συνεκτικούς δεσμούς.

Ράνια Παπασταυροπούλου Φοιτήτρια Πολιτικών Επιστημών

Είμαι ένα από τα έξι παιδιά που πέρσι επιλέχθηκαν από το Ενιαίο Λύκειο Λαυρίου για να παρακολουθήσουν το διήμερο πρόγραμμα του Euroscola. Το Euroscola είναι ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα που έδωσε τη δυνατότητα σε παιδιά από διάφορα σχολεία των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) να καθίσουν στις θέσεις των Ευρωβουλευτών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο Στρασβούργο, να συζητήσουν σχετικά με διάφορα θέματα που αφορούν την Ε.Ε. και να πάρουν τις δικές τους αποφάσεις.

Μέσα από το πρόγραμμα αυτό ταξιδέψαμε στο Στρασβούργο, όπου πέρα από την ξενάγηση που μας έγινε στα αξιοθέατα της πόλης και της περιοχής, επισκεφθήκαμε το Ευρωκοινοβούλιο. Εκεί, παιδιά από όλες της χώρες της Ε.Ε. χωριστήκαμε σε ομάδες, που αποτελούνταν από σαράντα άτομα η κάθε μια από διαφορετικές χώρες. Κάθε ομάδα είχε ένα συγκεκριμένο θέμα συζήτησης, πάνω στο οποίο έπρεπε να συζητήσουμε και να ανταλλάξουμε απόψεις μεταξύ μας και να καταλήξουμε σε ένα συλλογικό συμπέρασμα. Η συζήτηση στις ομάδες γινόταν στην αγγλική ή τη γαλλική γλώσσα. Την επόμενη μέρα ο Πρόεδρος της ομάδας (κάθε ομάδα επέλεξε ένα πρόσωπο) διάβασε στο Κοινοβούλιο το πόρισμα και δέχθηκε ερωτήσεις. Ήταν μια καταπληκτική εμπειρία. Γνωρίσαμε παιδιά από διάφορες χώρες, με τα οποία έχουμε επαφές μέχρι σήμερα. Ανταλλάξαμε απόψεις, σκέψεις, τηλεφώνω, μάθαμε ο ένας στον άλλο λέξεις στη γλώσσα του και γενικότερα συνειδητοποιήσαμε ότι η Ε.Ε. δίνει στους νέους τη δυνατότητα να γνωρίσουν τον κόσμο γύρω τους.

Είναι αναμφισβήτητο ότι η Ευρώπη έχει και συνεχίζει να δημιουργεί ένα εκπαιδευτικό σύστημα που οδηγεί τον Ευρωπαίο μαθητή σε μια κοινωνία γνώσης,

μάθησης, εξέλιξης και αλληλεγγύης. Μέσα από την Ευρωπαϊκή Ένωση ο σημερινός ευρωπαίος μαθητής έχει την δυνατότητα να γνωρίσει άμεσα την «νέα αγορά εργασίας», την τεχνολογική εκπαίδευση και την επαγγελματική εξέλιξη χωρίς όμως να αδιαφορεί για την πνευματική του ανάπτυξη. Επιπλέον, η Ευρώπη αποτελεί ένα μωσαϊκό πολιτισμών και οι νέοι, μέσω της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχουν την δυνατότητα να μεγαλώσουν και να αναπτυχθούν σε ένα περιβάλλον με περισσότερες ευκαιρίες. Μαθαίνουν να σέβονται την διαφορετικότητα και τον πολιτισμό των άλλων, ανταλλάσσουν ιδέες και συντελούν έτσι στην ολοκληρωμένη εκπαίδευση τους, δημιουργώντας μια κοινωνία αλληλοκατανόησης, αλληλεγγύης, χωρίς φαινόμενα εθνικισμού και ρατσισμού. Η Ε.Ε. δίνει, τέλος, πολλές δυνατότητες στους μαθητές, μέσω προγραμμάτων ανταλλαγής, να γνωρίσουν την σημερινή Ευρώπη.

Η χώρα μας, η οποία δημιούργησε τις βάσεις πάνω στις οποίες στηρίχθηκε και αναπτύχθηκε ο ευρωπαϊκός πολιτισμός, θα πρέπει να προσεγγίσει με ενδιαφέρον τις διάφορες εκπαιδευτικές εξελίξεις που συντελούνται στην Ε.Ε. Η Ελλάδα θα έπρεπε να εντάξει στο δικό της εκπαιδευτικό σύστημα ό,τι θεωρεί σύγχρονο, επωφελές και ικανό να δώσει στον Έλληνα μαθητή την δυνατότητα να επιβιώσει σε ένα νέο ανταγωνιστικό περιβάλλον, που πρωτεύοντα ρόλο κατέχουν η αγορά εργασίας, η οικονομία της πληροφορικής και ο επαγγελματικός προσανατολισμός. Ωστόσο, η ελληνική εκπαίδευση δεν θα πρέπει να στερηθεί τα ουμανιστικά της στοιχεία και τον ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα που την χαρακτηρίζουν μέχρι σήμερα. Ενδιαφέρον παράδειγμα, αποτελούν οι συζητήσεις και τα όσα συνέβησαν πρόσφατα με την πρόταση ίδρυσης ή μη των μη κρατικών πανεπιστημίων.

Νάσος Σοφός

Ανώτερο στέλεχος Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Ο Νάσος Σοφός είναι ανώτερο στέλεχος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της «Κομισιόν» από το 1993 με εμπειρία σε διάφορες Γενικές Διευθύνσεις του Οργάνου αυτού όπως η Ενέργεια, οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, ο Τουρισμός πριν αποσπαστεί στην Περιφερειακή Πολιτική και Πολιτική Συνοχής όπου εργάστηκε για την Ελλάδα και για τα προγράμματα του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και του Ταμείου Συνοχής. Αργότερα συμμετείχε στις διαπραγματεύσεις και την παρακολούθηση των πρώτων προγραμμάτων των 10 νέων Κρατών-μελών της Διεύρυνσης και ειδικότερα της Εσθονίας. Γενικά ακολούθησε την κλασική καριέρα των στελεχών που ξεκινούν στα Ευρωπαϊκά Όργανα έπειτα από επιτυχή συμμετοχή σε πανευρωπαϊκό γενικό διαγωνισμό για την πρόσληψη μόνιμου προσωπικού στα Ευρωπαϊκά Όργανα.

Ο Νάσος Σοφός θεωρεί ότι η καριέρα του ως εργαζόμενος στη Κομισιόν ως σήμερα πέρασε από πολλές διακυμάνσεις. «Από την συναρπαστική εμπειρία του να δουλεύεις για τη πατρίδα σου αλλά από Ευρωπαϊκή σκοπιά, να συμμετέχεις στην προετοιμασία των πρώτων αναπτυξιακών προγραμμάτων μιας πρώην Σοβιετικής «Δημοκρατίας» πριν την είσοδο της στην ΕΕ, έως την καθημερινή ρουτίνα έγκρισης πληρωμών της εθνικής διοίκησης μέσω γραφειοκρατικών checklists, που όμως είναι χρήσιμες εάν θέλουμε να εξασφαλίζουμε τη χρηστή διαχείριση των πόρων», μας λέει χαρακτηριστικά. Ο συνομιλητής μας θεωρεί ότι η επιβράδυνση της Ευρωπαϊκής ενοποίησης επηρέασε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον τρόπο λειτουργίας της. Το έλλειμμα «εμβάθυνσης» και η τιτάνια προσπάθεια ένταξης 12 νέων Κρατών-μελών πρόσφατα, η οποία συνεχίζεται, συνέβαλλε στην μείωση της ταχύτητας με την οποία οι «Βρυξέλλες» γεννούν και εφαρμόζουν καινούργιες ιδέες με στόχο την ολοκλήρωση της προσπάθειας που ξεκίνησε τη δεκαετία του '50. «Δεν είναι εύκολο μέσα σε περιβάλλον 27 Κρατών-μελών και σχεδόν αντίστοιχων επίσημων γλωσσών να είσαι συνεχώς παραγωγικός, κάποια στιγμή θα αναδιπλωθείς, θα ξανασκεφτείς αν το καράβι αρμενίζει καλά ή αν κάτι θα πρέπει να αλλάξεις». Εδώ βρισκόμαστε τη περίοδο αυτή και η περιπέτεια του Ευρωπαϊκού Συντάγματος το επιβεβαιώνει.

Ας μη γελιόμαστε όμως. Ο εργαζόμενος στα Ευρωπαϊκά Όργανα δίνει καθημερινά έναν δύσκολο αγώνα μεταξύ της εθνικής του ταυτότητας με ότι αυτό συνεπάγεται και της κοινοτικής του ιδιότητας

η οποία τον θέλει αντικειμενικό και αμερόληπτο. Οι Έλληνες, στελέχη των Ευρωπαϊκών Οργάνων είναι πιο πολύτιμοι και χρήσιμοι αρωγοί της Ελλάδας από ότι φαντάζεται κανείς. Το κάθε στέλεχος μπορεί να επηρεάσει καταστάσεις με πιο αποτελεσματικό τρόπο από ότι ο αντίστοιχος εργαζόμενος στην εθνική δημόσια διοίκηση. Δυστυχώς το μόνιμο αίτημα των Ελλήνων στελεχών στα Ευρωπαϊκά Όργανα είναι πάντα – και διαχρονικά – περισσότερη πρόνοια από το Ελληνικό Κράτος, δηλαδή συντονισμός και υποστήριξη από τη Πολιτεία των στελεχών στη προσπάθεια τους να καταλάβουν τις θέσεις-κλειδιά στα Ευρωπαϊκά Όργανα. Στην ΕΕ το «παιχνίδι» παίζεται μέσω των λόμπυ, δηλαδή των πιέσεων που εξασκούνται σε επίπεδο Κομισιόν, Ευρωκοινοβουλίου, Συμβουλίου και των υπόλοιπων Οργάνων. Όταν η Ελλάδα ενισχύει τα στελέχη της στις Βρυξέλλες και στο Λουξεμβούργο, τότε τα οφέλη που θα αποκομίσει θα είναι πολλαπλάσια.

Κλείνοντας ο Νάσος Σοφός αναρωτιέται τι θα ήταν δυνατό να ευχθεί κανείς για τα 50 χρόνια της ΕΕ. Περισσότερο όραμα ίσως! Όραμα για την πραγμάτωση της Ευρώπης του Μοννέ και του Σούμαν μέσα σε μια παγκοσμιοποιημένη κοινωνία, για μια περισσότερο φεντεραλιστική και λιγότερο διεθνική Ευρωπαϊκή Ένωση, για να γαλουχηθούν και τα νέα Κράτη-μέλη με τις ιδέες των πατέρων της ΕΕ και να προωθήσουν τα ιδεώδη της ειρηνικής συνύπαρξης, του σεβασμού στον άνθρωπο, της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης, της αλληλεγγύης και της πρόνοιας.

Εμείς, οι Έλληνες εργαζόμενοι στα Ευρωπαϊκά Όργανα το έχουμε θέσει ως στόχο μας.

Στάθης Παρασκευόπουλος

Δημοσιογράφος / Συντονιστής του Προγράμματος «ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ».

Το Πρόγραμμα «ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ» είναι ένα από τα έργα, η υλοποίηση των οποίων γίνεται στο πλαίσιο της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας EQUAL.

Συγκεκριμένα εντάσσεται στο **Μέτρο 1. 2. της Κ. Π. EQUAL** που σχετίζεται με την **Καταπολέμηση του Ρατσισμού και της Ξενοφοβίας σε σχέση με την αγορά της εργασίας**. Η χρηματοδότησή του προέρχεται κατά 75% από το *Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο* και κατά 25% από το *Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας*.

Ο τίτλος του Προγράμματος δίνει αμέσως και τη σύντομη περιγραφή του περιεχομένου του, «**Δράσεις Εργασιακής και Κοινωνικής Ενσωμάτωσης**».

Εξετάζοντας την εικόνα που παρουσιάζει η αγορά εργασίας φαίνονται ξεκάθαρα τα προβλήματα και οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει το κομμάτι εκείνο της κοινωνίας μας που αποτελείται από διαφορετικές πληθυσμιακές ομάδες. Ομάδες που τα «ιδιαίτερα» κοινωνικά χαρακτηριστικά τους ξυπνάνε προκαταλήψεις και ρατσιστικές συμπεριφορές με αποτέλεσμα την παρεμπόδιση της επαγγελματικής και κοινωνικής τους ένταξης ή επανένταξης. Αυτό είναι και το πρόβλημα που οι «ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ» θέλουν να αντιμετωπίσουν ή έστω να εξομαλύνουν στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό. Η καταπολέμηση του Ρατσισμού και της Ξενοφοβίας που υφίσταται και όλο εντείνεται στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια.

Η Ελλάδα αν και παραδοσιακά ήταν χώρα εκροής εργατικού δυναμικού, από τις αρχές της δεκαετίας του '90 αποτελεί ένα κέντρο υποδοχής

μεταναστών και οικονομικών προσφύγων.

Σύμφωνα με την απογραφή του 2001 ο αριθμός των μεταναστών ανέρχεται περίπου στους 800. 000. Αριθμός που σύμφωνα με τις προβλέψεις και εφόσον η ελληνική νομοθεσία εναρμονιστεί με την αντίστοιχη κοινοτική στα ζητήματα προσφύγων και απονομής ασύλου, θα αυξηθεί.

Κανένας δεν μπορεί να αμφισβητήσει τις κοινωνικές και οικονομικές διαστάσεις της εισόδου και διαμονής μεγάλων μεταναστευτικών πληθυσμών σε μια χώρα.

Οι κοινωνικές και οικονομικές διαφορές που σίγουρα θα υπάρχουν ανάμεσα στις εθνοτικές ομάδες μπορεί να δημιουργήσουν δυσκολίες στην συνύπαρξή τους.

Το κατά πόσο αυτοί οι κοινωνικοί κραδασμοί θα υπάρξουν και το πόσο έντονοι θα είναι εξαρτάται από δύο παράγοντες. Την οικονομική δύναμη της χώρας υποδοχής, άρα από τη δυνατότητά της να τους απορροφήσει στην υπάρχουσα αγορά εργασίας αλλά και την συνύπαρξη των διαφορετικών πολιτισμών.

Δεν είναι φυσικά ένα θέμα που απασχολεί μόνο την Ελλάδα. Είναι πολλές οι χώρες της Ε. Ε. που έχουν υποδεχθεί ένα μεγάλο αριθμό μεταναστών. Για αυτό όλες οι πρωτοβουλίες που παίρνονται από την πλευρά της Κοινότητας για την καταπολέμηση της σύγχρονης αυτής μορφής ρατσισμού που έχει παρουσιαστεί στην Ευρώπη την τελευταία δεκαετία είναι ιδιαίτερα σημαντικές.

Αλλά και από την εμπειρία συμμετοχής σε προηγούμενο πρόγραμμα EQUAL με τίτλο «Καλλιτέχνες σε Δρά-

ση» είναι φανερό το πόσο απαραίτητες είναι όλες οι προσπάθειες που γίνονται για τη στήριξη και την ενδυνάμωση όλων των «ασθενέστερων» κοινωνικά ομάδων, πέρα των μεταναστών, όπως οι άνεργοι, τα άτομα με ειδικές ομάδες, ακόμα σε πολλές περιπτώσεις και οι γυναίκες.

Το «Καλλιτέχνες σε Δράση» για παράδειγμα είχε σαν στόχο την **άρση του κοινωνικού αποκλεισμού και την προώθηση ατόμων Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων στην αγορά εργασίας συγκεκριμένου τομέα, του πολιτιστικού**.

Όσο και αν είναι περίεργο, το δικαίωμα όλων στην εργασία, στη συμμετοχή στην κοινωνία γενικότερα δεν θεωρείται δεδομένο, τουλάχιστον στην πράξη.

Είναι, για διαφορετικούς λόγους σε κάθε περίπτωση, δύσκολο ο μέσος άνθρωπος να αποδεχτεί κάτι που ξεφεύγει από αυτό που έχει μάθει ως «κανονικό». Νιώθει ότι απειλείται κατά μια έννοια. Ότι απειλείται αυτό που του προκαλεί το αίσθημα ασφάλειας που μεγάλο μέρος των ανθρώπων έχει ανάγκη.

Αυτό έχει σίγουρα να κάνει και με το επίπεδο της εκπαίδευσης και της κοινωνικής μόρφωσης.

Σε αυτό το σημείο επικεντρώνουν το ενδιαφέρον τους οι «ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ», επιλέγοντας έναν τομέα που στη σύγχρονη κοινωνία έχει τεράστια επιρροή στη διάπλαση εντυπώσεων και απόψεων, τα ΜΜΕ.

Ο ρόλος τους στην παρουσίαση του ρόλου των εθνοτικών ομάδων είναι πάρα πολύ σημαντικός. Βασικός λοιπόν στόχος είναι η αλλαγή της εικόνας των μεταναστών, όπως παρουσιάζεται

από τα ΜΜΕ με απώτερο σκοπό και την αλλαγή της νοοτροπίας του κόσμου απέναντί τους.

Υπάρχουν πολλές δράσεις που απαρτίζουν το έργο των «ΟΡΙΖΟΝΤΩΝ» και βέβαια δεν είναι δυνατόν να παρουσιαστούν όλες εδώ. Αξίζει όμως να αναφερθούμε στο Δίκτυο των Αντιρατσιστικών Κέντρων (Κ. Α. ΥΠ.) που βρίσκονται στην Αθήνα, το Λαύριο, τη Θήβα και την Κόρινθο.

Στα Κ. Α. ΥΠ. μπορούν να απευθυνθούν όλοι οι ωφελούμενοι του έργου ώστε να λάβουν υπηρεσίες συμβουλευτικής ενημέρωσης όσο αφορά θέματα εργασίας, ρατσιστικής συμπεριφοράς αλλά και κοινωνικής ένταξης.

Η ανάγκη για την ύπαρξη τέτοιων δομών φαίνεται από τον αριθμό των ατόμων που πέρασαν από εκεί τους πρώτους μήνες της λειτουργίας τους, 250 ωφελούμενοι.

Επίσης πρόκειται να λειτουργήσουν και τα τρία Κέντρα Παιδείας πολύ-πολιτισμικού χαρακτήρα στην Αθήνα, το Λαύριο και την Πάτρα. Οι εκδηλώσεις που θα οργανωθούν μέσω αυτών των Κέντρων θα βοηθήσουν την πολιτισμική επικοινωνία των διαφορετικών εθνοτικών ομάδων.

Τέλος πρόκειται να γίνουν πολλές ενημερωτικές δράσεις σε επαγγελματίες των ΜΜΕ για την ευαισθητοποίησή τους στο θέμα της αναγκαιότητας της καταπολέμησης των διακρίσεων σε συνδυασμό με την παραγωγή αντίστοιχου υποστηρικτικού υλικού, για τους νεότερους κυρίως επαγγελματίες.

Βασίλης Παπαγιαννάκος Οινοποιός

Η δραστηριότητα μου στο χώρο της οινοποιείας ενισχύεται με το πρόγραμμα Αγροτική ανάπτυξη - ανασυγκρότηση της υπαίθρου 2000-2006" και ειδικότερα τις επενδύσεις στη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων (μέτρο 2.1) της Ε.Ε. Το πρόγραμμα καλύπτει ένα ευρύ φάσμα του αγροτικού τομέα όπως και την αλιεία .κτηνοτροφία κ.λ.π.

Η δική μου επιχείρηση είναι ατομική, λειτουργεί από το 1919 και ασχολείται με την αμπελουργία .οινοποιεία και εμφιάλωση οίνου. Η ένταξη στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα αφορά την μετεγκατάσταση και τον εκσυγχρονισμό του οινοποιείου ,το οποίο έως τώρα βρισκόταν μέσα στην πόλη του Μαρκοπούλου .

Αυτό που διεπίστωσα είναι ότι το μόνο που ενδιέφερε την Επιτροπή Έγκρισης του Υπουργείου ήταν το κατά πόσον ήταν αναγκαία η μετεγκατάσταση της επιχείρησης. Δεν ασχολήθηκαν καθόλου με το αρχιτεκτονικό, αισθητικό αποτέλεσμα της επένδυσης, κάτι που στα σύγχρονα οινοποιεία ανά τον κόσμο είναι προαπαιτούμενο (επισκέψιμο οινοποιεία). Το νέο οινοποιείο που κατασκεύασα είναι επισκέψιμο και βιοκλιματικό (το πρώτο βιοκλιματικό οινοποιείο στην Ελλάδα), παρόλα αυτά μια μείωση της τάξης 24% έγινε στην έγκριση του προϋπολογισμού ακόμα και στον μηχανολογικό εξοπλισμό. Αυτό δε που με εντυπωσίασε είναι ο αριθμός των επιτροπών και γενικότερα υπαλλήλων από διαφορετικές υπηρεσίες ,που πρέπει να υπογράψουν σε κάθε στάδιο και φάση υλοποίησης του έργου ,κάτι που προκαλεί μεγάλες καθυστερήσεις αν και η βούληση του Υπουργείου Γεωργίας είναι η μέγιστη δυνατή απορροφητικότητα των κονδυλίων.

Αυτό που κατά την γνώμη μου λείπει απ' όλους τους εμπλεκόμενους φορείς

και υπηρεσίες (διαφορετικές μεταξύ τους, όπως οι Νομαρχίες) είναι η κατανόηση του στόχου και της σκοπιμότητας της κάθε επένδυσης, η συνολική δυνατότητα επιβίωσης, ανάπτυξης και μελλοντικής απόσβεσης του κάθε έργου, καθώς και οι προοπτικές απασχόλησης και ενδυνάμωσης συνολικά του κάθε κλάδου μέσα από κάθε έργο.

Τα οφέλη που αποκομίζει ο κλάδος της οινοποιείας και προφανώς ο αγροτικός κλάδος είναι σημαντικά διότι μέσω των κοινοτικών πλαισίων στήριξης έχει επιτευχθεί αξιόλογος εκσυγχρονισμός των οινοποιητικών εγκαταστάσεων παρά τις δυσκολίες και την απαιτούμενη γραφειοκρατία .Αυτό έχει συμβάλλει στην βελτίωση της ποιότητας και ανταγωνιστικότητας των παραγόμενων προϊόντων .Έτσι πλέον τεχνολογικά είμαστε ισοδύναμοι με τις προηγμένες χώρες στον τομέα μας, όπως η Γαλλία και η Ιταλία αλλά επειδή είμαστε χώρα ακριβού εργατικού κόστους σε σχέση με τις νεοεισαχθείσες στην Ε.Ε χώρες, όπως Βουλγαρία, Ρουμανία κ.λ.π - που πιστεύω ότι είναι ανταγωνιστικές στον αγροτικό τομέα λόγω χαμηλού εργατικού κόστους- έχουμε σαφές προβάδισμα στον τεχνολογικό εξοπλισμό και τεχνογνωσία.

Αυτό που πρέπει να διορθωθεί στην Ελλάδα τουλάχιστον για να προοδεύσει ο τομέας μας είναι η αλλαγή της αντίληψης και της νοοτροπίας των κρατικών φορέων δηλαδή των δημοσίων υπαλλήλων και ειδικότερα στο μέσο επίπεδο. Πρέπει όλοι να καταλάβουν ότι τα ελληνικά προϊόντα διέπονται από σκληρούς κανόνες μάρκετινγκ και ανταγωνισμού που σημαίνει ότι πρέπει να σκέφτονται επιχειρηματικά, με ανοιχτά μυαλά και συλλογικότητα. Τέλος είναι πολύ σημαντικό να υπάρξει εθνική πολιτική για το κρασί.

Η Ευρώπη στην τροχιά νέων πολιτικών αστερισμών

Δημήτρης Ν. Χρυσόχδου
Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Κρήτης
Επικοινωνία: chryssochoou@pol.soc.uoc.gr

Προοίμιο

Η «τέχνη του θεωρείν» δεν γνωρίζει σύνορα, εδαφικά ή άλλα. Όπως δεν γνωρίζει μία και μοναδική οδό για την κατανόηση της κοινωνικής πραγματικότητας. Ούτε, όμως, είναι δυνατόν να ενθυλακωθεί σε συμβατικά πλαίσια ανάλυσης, διατηρώντας έτσι ορισμένα μόνον σημεία αναφοράς γύρω από την αναγωγή της κοινωνικής δράσης σε ένα «κλειστό» σύστημα σκέψης. Ως τέχνη, η θεωρία διαθέτει την ικανότητα να δρομολογεί τις δικές της προκλήσεις, προτάσσοντας νέα κανονιστικά αιτήματα. Είναι η ίδια που θέτει, στη μορφή ενός «στοχαστικού» οδοιπορικού, την έλλογη κριτική σκέψη, επιδιώκοντας με τον τρόπο αυτό τη συνάντηση μεταξύ (δι)επιστημονικού και υπερβατικού λόγου. Αυτή ακριβώς η διεργασία αποτελεί τη διαχρονική επίγνωση της θεωρίας ως τέχνης: ένα γόνιμο εφαλτήριο για τη χειραφέτηση της ίδιας της κοινωνικής επιστήμης. Τι, όμως, θα δρομολογούσε σήμερα μια τέτοια διεργασία στο πεδίο των σύγχρονων ευρωπαϊκών σπουδών; Μια πιθανή απάντηση συνδέεται με την ανάδειξη ενός υπερβατικού τρόπου θέασης των ποικίλων μεταλλάξεων της κρατικής κυριαρχίας -ως ποιότητας διακυβέρνησης- και της φύσης του σύγχρονου εδαφικού κράτους, οδηγώντας σε μια μετακρατική οπτική, η οποία επιτρέπει μια πιο ακριβή εννοιολόγηση των νέων μορ-

φών συλλογικότητας που αναπτύσσονται στην Ευρώπη.

Πλαίσιο

Μία από τις εννοιολογήσεις που αντανακλώνται στην υβριδική φύση της σημερινής Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), ως μεικτής και σύνθετης πολιτείας, αποτελεί η έννοια της «συναρχίας»: η θεσμοθετημένη συνάσκηση μιας κοινής ευρωπαϊκής κυριαρχίας -μιας σύμπραξης ή κοινοπραξίας κυριαρχιών- συγκροτούμενης στη βάση κοινών αξιών και θεσμικών εγγυήσεων. Ο λόγος περί ευρωπαϊκής συναρχίας, πολυσήμαντος και διερευνητικός, έγκειται στην ανασύνθεση των όρων συγκρότησης μιας νέας μορφής διεθνούς πολιτείας, η οποία καλείται να συμφιλιώσει τις τάσεις για θεσμοθετημένη αυτονομία των μερών και τη διασφάλιση μιας μορφής πολιτικής ενότητας του όλου. Αυτή η κατασκευή δεν νοείται έξω από ένα πλαίσιο ελεύθερου στοχασμού γύρω από την οργάνωση της δημόσιας εξουσίας σε νέα πεδία συλλογικής συμβίωσης, ούτε ως νέα «μηχανική» οικοδόμησης διεθνούς κράτους. Αντιθέτως, προβάλλει μια εκδοχή ηθικής τάξης σχετικά με την οργάνωση της ΕΕ ως κοινότητας αξιών, στο μέτρο που αναδεικνύει «κοινούς τόπους» επικοινωνίας για έναν ευρωπαϊκό δημόσιο πολιτισμό.

Το συναρχικό πρότυπο αναφέρε-

ται σε ένα σύστημα πολιτικής συνδιάθεσης που χαρακτηρίζει πολυκεντρικές μορφές θεσμοθετημένης συγκυβέρνησης, ικανών να οδηγήσουν σε εξισορροπητικά αποτελέσματα για τους συγκυρίαρχους δρώντες. Το κρίσιμο στοιχείο εδώ δεν αποτελεί η διασύνδεση της συναρχίας, ως μετακυριαρχικής ένωσης, με την κοινωνική σύσταση της πολιτείας, δηλαδή τα μέλη του δήμου -ιδωμένα ως αυτορρυθμιζόμενο πολιτικό σύστημα- αλλά με την ικανότητα του κοινού πολιτικού συστήματος να επιτελεί δημόσιες λειτουργίες, να παράγει συναινετικές στοχοθετήσεις, να ασκεί, εν τέλει, μορφές δημόσιας πολιτικής εξουσίας επί του συνολικού πεδίου της κοινής κυριαρχίας, ρυθμίζοντας με τον τρόπο αυτόν τους όρους της συλλογικής συμβίωσης των συστατικών μερών -κρατών και λαών- μέσα από θεσμοθετημένες συνέργειες. Υπό αυτό το πρίσμα, η συναρχία, ως μετακρατοκεντρική ποιότητα στη συγκρότηση του πολιτικού, οδηγεί την έρευνα σε διασταυρούμενα, επικαλυπτόμενα και συχνά αλληλοσυμπληρούμενα επιστημολογικά μονοπάτια γύρω από την εξέλιξη σύνθετων μορφών πολιτικής διακυβέρνησης «μετά το κράτος».

Η συναρχία, ως υπερβατική προβολή της δημόσιας εξουσίας, αλλά και ως πολιτική ανατροπή του εθνοκεντρικού δόγματος περί κυριαρχίας, δεν ακυρώνει τις συστατικές κυριαρχίες που την απαρτίζουν, ούτε όμως

διαβρώνει τον ήδη ιστορικά διαμορφωμένο νομιμοποιητικό τους ρόλο σε σχέση με τη δημοκρατική λειτουργία της εθνικής πολιτικής σφαίρας. Ομοίως, δεν υποτάσσει τον πολιτικό ή συνταγματικό πολιτισμό των συστατικών μερών σε μια ανώτατη δομή δημόσιας ευρωπαϊκής εξουσίας με στόχο την ανάδυση ενός ύπατου, ενιαίου και αδιαίρετου, πολλώ δε μάλλον μόνιμου, πολιτικού κέντρου. Η καθιέρωση της συναρχίας ως συμμετοχικής πολιτικής συγκρότησης δεν προϋποθέτει με άλλα λόγια το τέλος του εθνικού κράτους ως συντεταγμένης πολιτικής ενότητας. Αυτό που αναδεικνύει είναι μια συναντίληψη γύρω από την εναρμόνιση του παραδοσιακού εδαφικού κράτους με την άσκηση μιας κοινής κυριαρχίας. Σε αυτή τη βάση, η συναρχία δεν αντικαθιστά ούτε καταργεί τις επιμέρους κυριαρχίες, αλλά τις ανασυνθέτει πολιτικά σε μια διαφορετική συλλογική προοπτική, υπαγόμενη σε αμοιβαίως αποδεκτές νόρμες διακυβέρνησης, καθώς και σε ένα κοινώς διαμορφωμένο δίκαιο, προβάλλοντας μια οργανωμένη «πολλαπλότητα αυτονομιών» και όχι μια «αυτόνομη πολλαπλότητα» ομοσπονδιακής έμπνευσης. Το υπερβατικό έτσι στοιχείο της συναρχίας είναι η ανάδειξη πολλών σφαιρών κοινής δημόσιας ζωής, οι οποίες αποκλίνουν από τις συμβατικές κατηγορίες του κράτους.

Σύμφωνα με το *Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής*, ο όρος «συναρχία» -με άμεση ετυμολογική αναγωγή στο ρήμα «συνάρχω»- προσθέτει μια ακόμη πιθανή εννοιολογική εκδοχή στο ήδη πλούσιο καλειδοσκόπιο της «τέχνης του κυβερνάν». Παραπέμπει σε μια σύνθετη μορφή συνάσκησης εξουσιών με βασικές συνιστώσες τη συνυπευθυνότητα και τη συνέργεια. Ως εκδοχή διακυβέρνησης για την ΕΕ, η έννοια της συναρχίας συνδέει τη λογική της συν-

διάθεσης με την οργάνωση διαφορετικών δομών δημόσιας εξουσίας. Στη σημερινή συζήτηση για τις σύγχρονες μεταλλάξεις της κυριαρχίας, η συναρχία αποτυπώνει την ποιοτική μετάβαση από το βεσθφαλιανό σύστημα των διακρατικών σχέσεων σε μια μετακρατική προοπτική συνάσκησης αποτελεσματικής διοίκησης σε πολλαπλές εδαφικές και λειτουργικές επικράτειες. Η συναρχία δεν συνιστά έναν νέο τύπο κράτους πέραν ή εις βάρος του εθνικού -ικανού να υπερβεί την ιστορική πραγματικότητα της εθνικής οικοδόμησης- ούτε συντείνει σε μια ενιαία και αναπαλλοτρίωτη δημόσια πολιτική εξουσία. Ομοίως, δεν ταυτίζεται με τη συγκρότηση μιας νέας κυριαρχικής συλλογικότητας στην Ευρώπη, ούτε είναι σε θέση να συμπαρασύρει τα μέρη στην τροχιά μιας επιβαλλόμενης -εθνοπολιτιστικής ή άλλης- ομοιογενοποίησης, κατασκευάζοντας με τον τρόπο αυτόν ένα νέο νομικό και πολιτικό υποκείμενο, αφοσιωμένο σε μια νέα κανονιστική καθολικότητα.

Η συναρχία θεμελιώνεται σε μια συνεργατική κουλτούρα μεταξύ πολιτειακά διακριτών και ιστορικά διαμορφωμένων οντοτήτων: σε ένα πλαίσιο συνδιαμόρφωσης κοινών «τόπων» γύρω από τον τρόπο οργάνωσης της συλλογικής ζωής όχι πέραν του κράτους, αλλά παράλληλα με αυτό. Τα στοιχεία αυτά επιτρέπουν στα συστατικά μέρη να αναγνωρίσουν, να οριοθετήσουν και να διαχειριστούν την κοινή κυριαρχία μέσα από αμοιβαίες συνεννοήσεις βάσει αρχών. Η κοινή κυριαρχία αποτελεί τη βασική αρχή γύρω από την οποία συγκροτείται μια νέα μορφή διακυριαρχικής ενότητας: σε έναν κοινό δημόσιο πολιτισμό, ο οποίος επιτρέπει την ανάπτυξη μιας σύνθετης και μη-εδαφικά προσδιορισμένης, αν όχι μεταεδαφικής, πολιτικής βούλησης. Η τελευταία είναι μετακρατικής έμπνευσης και επικεντρώνεται στους όρους συνάσκησης

εκείνων των δημόσιων εξουσιών που εμπίπτουν στη σφαίρα της κοινής κυριαρχίας. Αυτό λοιπόν που συντελείται στο πλαίσιο ενός συναρχικού συστήματος διακυβέρνησης όπως η ΕΕ παραπέμπει στην αναζήτηση αρμονικών και εξισορροπητικών τρόπων συμβίωσης μεταξύ συγκυρίαρχων δρώντων, ώστε να καθίσταται δυνατή η σύζευξη τους σε ένα καθεστώς συνδιάθεσης, στη μορφή μιας οργανωμένης συγκυριαρχίας.

Η έννοια της συναρχίας ενθαρρύνει τη σύγχρονη έρευνα στο πεδίο των ευρωπαϊκών σπουδών να αναζητήσει νέους ιδεότυπους, ώστε να αποτυπώσει τις νέες μορφές συνδιάθεσης που χαρακτηρίζουν σήμερα τη φύση του γενικού συστήματος. Είναι προφανές, βέβαια, ότι με αναφορά στη διαρκώς αυξανόμενη φιλολογία γύρω από το τι «πραγματικά» είναι (ή δεν είναι) η ΕΕ, η προτεινόμενη εκδοχή δεν θα μπορούσε παρά να αποτελεί μια από τις ποικίλες ερμηνείες του φαινομένου της διεθνούς ενοποίησης, με έντονα τα στοιχεία μιας μετακρατικής συγκρότησης. Έτσι ιδωμένη, η συναρχία δεν παρασύρει την ΕΕ προς την απόκτηση της μορφής του *stato*, είτε στη συμβατική εθνοπολιτισμική και ομοιογενοποιητική του υπόσταση, είτε σε μια ακραιφνώς μετανεωτερική έκφανση του «κρατείν», η οποία με τη σειρά της θα αποδομεί τη φυσιогνωμία της κυριαρχικής κρατικότητας σε μια κατακερματισμένη ετερότητα. Γι αυτό και η ταύτιση συναρχίας και κρατικότητας αδικεί νοηματικά την πρώτη. Η συναρχία, ως μορφή οργανωμένης συγκυριαρχίας, έρχεται να αναμετρηθεί με ορισμένα από τα πλέον κρίσιμα ζητήματα που θέτει η διεθνής κανονιστική θεωρία γύρω από τις μεταβαλλόμενες συνθήκες της κρατικής κυριαρχίας, τη βιωσιμότητα και λειτουργικότητα των νέων μορφών πολιτικής συνδιάθεσης

και, ευρύτερα, το πέρασμα από τις παραδοσιακές μορφές κυριαρχίας σε νέες μετακρατικές συνιστώσες.

Ανιχνεύσεις

Πλησιάζοντας τον εορτασμό των πενήντα χρόνων από τη Συνθήκη της Ρώμης, και εν μέσω μιας δύστοκης «περιόδου περισυλλογής» για το μέλλον της Ευρώπης, η γεμάτη προσδοκίες «επιστροφή» των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης στο «μέλλον της δημοκρατίας» οδήγησε, όπως άλλωστε ήταν αναμενόμενο, στο δομικό επαναπροσδιορισμό της ίδιας της κρατικής τους υπόστασης. Παρά τις όποιες διαφοροποιήσεις γύρω από το εύρος αλλά και τη δυναμική των εσωτερικών μεταρρυθμίσεων, οι επιλογές των ηγεσιών τους εναρμονίστηκαν με τις επιταγές του «εξευρωπαϊσμού», οδηγώντας στην πλήρη ένταξή τους στην ΕΕ. Παρά επίσης το γεγονός ότι η τελευταία δεν υπήρξε ιδιαίτερα έτοιμη ή αρκούντως τολμηρή να αναδιοργανώσει τις εσωτερικές της δομές και διαδικασίες προκειμένου να επιτύχει μια ικανοποιητική ισορροπία μεταξύ της αποτελεσματικότητας στη λήψη των αποφάσεων και της δημόσιας επιταγής για μια πιο δημοκρατική μορφή ένωσης, το ζήτημα της κυριαρχίας επανήλθε στο προσκήνιο της δημόσιας συζήτησης στις νεοεισαχθείσες χώρες: τον πρόσφατο απεγκλωβισμό τους από ένα ηγεμονικό και εξόχως ανελεύθερο πρότυπο εξωγενούς παρέμβασης ήρθε να αντικαταστήσει ένα καινοφανές σύστημα οργανωμένης συγκυριαρχίας. Ως αποτέλεσμα, η «επιστροφή» τους στη δημοκρατία δεν θα μπορούσε παρά να επιφέρει μείζονες μεταβολές στον τρόπο πρόσληψης και οργάνωσης της προσφάτως ανακτηθείσας κυριαρχίας τους.

Το κεντρικό ερώτημα αφορά την προσαρμογή των νέων μελών -αξια-

κή και διαδικαστική- στις νέες μορφές συνδιοίκησης που χαρακτηρίζουν σήμερα την ΕΕ, ως το πλέον προωθημένο σύστημα πολιτικής συνδιάθεσης. Η συζήτηση που ακολουθεί συνδέει τη «νέα αφύπνιση» περί κυριαρχίας με το ζήτημα του ευρωπαϊκού δήμου. Ένα πρώτο σημείο είναι ότι η χειραφέτηση την κηδεμονία μιας μακράς καθεστωτικής εξουσίας ανέδειξε νέα πεδία δημοκρατικής αμφισβήτησης γύρω από το ρόλο των δημόσιων θεσμών σε μια σύγχρονη πολιτεία: μια ουσιώδη, και όχι διαχειριστική, αντίληψη περί διακυβέρνησης. Ένα από τα ζητήματα, έτσι, είναι αν η διαχειριστική λογική που διέπει πλήθος εργασιών της ΕΕ είναι σε θέση να ακυρώσει τις προσδοκίες που καλλιέργησε το «πνεύμα του 1989» για την ανάδυση μιας εσωτερικής δημόσιας σφαίρας, ικανής να κατευθύνει τα κανονιστικά αιτήματα των ελευθέρων πλέον πολιτών προς νέες μορφές δημοκρατικής διεκδίκησης. Μια πιθανή απάντηση είναι ότι η αναβίωση της εσωστρέφειας -τροφοδοτούμενη από μια συντηρητική αντίληψη περί κοινωνικής και πολιτικής δράσης- έθεσε εν αμφιβόλω, σε αρκετά μετακομμουνιστικά κράτη, τη δυνατότητα υπέρβασης των ορίων της κυριαρχικής τους κρατικότητας προς την κατεύθυνση μιας νέας μετακρατικής ή ακόμη και μετακυριαρχικής προοπτικής.

Η σταδιακή απομείωση της ιστορικής ευθύνης της «υπόσχεσης» του 1989 με αναφορά στην έννοια της κυριαρχίας και, συνεπώς, την υπεράσπιση της πολιτικής ως συμμετοχής στο δημόσιο βίο μιας δημοκρατικά συντεταγμένης πολιτείας, είχε ως αποτέλεσμα τη συνολική αναγωγή της «τέχνης του κυβερνάν» σε μέθοδο, αν όχι τεχνική, για την επίτευξη ενός αφηρημένου στόχου περί συστημικής σύγκλισης με τις δυτικοευρωπαϊκές νόρμες και πρακτικές,

χωρίς να προηγηθεί το «άνοιγμα» των ιδίων των κοινωνιών σε μια ευρωπαϊκή δημόσια διαδικασία: ένα διαβουλευτικό δημόσιο χώρο έλλογης αντιπαράθεσης, ανασυνθέτοντας τα αιτήματα των πολιτών σε όρους ποιοτικής επιλογής. Πέραν του ανιχνεύσιμου βαθμού συγγένειας μεταξύ πολιτικής ουτοπίας και πολιτικού δέοντος, και της βαθμιαίας αποπολιτικοποίησης της πολιτικής διαδικασίας, η ένταξη των νέων μελών ανέδειξε μια «ανήσυχη» μορφή συμβίωσης μεταξύ της ανάγκης αναπροσδιορισμού του πραγματικού -πολιτικού- περιεχόμενου της κυριαρχίας τους, ως ποιότητας ενεργού συμμετοχής σε ένα πολυαρχικό σύστημα συνδιάθεσης, και της ανάγκης να συμφιλιωθούν οι εθνοπολιτιστικές συνιστώσες της φυσιογνωμίας των νέων μελών με τις προκλήσεις μιας κοινής μελλοντικής πορείας.

Η όλη συζήτηση παραπέμπει ευθέως στο ζήτημα του ευρωπαϊκού δήμου και τη διαμόρφωση κοινών δημοκρατικών «τόπων» μεταξύ των ευρωπαίων πολιτών. Η ιστορικά επιβεβλημένη αλλά θεσμικά ελλειμματική ένταξη των νέων μελών γεννά ερωτήματα για το αν είναι εφικτή η ανάδυση μιας κοινής ευρωπαϊκής πολιτικότητας στη μορφή ενός διεθνικού δήμου: ένα ετερογενές σώμα πολιτών -μια συντεταγμένη πολλαπλότητα ελεύθερων και ίσων ατόμων- που διατηρεί ένα ενεργό ενδιαφέρον για τα ευρωπαϊκά κοινά. Η έννοια αυτή αναδεικνύεται ως η βασική συνιστώσα για την κοινωνική νομιμοποίηση της ΕΕ και την επικράτηση ενός συστήματος δημοκρατικής συνδιάθεσης. Για να υπάρξει, όμως, ένας ευρωπαϊκός δήμος, βασιζόμενος σε μια γρηγορούσα δημοκρατική συνείδηση, τα μέλη του θα πρέπει να αναγνωρίσουν τη συλλογική τους υπόσταση ως τέτοια. Η τυπική αναγνώριση κοινών δικαιωμάτων δεν είναι, έτσι, από μόνη

της ικανή να επιφέρει μια ουσιαστική αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο οι ευρωπαίοι πολίτες αντιλαμβάνονται τον εαυτό τους σε σχέση τόσο με τις εθνικές πολιτείες, όσο και με την υπό ανάδυση ευρωπαϊκή. Η απάντηση μπορεί να αναζητηθεί στις δημοκρατικές αρετές ενός διευρυμένου δημόσιου χώρου στην Ευρώπη, προσαρμοσμένες όμως στη φύση των δυνάμεων που τον χαρακτηρίζουν: ανεκτικότητα, πολιπολιτισμικότητα και συνύπαρξη πολλαπλών ταυτοτήτων. Όπως άλλωστε καταδεικνύει η ίδια η ιστορικά διαμορφωμένη ετερότητα των συστατικών μερών, ο οραματιζόμενος ευρωπαϊκός δημόσιος χώρος θα πρέπει να αναφέρεται πρωτίστως στις θεμελιώδεις αξίες που έχουν εμπεδωθεί μέσω της συγκρότησης ενός κοινού δημόσιου πολιτισμού, με κύριες αναφορές στην ελευθερία, τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου, και μια εξόχως ευρωπαϊκή αντίληψη περί κοινωνικής αλληλεγγύης.

Τάσεις

Όπως ακολούθησε την «Πρώτη Ευρώπη» του «προέδρου της Επιτροπής» Hallstein (1958-66) (με έντονες τάσεις λειτουργικού ομοσπονδισμού) η «Δεύτερη Ευρώπη» του (μετέπειτα προέδρου) Dahrendorf (1969-74) (ως μια πιο ευνοϊκή εκδοχή του διακυβερνητισμού), την οποία με τη σειρά της αντικατέστησε η κατά Taylor «Τρίτη Ευρώπη» (1974-97) (μια σχέση συμβίωσης μεταξύ συλλογικότητας και μερών), έτσι και αυτή δίνει τη θέση της σε μια «Τέταρτη Ευρώπη» που χαρακτηρίζει τη μετάβαση «από τη κυριαρχία στη συναρχία», σε ένα ευρύτερο πλαίσιο διαμόρφωσης πολιτείας. Η πορεία της ενοποίησης εμφανίζει σήμερα έντονους βαθμούς πολιτικοποίησης, διευκολύνοντας την ανάδυση ενός νέου ενοποιητικού κύκλου. Το παρόν στάδιο, αν και παραμένει κρατοκεντρικής

έμπνευσης, συνδέεται με την κανονιστική αντίληψη του συναινετικού προτύπου, αποτελώντας ένα ακόμη βήμα προς μια πιο συνεκτική ευρωπαϊκή πολιτεία. Η σύντομη αυτή ταξινόμηση των διαφορετικών σταδίων της ενοποίησης μας βοηθά να συνδέσουμε τα όρια της ευρωπαϊκής διαδικασίας με την προοπτική που ανοίγει η Τέταρτη Ευρώπη, γεφυρώνοντας την απόσταση μεταξύ των προσεγγίσεων που ευνοούν την κρατική αναλογία (τη διεύθυνση πολιτειακών νορμών στη μελέτη της ενοποίησης) και αυτών που εστιάζονται στη μοναδικότητα της ΕΕ (ως νέας πολιτειολογικής κατηγορίας, κάτι το οποίο αναφέρεται ως το πρόβλημα $n=1$). Αποτέλεσμα αυτής της «συνάντησης» είναι η διερεύνηση της υβριδικής φύσης της ΕΕ, επαναφέροντας στη σχετική συζήτηση τις σύγχρονες μεταλλάξεις της κυριαρχίας.

Η οντολογική διερεύνηση της ΕΕ αναδεικνύει, έτσι, ένα νέο είδος πολιτικής οργάνωσης και δικαιοταξίας, το οποίο τροφοδοτείται τόσο από τις συνιστώσες του διεθνούς δικαίου (διαφυλάσσοντας τις συστατικές κρατικές ταυτότητες), όσο και του συνταγματικού δικαίου (προσομοιάζοντας τις παραδοσιακές διαδικασίες πολιτειακής συγκρότησης), παράγοντας ένα «κοινό δίκαιο», δεσμευτικό των συστατικών μερών. Αποτελεί ένα νέο συμπολιτειακό μόρφωμα, ο θεσμικός και λειτουργικός δεικνός του οποίου έγκειται στη σύμπραξη διαφορετικών πηγών δικαίου και στην ανασύνθεση της ικανότητας των συγκυρίαρχων δρώντων να θεσμοθετούν από κοινού δυναμικά καθεστώτα πολιτικής συνδιάθεσης. Η απεικόνιση του ευρωπαϊκού μορφώματος ως «ένωσης πολιτειών», εμπνευσμένη από την εύστοχη πολιτειολογική ερμηνεία του Τσάτσου, επιβεβαιώνει τον ενδημικό δεισμό της ΕΕ, διαφωτίζοντας νέες οντολογικές ιδιότητες υπό το πρίσμα της διεθνούς κανονιστικής θεωρίας. Τόσο οι κρατο-

κεντρικές θεωρήσεις περί συναινετικής συνομοσπονδίας και συμπολιτείας (και παλαιότερα, των συστημάτων ομόνοιας), όσο και η συναρχική προσέγγιση, συγκλίνουν στη θέση ότι η ΕΕ δεν εδράζεται εννοιολογικά σε μια *TERRA INCOGNITA* -ανάμεσα σε ένα διεθνή οργανισμό και σε μια υπερεθνική αρχή- αλλά εκφράζουν σαφείς απόψεις γύρω από τη φύση της ΕΕ ως θεσμοθετημένου και πολυαρχικού συστήματος ανοικτών κρατών.

Αυτή η παρατήρηση αιτιολογεί τη χρήση του όρου «μεταδιακυβέρνηση», ευνοώντας την απο-ιεράρχηση της πολιτικής διαδικασίας, όχι όμως και την απο-εθνικοποίηση της σύγχρονης κυριαρχικής κρατικότητας. Στη λογική του ευρωπαϊκού συστήματος συνδιάθεσης που διέπεται από συνθήκες σύνθετης αλληλεξάρτησης, η μεταδιακυβέρνηση, ως κατευθυντήρια αρχή ανάπτυξης οριζόντιων, μη-ιεραρχικών σχέσεων ανάμεσα σε συγκυρίαρχους δρώντες, συμβάλλει στη διαμόρφωση μιας μεταβεσθφαλιανής πολιτικής τάξης. Αν και η σημερινή συμπολιτειακή φύση της ΕΕ παραπέμπει ενδεχομένως σε μια «νεο-μεσαιωνική» αρένα διακυβέρνησης, το βέβαιο είναι ότι η εποχή των αναγνωρίσιμων δομών ισχύος στην Ευρώπη έχει παρέλθει προ πολλού. Το κεντρικό συμπέρασμα είναι ότι τα κράτη επιλέγουν να συμμετάσχουν σε εξελιγμένα συστήματα κυριαρχικής συνδιάθεσης όπως η ΕΕ, θεωρώντας ότι μέσα από αυτή τη συμμετοχή διασφαλίζουν ή και ενισχύουν την αυτονομία τους. Ιδωμένη ως μια συστηματική προσπάθεια εκλογίκευσης της διαλεκτικής σχέσης -κυρίως των ποικίλων αντινομιών της- ανάμεσα στη διατήρηση της αυτονομίας των μερών και την επίτευξη θεσμοθετημένων συλλογικών δράσεων (με ό,τι αυτές συνεπάγονται για την τυπική ή ουσιαστική περιστολή της λειτουργικής αυτονομί-

ας των κρατών), η νέα συναρχική θεώρηση συμβάλει στην εμπέδωση ενός κανονιστικού κρατοκεντρισμού, που εκλαμβάνει τη θεσμοθέτηση διαδικασιών συνδιαμόρφωσης πολιτείας μεταξύ εθνικών και ευρωπαϊκών δομών ως μέρος της εξέλιξης του ευρωπαϊκού δημόσιου πολιτισμού, αλλά και ως δύναμης θεμελιωδών αλλαγών στο εσωτερικό του κράτους. Ο ρόλος αυτός είναι πιο σύνθετος τόσο από τη «διάσωση του εθνικού κράτους», σε όρους Milward, όσο όμως και από τη μακροπολιτική προσέγγιση του Wessels περί «σύζευξης» μεταξύ πολλαπλών πεδίων άσκησης δημόσιας πολιτικής. Παραπέμπει σε μια μοναδική συγκυρία -σε μια «κοινοπραξία κυριαρχιών»- που επίσης ξεπερνά την παλαιότερη θέση των Keohane και Hoffmann περί «οριζόντιας σύναξης κυριαρχιών».

Η συναρχική θεώρηση αντιλαμβάνεται την εξέλιξη της ΕΕ σε «στοχαστικούς» παρά σε γραμμικούς όρους, αναγνωρίζοντας το πλαίσιο μέσα στο οποίο κινούνται οι δυνάμεις της ενοποίησης και της αυτονομίας, και κρίνεται από τις δυνατότητες που η ίδια παρέχει για τη δημιουργία μιας διάχυτης μετακρατικής τάξης, απορρίπτοντας κάθε τελεολογική προβολή της ενοποίησης. Με τον τρόπο αυτό, προσφέρει μια ευέλικτη ερμηνεία των ροών (και των ορίων) της κοινής πολιτικής συγκρότησης. Συναντά δε τη φιλελεύθερη πλουραλιστική προσέγγιση στο βαθμό κατά τον οποίο ευνοεί «πολλαπλές ευέλικτες ισορροπίες», στη βάση ότι οι συστημικές ιδιότητες της συναρχίας καθορίζουν αλλά και επηρεάζονται από το εύρος και την ποιότητα της συμμετοχής των μερών, τους τρόπους διαχείρισης των κυριαρχιών τους, και την εντατικοποίηση των κοινών θεσμοθετήσεων για την επίτευξη κοινών στόχων. Χωρίς να επιδιώκει την απλούστευση μιας εξόχως σύνθετης ευρωπαϊκής πραγματικότητας με

απροσδόκητες συχνά συνέπειες για τις τάσεις εξέλιξης του γενικού συστήματος, το συναρχικό πρότυπο εντάσσει στη λογική της ενοποίησης νέα κίνητρα για τη θέσπιση κοινών κανόνων και την παραγωγή συλλογικών ρυθμίσεων στα μέλη της ευρωπαϊκής συμπολιτείας, μετατοπίζοντας έτσι το κέντρο βάρους από τις συμβατικές ιεραρχικές αντιλήψεις περί διακυβέρνησης σε νέες μορφές πολιτικής συγκυριότητας.

Μια τέτοια μορφή επιχειρήθηκε μέσω της Συνταγματικής Συνθήκης για την ανάδειξη νέων ισορροπιών, ώστε να ενισχυθούν οι συμμετοχικές αρετές του γενικού συστήματος. Όπως όμως έδειξαν τα προβλήματα επικύρωσής της, η όλη προσπάθεια δεν συνάντησε τη θετική απόκριση της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης, αφού δεν κατέστη δυνατόν να προετοιμαστούν επαρκώς οι πολίτες, εν μέρει γιατί η Συνέλευση για το Μέλλον της Ευρώπης δεν είχε την ικανότητα ουσιαστικής εισροής στις ευρωπαϊκές κοινωνίες, εν μέρει γιατί το κείμενο που υιοθετήθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπήρξε προϊόν της διάδρασης μεταξύ εθνικών ηγεσιών με ελάχιστο χώρο για δημόσια διαβούλευση. Το συνταγματικό εγχείρημα δεν αποτέλεσε πηγή νομιμοποίησης στη συνείδηση των πολιτών, αλλά ενίσχυσε την άποψη ότι η ΕΕ δεν μπορεί να εκληφθεί σε όρους υποταγής των μερών σε μια υπερκείμενη αρχή, επιβεβαιώνοντας τη γνωστή ρήση «προσήλωση στο μονοπάτι» (PATH-DEPENDENCE), που θέλει την ΕΕ να ακολουθεί την εξέλιξη προηγούμενων σταδίων, χωρίς ριζικές μεταβολές στον τρόπο οργάνωσης της ευρωπαϊκής πολιτικής εξουσίας. Οι ανεμικές αυτές τάσεις συνάδουν και με την αντιστροφή της ενοποιητικής λογικής του MITRANY: η λειτουργία ακολουθεί τη δομή, και όχι το αντίθετο. Αμφισβητώντας ότι η ΕΕ ακολουθεί μια γραμμική πορεία με σαφή ομοσπονδιακό προορισμό, η

θέση αυτή επιβεβαιώνει την ευφάνταστη αντίληψη του SCHMITTER περί συγκυριαρχίας μέσω πολλαπλών δυναμικών ισορροπιών.

Το ηχηρό «όχι» στο γαλλικό δημοψήφισμα, αλλά και η ομόθυμη ολλανδική ετυμηγορία, οδήγησαν την ΕΕ σε μια παρατεταμένη κρίση. Ιδεολογικές παράμετροι, το μέλλον του κοινωνικού κράτους, το ζήτημα της μετανάστευσης, οι διαδοχικές διευρύνσεις, η υποβόσκουσα οικονομική κρίση, η διάθεση πολιτικής τιμωρίας των εθνικών ηγεσιών, συγκαταλέγονται στις αιτίες των αρνητικών δημοψηφισμάτων. Αξίζει ακόμη να προσθέσουμε, όσους είχαν την ατυχή έμπνευση να αποκαλέσουν τη νέα Συνθήκη «Σύνταγμα», υποτιμώντας τη σημασία του όρου στη σύγχρονη πολιτική ιστορία της Ευρώπης, το γεγονός ότι τα δημοψηφίσματα διεξήχθησαν σε ένα πλαίσιο περιορισμένης ενημέρωσης των πολιτών και κυρίως κατανόησης της νέας Συνθήκης, τις ατυχείς επικοινωνιακές πολιτικές (Οδηγία BOLKESTEIN), και το έκδηλο έλλειμμα πολιτικής ηγεσίας στην ΕΕ. Η τελευταία καλείται να αντιμετωπίσει τη δημοκρατική διάξυνη ανάμεσα στις στρατηγικές επιλογές των εθνικών ηγεσιών και τις προσδοκίες των συστατικών κοινωνιών. Δεδομένου ότι η πορεία της ενοποίησης δεν προχωρά με βάση ένα εξιδανικευμένο εθνικό παρελθόν, το ζητούμενο για το μέλλον του νέου πολιτικού σχηματισμού που θα προκύψει αφορά τους τρόπους νομιμοποίησής του, οι οποίοι με τη σειρά τους συναρτώνται από μια διαβουλευτική θεώρηση της πολιτικής: την ανάδειξη ενός ισχυρού δημοκρατικού ρεύματος με στόχο την «επιστροφή» της πολιτικής σε μια διευρυμένη δημόσια σφαίρα, ως πεδίο διαμόρφωσης της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης και ως πηγή δημοκρατικών αντιπαραθέσεων και διεκδικήσεων.

Ενώ λοιπόν η ΕΕ παραμένει για αρκετούς, κατά την έκφραση του

DELORS, *UN OBJET POLITIQUE NON-IDENTIFIÉ*, η δυναμική της κινείται μεταξύ της πολιτικής φιλοδοξίας να μετεξελιχτεί σε μια πιο συνεκτική πολιτεία και ενός «νέου κρατοκεντρισμού», που υποστηρίζει ότι, αν και η ΕΕ κινείται στη σφαίρα μιας ασαφούς συνομοσπονδίας, η νέα διαλεκτική μεταξύ κυριαρχίας και ενοποίησης δεν κατάφερε να οδηγήσει σε ρητές καταστατικές δεσμεύσεις για μια κοινή στρατηγική εκδημοκρατισμού. Αν και η συνταγματική προοπτική της Ευρώπης ενίσχυσε αρχικά τις προσδοκίες για μια κοινή πολιτική ταυτότητα, οι εξελίξεις ανέδειξαν τα ίδια τα όρια διαμόρφωσης πολιτείας. Αυτό που η Συνταγματική Συνθήκη δεν κατάφερε να επιφέρει, δεν ήταν μόνον ένα κοινό δημοκρατικό όραμα, αλλά η πεποίθηση ότι κάτι τέτοιο δεν μπορεί να καταστεί σύντομα εφικτό. Κι αυτό γιατί η συνολική λειτουργία της ΕΕ εξακολουθεί να κινείται στα όρια ενός «ανήσυχου» συμβιβασμού μεταξύ ετερόκλητων εθνικών προτιμήσεων, συμφερόντων και προσδοκιών. Η μετάβαση της ΕΕ σε δημοκρατία προϋποθέτει τη διεύρυνση της δημόσιας συμμετοχής στα ευρωπαϊκά κοινά και την ενθάρρυνση νέων μορφών δημοκρατικού συνταγματισμού για τη συγκρότηση μιας γνήσιας πολιτείας.

Συμπέρασμα

Το ενδιάμεσο συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι ο ευρωπαϊκός δημόσιος χώρος μπορεί να νοηθεί ως καταστατική βάση για τη συνάσκηση εξουσιών εντός ενός πλαισίου δημοκρατικής συνδιάθεσης: μιας κοινότητας αλληλεπιδρώντων δήμων, τα μέλη της οποίας συμμετέχουν άμεσα και αποφασιστικά στο δημόσιο βίο της κοινής συγκρότησης. Καθώς η ΕΕ δεν μπορεί να αποκοπεί από τις επιμέρους ταυτότητες που την απαρτίζουν, προβάλλει επιτακτική η ανάγκη μιας

πλουραλιστικής σύμπραξης αυτοκαθοριζόμενων πολιτικών και κυρίως δημοκρατικά διαμορφωμένων βουλήσεων. «Πολλοί λαοί, ένας δήμος» αποτελεί την επιτομή μιας δημοκρατικής συναντίληψης που συνδυάζει την αρχή *et pluribus unum* με μια νέα μορφή πολιτικής ενότητας, όπου οι πολίτες αντιμετωπίζουν τον εαυτό τους ως μέρη ενός νέου δημοκρατικού συνόλου. Αυτή η καινοφανής αξιοκεντρική σχεδίαση συνθέτει το αξιακό σύστημα του νέου πολιτικού αστερισμού που ανατέλλει σήμερα στην Ευρώπη: μια κοινή κυριαρχία, συνασκούμενη από τα μέλη μιας συντεταγμένης πολλαπλότητας κρατών και λαών.

Ο λόγος περί ευρωπαϊκής συναρχίας καλείται να αναδείξει μια από τις πιο δημιουργικές ιδιότητες της «τέχνης του θεωρείν»: την ανανέωση της εμπειρίας. Κι αυτό, στο πλαίσιο ενός απρόβλεπτου και συναρπαστικού οδοιπορικού: την πορεία της κυριαρχίας από ένα μακρινό βεστφαλιανό σύμπαν, που συνδύαζε για αιώνες την αυτοκυβέρνηση με την ανεξαρτησία, σε έναν νέο μετακρατικό αστερισμό, που ευνοεί τις τάσεις για οργανωμένα συγκυριαρχία. Αναδεικνύει το είδος της συνέργειας και της συνυπευθυνότητας που είναι δυνατόν να προκύψουν μέσα από την εξέλιξη της συμπολιτειακής φύσης της ΕΕ, αποδίδοντας νέο περιεχόμενο στην αέναη αναζήτηση για ενότητα στην ετερότητα. Και είναι αυτός ο λόγος περί ευρωπαϊκής συναρχίας που επιτρέπει στη σύγχρονη διεθνή θεωρία να ανακτήσει κάποιες από τις ιδιότητές της ως τέχνης: ως διεργασίας, ικανής να χειραφετεί προκαλώντας την υπέρβαση, να αναδεικνύει επιδιώκοντας την ανατροπή, να αμφισβητεί επιζητώντας την κατανόηση. Με δυο λέξεις: να διεκδικεί, οδηγώντας, έτσι, τη μεγάλη περιπέτεια της νόησης σε νέες αφετηρίες, σε νέους προορισμούς και, πρωτίστως, σε νέες αναμετρήσεις.

Επιλογή βιβλιογραφίας

J. HABERMAS, *Ο Μεταεθνικός Αστερισμός*, Πόλις, 2003.

R. JACKSON και G. SØRENSEN (επιμ.), *Θεωρία και Μεθοδολογία των Διεθνών Σχέσεων: Η Σύγχρονη Συζήτηση*, GUTENBERG, 2006.

A. Μανιτάκης και Λίνα Παπαδοπούλου (επιμ.), *Η Προοπτική ενός Συντάγματος για την Ευρώπη*, Σάκκουλας, 2003.

P. NANZ, *CONSTITUTIONAL PATRIOTISM BEYOND THE NATION-STATE*, MANCHESTER UNIVERSITY PRESS, 2006.

B. ROSAMOND, *Θεωρίες Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης*, Μεταίχμιο, 2006.

K. A. Στεφάνου και Μ. Ι. Τσινιζέλης (επιμ.), *Εισαγωγή στις Ευρωπαϊκές Σπουδές: Ενοποιητική Δυναμική, Δικαιοταξία, Διακυβέρνηση*, Ι. Σιδέρης, 2006.

V. A. SCHMIDT, *DEMOCRACY IN EUROPE: THE EU AND NATIONAL POLITICS*, OXFORD UNIVERSITY PRESS, 2006.

Δ. Θ. Τσάτσος, *Ευρωπαϊκή Συμπολιτεία: Για μια ένωση λαών με ισχυρές πατρίδες*, Καστανιώτης, 2001.

Λ. Τσούκαλης, *Ποια Ευρώπη;*, Ποταμός, 2004.

J. H. H. WEILER AND MARLENE WIND (EDS), *EUROPEAN CONSTITUTIONALISM BEYOND THE STATE*, CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS, 2003.

A. WIENER AND T. DIEZ (EDS), *EUROPEAN INTEGRATION THEORY*, OXFORD UNIVERSITY PRESS, 2004.

Δ. Ν. Χρυσόχου, *Δοκίμιο για τη Διεθνή Θεωρία: Νέες Μορφές Κυριαρχίας και Συναρχίας*, Παπαζήσης, 2006.

50 έτη από τη Συνθήκη της Ρώμης: Απολογισμός και προοπτικές

του Νικόλαου Γ. Λαζαρίδη

*ειδικού σε θέματα ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και διοίκησης,
μέλους της Ομάδας TEAM EUROPE της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,
και στελέχους του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.*

Την 25^η Μαρτίου συμπληρώνονται 50 έτη από την υπογραφή της Συνθήκης της Ρώμης η οποία δημιούργησε την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ), έναν διεθνή υπερεθνικό οργανισμό, η μετεξέλιξη του οποίου μέχρι σήμερα, στα πλαίσια πλέον της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι συνδεδεμένη με την ιστορία της ηπείρου. Βέβαια η ληξιαρχική πράξη γέννησης της ευρωπαϊκής ιδέας και της διαδικασίας ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης συντελείται το 1950, στις 9 Μαΐου, ημερομηνία κατά την οποία ο Υπουργός Εξωτερικών της Γαλλίας, Robert Schuman, εξήγγειλε το σχέδιό του για την κοινή διαχείριση της παραγωγής άνθρακα και χάλυβα μεταξύ Γαλλίας και Γερμανίας, σχέδιο το οποίο κατέληξε, ένα χρόνο αργότερα, στην υπογραφή της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ).

Η Ευρώπη δεν θα δημιουργηθεί δια μιας, ούτε σε ένα συνολικό οικοδόμημα: θα διαμορφωθεί μέσα από

συγκεκριμένα επιτεύγματα που θα δημιουργήσουν πρώτα μια πραγματική αλληλεγγύη, αναφέρονταν στη δήλωση της 9^{ης} Μαΐου εμπνευστής του οποίου υπήρξε ο JEAN MONNET. Η Συνθήκη της ΕΚΑΧ με τις προβλέψεις της θα δημιουργούσε τις προϋποθέσεις για τη συγχώνευση των συμφερόντων που είναι αναγκαία για την εγκαθίδρυση μιας οικονομικής κοινότητας εισάγοντας το «ένζυμο» μιας ευρύτερης και βαθύτερης κοινότητας μεταξύ των χωρών που για μεγάλο χρονικό διάστημα τις χώριζαν αιματηρές διενέξεις.

Η επιτυχία του εγχειρήματος της ΕΚΑΧ και η ανάγκη για επέκταση της συνεργασίας και σε άλλους ευρύτερους (πέραν των δυο προϊόντων) οικονομικούς τομείς στους οποίους οι εθνικές επιφυλάξεις ήταν λιγότερο έντονες (σε σχέση με την αποτυχημένη προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Αμυντικής Κοινότητας), θα οδηγήσουν στη διάσκεψη της Μεσσήνης τον Ιούνιο του 1955 και από εκείνο το σημείο, κατόπιν των διαπραγματεύσεων, στην υπογραφή της Συνθήκης της ΕΟΚ στη Ρώμη στις 25 Μαρτίου 1957. Με την

ίδρυση της ΕΟΚ και τη δημιουργία της κοινής αγοράς, επιδιώκονται δυο κυρίως στόχοι. Ο πρώτος αφορά στο μετασχηματισμό των οικονομικών όρων των συναλλαγών και της παραγωγής στο έδαφος της Κοινότητας. Ο δεύτερος που έχει περισσότερο πολιτικό χαρακτήρα, αφορά τη συμβολή της ΕΟΚ στη λειτουργική δόμηση της πολιτικής Ευρώπης και αποτελεί ένα καθοριστικό βήμα στην βαθύτερη ενοποίηση της Ευρώπης.

Την πρώτη περίοδο λειτουργίας της η ΕΟΚ είναι εξοπλισμένη με ορισμένες μόνο κοινές πολιτικές όπως η Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) η κοινή εμπορική πολιτική, η πολιτική μεταφορών η πολιτική ανταγωνισμού καθώς και η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων απαραίτητα στοιχεία άλλωστε για την πραγμάτωση και λειτουργία της κοινής αγοράς η οποία προϋποθέτει την τελωνειακή ένωση και την υιοθέτηση ενός κοινού εξωτερικού δασμολογίου. Οι πολιτικές αυτές επίσης συνιστούν μέχρι και σήμερα τον κύριο πυρήνα των απο-

Οι απόψεις που εκφράζονται είναι αυστηρά προσωπικές.

Πενήντα χρόνια συμπληρώνονται φέτος από την ιστορική υπογραφή της Συνθήκης της Ρώμης, η οποία θεμελίωσε την Ενωμένη Ευρώπη. Στα 50ά γενέθλιά της η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να αναζητεί τη φυσιογνωμία της, τα όριά της και τη νέα ταυτότητά της, ωστόσο έχει διανύσει πολύ και δύσκολο δρόμο, τόσο που ίσως ούτε οι ίδιοι οι Πατέρες της Ευρώπης είχαν φανταστεί. Το μαγευτικό ταξίδι της ευρωπαϊκής περιπέτειας συνεχίζεται, γιατί όλοι τώρα ξέρουμε, όπως έλεγε ο Καβάφης "οι Ιθάκες τι σημαίνουν"....

κλειστικών αρμοδιοτήτων που διαθέτει η Κοινότητα.

Με το πέρας του χρόνου η διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης δεν περιορίστηκε στις οικονομικές της διαστάσεις αλλά συμπεριέλαβε και μέτρα ή πολιτικές θετικής ολοκλήρωσης που αντισταθμίζουν το άνοιγμα των συνόρων και την απελευθέρωση των αγορών. Οι αναθεωρήσεις των Συνθηκών που έλαβαν χώρα από το 1986 με την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη μέχρι και τη Συνθήκη της Νίκαιας εξόπλισαν την Κοινότητα με συντρέχουσες ή συμπληρωματικές και υποστηρικτικές αρμοδιότητες στο πεδίο της προστασίας του περιβάλλοντος, των καταναλωτών της δημόσιας υγείας, της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης της περιφερειακής αλλά και σε ορισμένες σημαντικές πτυχές της κοινωνικής πολιτικής.

Το 1992 με τη Συνθήκη του Μάαστριχ ιδρύεται η Ευρ. Ένωση στο πλαίσιο της οποίας η Ευρωπαϊκή Κοινότητα πλέον αποτελεί τον πρώτο «κοινοτικοποιημένο» πυλώνα, με τις διατάξεις για την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ) και τη συνεργασία στους τομείς της δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων να αποτελούν τον δεύτερο και τρίτο πυλώνα στη νέα αυτή φάση της διαδικασίας ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Ο στόχος της ΟΝΕ καθώς και οι διατάξεις για την αρχή της επικουρικότητας και της αναλογικότητας που αφορούν στον τρόπο άσκηση των κοινοτικών αρμοδιοτήτων αποτελούν τις σημαντικότερες καινοτομίες στον πρώτο πυλώνα.

Η Συνθήκη του Άμστερνταμ ενι-

σχύει τις κοινωνικές διατάξεις και τα δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ, ενώ προνοεί για τη δημιουργία ενός χώρου ασφάλειας ελευθερίας και δικαιοσύνης για την πραγμάτωση του οποίου μέχρι σήμερα η Κοινότητα, παρά τις αντιρρήσεις που υψώνονται, έχει να επιδείξει πλούσιο «νομοθετικό» έργο αλλά και χρηματοδοτική υποστήριξη στον τομέα, μεταξύ άλλων της μεταναστευτικής πολιτικής και στους πρόσφυγες.

Η Συνθήκη της Νίκαιας το 2000 αφιερώνεται αποκλειστικά σε θεσμικές μεταρρυθμίσεις και ιδιαίτερα στο ζήτημα της αναστάθμισης των ψήφων στο Συμβούλιο, στην επέκταση του κανόνα της ειδικής πλειοψηφίας στα πλαίσια του πρώτου πυλώνα και στη ρύθμιση του μελλοντικού μεγέθους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το 2007, αναμένεται, σύμφωνα με πρωτόκολλο που προσαρτήθηκε στη Συνθήκη της Νίκαιας, το Συμβούλιο να αποφασίσει με ομοφωνία για το μελλοντικό αριθμό των μελών της Επιτροπής, ο οποίος θα είναι μικρότερος του αριθμού των (σήμερα 27) κρατών μελών. Η ρύθμιση αυτή βέβαια θα ισχύσει από την επόμενη ανάληψη καθηκόντων της Ευρ. Επιτροπής δηλ. από το Νοέμβριο του 2009 έχοντας ως υπόθεση εργασίας ότι η Συνταγματική Συνθήκη δεν θα έχει ακόμη τεθεί σε ισχύ.

Οι συνεχείς αναθεωρήσεις των Συνθηκών και η επέκταση του πεδίου δράσης και των συνακόλουθων αρμοδιοτήτων (συντρεχουσών) της Κοινότητας σε συνδυασμό με τις αλληπάληλες διευρύνσεις έθεσαν και θέτουν επιτακτικά το ζήτημα της ενίσχυσης της δημοκρατικής νομιμότητας της, της διαφάνειας στη λήψη των αποφάσεων και της αποτελεσματικότητας στη δράση των κοινοτικών οργάνων. Τα ζητήματα αυτά αποτέλεσαν το κύριο ζητούμενο στην απόφαση για στη σύσταση και σύγκληση τελικά το Φεβρουάριο του 2002 της Ευρωπαϊκής Συνέλευσης η οποία επεξεργάστηκε το σχέδιο της ευρωπαϊκής Συνταγματικής Συνθήκης, το οποίο αποτέλεσε τη βάση των εργασιών της Διακυβερνητικής Διάσκεψης που συγκλήθηκε τον Οκτώβριο του 2003 στη Ρώμη και κατέληξε ένα χρόνο αργότερα στην υπογραφή της Συνταγματικής Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το μέλλον της Συνθήκης αυτής ωστόσο παραμένει αβέβαιο μέχρι και το 2008/9 συνιστώντας την κυριότερη ίσως θεσμική προτεραιότητα που πρέπει να αντιμετωπισθεί.

Όπως συνήθως συμβαίνει στην πολιτική ο συμβολισμός μετράει περισσότερο αρκετές φορές από την ουσία των ρυθμίσεων και κάτι τέτοιο συμβαίνει και την περίπτωση της

“ Η συμβολή της ΕΕ στον τομέα της δημοκρατίας, της ειρήνης αλλά και των δράσεων της για το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την εγκαθίδρυση του κράτους δικαίου σε μια σειρά από χώρες δεν είναι διόλου αμελητέα. ”

Συνθήκης. Αν εξαιρέσει κανείς τις αρμοδιότητες σε θέματα αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας που κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις κοινοτικοποιούνται, η Ένωση η οποία προικίζεται πλέον και με νομική προσωπικότητα, σύμφωνα με τη Συνθήκη, δεν ενισχύεται με νέες αρμοδιότητες. Οι αρμοδιότητες απεναντίας αποσπνίζονται και οριοθετούνται, ενώ από τις πλέον σημαντικές προβλέψεις είναι αυτή για τη δημιουργία μόνιμης θέσεως Προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και θεσμοθέτησης του Υπουργού των Εξωτερικών της ΕΕ.

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα/Ευρωπαϊκή Ένωση στα 50 πλέον χρόνια λειτουργίας της έχει να επιδείξει επιτεύγματα και επιτυχίες οι οποίες κατά ένα παράδοξο τρόπο περιέχουν ταυτόχρονα και σπέρματα αδυναμίας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η εγκαθίδρυση της εσωτερικής αγοράς η οποία θεωρείται το σημαντικότερο ίσως επίτευγμα μέχρι σήμερα, η οποία ωστόσο απέχει πολύ από το να θεωρηθεί ολοκληρωμένη καθώς παραμένουν τα τεχνικά εμπόδια/προδιαγραφές σε

αρκετά προϊόντα ενώ ο οικονομικός πατριωτισμός από αρκετές εθνικές κυβερνήσεις φαίνεται να θέτει προσκόμματα στην ομαλή λειτουργία του προγράμματος της εσωτερικής αγοράς.

Από την άλλη πλευρά, σε άμεση συνάρτηση με το πρόγραμμα της εσωτερικής αγοράς, τα Κοινοτικά Πλάισια Στήριξης και η μεταρρύθμιση των διαρθρωτικών Ταμείων που συντελέστηκαν από το 1988, στο πλαίσιο του στόχου της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, συνιστούν αναμφίβολα το κυριότερο παράδειγμα μεταβίβασης πόρων προς τις λιγότερο ευνοημένες περιφέρειες και περιοχές, με ευεργετικές συνέπειες στην αναπτυξιακή τους προσπάθεια στην κατεύθυνση επίτευξης της ουσιαστικής σύγκλισης.

Η επίδειξη αλληλεγγύης της ΕΕ παρά τους περιορισμούς που κάθε φορά εισάγονται έχει να επιδείξει παραδείγματα όπως στην περίπτωση του Ταμείου αλληλεγγύης (συνδρομή για φυσικές καταστροφές) αλλά και στην πρόσφατη σύσταση του Ταμείου Παγκοσμιοποίησης.

Βέβαια το να περιμένει κανείς ολοκληρωμένες πολιτικές και δράσεις στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής είναι ουτοπικό με βάση τα σημερινά δεδομένα διότι η ΕΕ είτε δεν διαθέτει αρμοδιότητα είτε σε ορισμένους τομείς οι αποφάσεις λαμβάνονται με ομοφωνία. Ουσιαστικά τα ζητήματα που αφορούν στις κοινωνικές παροχές, στο ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό σύστημα παραμένουν στα χέρια των εθνικών κυβερνήσεων, παρά το γεγονός ότι οι δυο τελευταίοι τομείς συνιστούν έμπρακτα παραδείγματα της ανοικτής μεθόδου συντονισμού στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισσαβόνας, όπου οι συστάσεις, η υιοθέτηση δεικτών και η διάχυση ορθών πρακτικών αποτελούν τα κυριότερα μέσα που χρησιμοποιεί η Ένωση στους τομείς αυτούς.

Η Κοινή Αγροτική Πολιτική

(ΚΑΠ)μέχρι πρόσφατα αποτέλεσε ένα προνομιακό και ολοκληρωμένο πεδίο παρέμβασης της Ένωσης, απορροφώντας μέχρι και σήμερα το μεγαλύτερο μέρος των πιστώσεων που εγγράφονται σε ετήσια βάση στον κοινοτικό προϋπολογισμό (47% των δαπανών του προϋπολογισμού κατευθύνονται στην ΚΑΠ). Το μέλλον ωστόσο της ΚΑΠ τελεί υπό αμφισβήτηση λαμβάνοντας υπόψη τις τάσεις για την αναδιάρθρωση των δαπανών (αλλά και των εσόδων) του κοινοτικού προϋπολογισμού, με βάση την έκθεση της Επιτροπής το 2008/09 και την έμφαση που δίνεται πλέον στις δράσεις για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Σε αμιγώς πολιτικό επίπεδο η εμπέδωση της ειρήνης και η εξάπλωση της δημοκρατίας ηχούν αυτονόητα, ωστόσο ποτέ δεν ήταν δεδομένα και η συμβολή της ΕΕ στον τομέα αυτόν δια μέσω της διεύρυνσης αλλά και των δράσεων της για το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την εγκαθίδρυση του κράτους δικαίου σε μια σειρά από χώρες δεν είναι διόλου αμελητέα.

Πολλές προκλήσεις ωστόσο εξακολουθούν να μένουν αναπάντητες και να σκιάζουν τόσο τις επιμέρους εθνικές κοινωνίες όσο και την Ευρωπαϊκή Ένωση ξεχωριστά.

Τρεις θα μπορούσε να υποστηριχθεί, με βάση τα συμπεράσματα των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων και τις ανακοινώσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι είναι οι προτεραιότητες της ΕΕ μελλοντικά (στις επόμενες δεκαετίες) αλλά και οι κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε, με έντονες κοινωνικές διαστάσεις και επιπτώσεις. Πρώτον η υπερθέρμανση του πλανήτη και η αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών. Η πρόσφατη έκθεση με τίτ-

λο «Τα δεδομένα των φυσικών επιστημών για την αλλαγή του κλίματος το 2007» επιβεβαιώνει ότι ο ρυθμός υπερθέρμανσης του πλανήτη και της ανόδου της στάθμης της θάλασσας επιταχύνθηκε, διαλύοντας κάθε αμφιβολία ότι το κλίμα αλλάζει και ότι οι ανθρωπογενείς δραστηριότητες προκαλέσαν τρεις περισσότερες αλλαγές που παρατηρήθηκαν την τελευταία 50ετία. Στόχος της ΕΕ είναι να περιορισθεί η υπερθέρμανση του πλανήτη σε 2° C το πολύ, σε σχέση με τα προ-βιομηχανικά επίπεδα, δεδομένου ότι πέρα από το όριο αυτό αυξάνεται σημαντικά ο κίνδυνος να σημειωθούν μη αντιστρεπτές και ενδεχομένως καταστροφικές αλλαγές. Πρόσφατα η Ευρ. Επιτροπή πρότεινε στις 10 Ιανουαρίου 2007 μια ολοκληρωμένη δέσμη μέτρων σχετικά με την ενέργεια και τις κλιματικές αλλαγές.

Στη σύνοδο κορυφής του HAMPTON COURT, οι ηγέτες της ΕΕ ταξινόμησαν τις μεγάλες κοινωνικές προκλήσεις στις δυο ευρείες κατηγορίες της δημογραφίας και της παγκοσμιοποίησης. Όπως δήλωσε και ο Πρόεδρος της Επιτροπής, «Σε επίπεδο ΕΕ σωστά εξετάσαμε με κάθε λεπτομέρεια τις σύγχρονες προκλήσεις της ανταγωνιστικότητας. Ήρθε η στιγμή να αναλύσουμε και να μελετήσουμε με την ίδια προσοχή τις κοινωνικές προκλήσεις της Ευρώπης». Στο πλαίσιο αυτό η Επιτροπή άρχισε μια δημόσια διαβούλευση προκειμένου να καταγράψει την παρούσα κοινωνική πραγματικότητα και τις τάσεις που υπάρχουν στις ευρωπαϊκές κοινωνίες.

Η Επιτροπή σε έκθεση της με τίτλο «Ευρωπαϊκές αξίες και παγκοσμιοποίηση» προσδιόρισε τις προκλήσεις που προέρχονται από τη γήρανση του πληθυσμού και από τη διαδικασία της παγκοσμιοποίησης επιβεβαιώνοντας την ανάγκη συνοδευτικών

πολιτικών που θα μετριάσουν τις αρνητικές συνέπειες των παγκόσμιων ανταγωνιστικών πιέσεων. Για το λόγο αυτό άλλωστε αποφασίσθηκε και η σύσταση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση, το Δεκέμβριο του 2006. Όπως αναγνωρίζει η ίδια η Επιτροπή, «...Σήμερα βλέπουμε ότι η παγκοσμιοποίηση δημιουργεί νικητές και ηττημένους. Η ΕΕ θα δέχεται μεταναστευτικές πιέσεις από όλες τις πλευρές. Και δεδομένου ότι δεν υπάρχουν εσωτερικά σύνορα, χρειάζονται κοινοί κανόνες για τα εξωτερικά μας σύνορα. Συν τω χρόνω, η ΕΕ θα πρέπει να αναπροσαρμόσει τη μεταναστευτική της πολιτική ώστε να λάβει υπόψη της τη γήρανση του πληθυσμού και την έλλειψη εργατικού δυναμικού εντός των συνόρων της».

Βέβαια η αντιμετώπιση των προκλήσεων αυτών αλλά και η εμβάθυνση των υφιστάμενων πολιτικών απαιτεί πολιτική βούληση και πόρους για τη χρηματοδότησή τους, στοιχείο το οποίο απουσιάζει εάν λάβει κανείς υπόψη ότι η εκτέλεση των συνολικών δαπανών του προϋπολογισμού σε ετήσια βάση δεν υπερβαίνει το 1% του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος της ΕΕ-27 κρατών μελών και οι ευρωπαίοι ηγέτες εμφανίζονται απρόθυμοι στην ενίσχυση των πιστώσεων του κοινοτικού προϋπολογισμού. Το κυριότερο στοιχείο ωστόσο που παραμένει ζητούμενο είναι η ύπαρξη ενός συνεκτικού οράματος για το μέλλον της ΕΕ και η πρόσδεση σε αυτό των πολιτών της ΕΕ, έτσι ώστε να ταυτισθούν με τις πολιτικές της, να γίνουν κοινωνοί και συμμετοχοί της εξελικτικής της πορείας, σε μια Ένωση που ανταποκρίνεται στις αναμονές και προσδοκίες τους. Αυτό είναι το διακύβευμα της Ένωσης για τη μελλοντική της πορεία έπειτα από μισό αιώνα διαδρομής στην κατεύθυνση επίτευξης του στόχου μιας «...διαρκώς στενότερης ένωσης των ευρωπαϊκών λαών».

Κύρια Συμπεράσματα της «Πανελλαδικής Έρευνας Κοινού του Ανοικτού Φόρουμ για την Ε.Ε.»

Το Ερευνητικό πρόγραμμα διενεργήθηκε για το Ανοικτό Φόρουμ 07, που διοργανώνεται με πρωτοβουλία του ΣΕΒ, με θέμα τη στάση των Ελλήνων πολιτών για τα 26 χρόνια συμμετοχής της Ελλάδας στην ΕΕ- 50 χρόνια από την ίδρυσή της ΕΕ. Ακολουθούν τα σημαντικότερα ευρήματα της έρευνας:

Η Ελλάδα στην Ευρώπη

Οι Έλληνες πολίτες **αξιολογούν θετικά τα οφέλη** από τη μέχρι σήμερα συμμετοχή της Ελλάδας στην ΕΕ (81%) αλλά και τα αναμενόμενα **οφέλη από τη συμμετοχή της στον μέλλον** (72,2%).

Θετικά χαρακτηριστικά μέχρι σήμερα

Οι θετικές απόψεις συνδέονται με την οικονομική υποστήριξη/επιδότησεις (46,8 %), την παροχή ασφάλειας από εξωτερικές απειλές (41,3%), την ισχυροποίηση της χώρας στο περιφερειακό περιβάλλον (29,3%) αλλά και την οικονομική σταθερότητα λόγω της συμμετοχής της χώρας στην συναλλαγματική ισοτιμία (29%).

Σε δεύτερο επίπεδο αναγνωρίζεται η θετική επιρροή στα κοινωνικά δικαιώματα (24,7%) αλλά και η κινητικότητα που επιτρέπει η ΕΕ μέσω της ελεύθερης μετακίνησης επιχειρήσεων και επαγγελματιών (24,5%).

Θετικές προσδοκίες για το μέλλον

Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι ο Έλληνας αναμένει από το «αύριο» -ως πολίτης χώρας μέλος της ΕΕ- την πρόσβαση σε καλύτερη εκπαίδευση / υγεία (33,9%).

Επίσης προσδοκά περαιτέρω βελτίωση της ποιότητας ζωής του (31,3%) σε ένα ασφαλές περιβάλλον (29,7%).

Σε αυτό το περιβάλλον ο πολίτης θεωρεί ότι θα αναπτύξει την επιχειρη-

ματικότητα του (24,1%) και θα μπορέσει να εξελιχθεί σε προσωπικό επίπεδο (16,2%).

Αρνητικά χαρακτηριστικά μέχρι σήμερα

Ο Έλληνας πολίτης όμως εκφράζει ανησυχία για την ακρίβεια (74,5%), την αύξηση του αριθμού των μεταναστών (45,2%), την αύξηση της ανεργίας (42,2%), και την αύξηση της εγκληματικότητας (38,5%). Φαίνεται να συνδέει αυτά τα χαρακτηριστικά με την ΕΕ, αν και θα μπορούσαν να διατυπωθούν αντίθετες γνώμες.

Σε άλλο επίπεδο οι Έλληνες πολίτες ανησυχούν για μια Ευρώπη «ολίγων και ισχυρών» (25,4%) όπου η Ελλάδα θα έχει λιγότερο ισχυρό ρόλο και παρουσία/ «φωνή» και για την πολιτιστική αλλοίωση που μπορεί να επιφέρει η συμμετοχή στην ΕΕ. (20,7%).

Αρνητικές προσδοκίες για το μέλλον

Ο πολίτης ανησυχεί ότι στο μέλλον θα δεχθεί αλλαγές το ασφαλιστικό σύστημα (46,4%) και θα αυξηθεί η ακρίβεια (39%), η εγκληματικότητα (31,6%) και η ανεργία (27,4%).

Γόνιμο πεδίο προόδου για την Ελλάδα

Στο ανταγωνιστικό περιβάλλον της ΕΕ, η Ελλάδα μπορεί να αναπτύξει τομείς που θα μπορέσουν να αποτελέσουν γόνιμο πεδίο προόδου για την χώρα: **η τουριστική ανάπτυ-**

ξη της χώρας (63%) και η ανάπτυξη της γεωργίας μέσω της παραγωγής ποιοτικότερων προϊόντων (48%).

Η περαιτέρω **ενίσχυση της γεωπολιτικής θέσης** της Ελλάδας στην περιοχή αναγνωρίζεται ως ένα ακόμα εν δυνάμει σημείο προόδου, στοχεύοντας σε μία Ελλάδα που θα αποτελέσει τον κύριο πρωταγωνιστή στην περιοχή της ΝΑ Ευρώπης και των Βαλκανίων (39%). Η Ελλάδα μπορεί επίσης να επιδιώξει καλύτερες επιδόσεις εντός της ΕΕ. (26,2%)

Επιπλέον, στο πλαίσιο της ΕΕ μπορεί να δημιουργηθεί ένας ικανός αριθμός βιομηχανικών επιχειρήσεων που να έχει ανταγωνιστική θέση στις ευρωπαϊκές αγορές (21,4%).

Αξιολόγηση πολιτικών της ΕΕ

Ο Έλληνας πολίτης αναγνωρίζει τις αλλαγές που θα συμβούν τα επόμενα χρόνια σε σχέση με πολιτικές της ΕΕ. Οι επιδοτήσεις στην Ελλάδα ως μια μακροχρόνια διαδικασία κάποτε θα τελειώσει (39,1%) και θα επιφέρει τη συμμετοχή της Ελλάδας στις επιδοτήσεις άλλων κρατών μελών. Το τελευταίο άλλωστε κρίνεται ως μια δίκαιη διαδικασία που υπαγορεύεται από θεσμοθετημένους ευρωπαϊκούς κανόνες (30,5%) και θα αντισταθμιστεί από άλλα οφέλη που αποκομίζει η χώρα (23,8%) ως κράτος- μέλος της ΕΕ.

Ο Έλληνας πολίτης εμφανίζεται διχασμένος σε σχέση με την υιοθέτηση πολιτικών που αφορούν στην εργασία στο μέλλον (38,6% δηλώνει ότι θα είναι θετικές και 36,5% ότι θα είναι

αρνητικές ενώ 17,4% δεν μπορεί να τις αξιολογήσει και πιστεύει ότι θα είναι ούτε θετικές /ούτε αρνητικές). Επίσης, οι πολίτες κατά 45,4% πιστεύουν ότι η εισαγωγή του ευρώ στην ΕΕ αποτελεί μια αρνητική εξέλιξη για τις 12 χώρες που μετέχουν στην συναλλαγματική ισοτιμία και 65,8% των πολιτών θεωρεί ως αρνητική εξέλιξη την εισαγωγή του ευρώ στην ελληνική οικονομία.

Οι οικονομικές πολιτικές που προωθεί η ΕΕ για την Ελλάδα αποκρατικοποιήσεις / ελεύθερη μετακίνηση επιχειρήσεων και εργαζομένων / απελευθέρωση αγορών και υπηρεσιών συγκεντρώνουν θετικές αναφορές για την ωφέλεια τους (συνολικά γύρω στο 52%).

Ωστόσο, η διεθνοποίηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας που ευνοείται από την Ευρωπαϊκή πολιτική, προβληματίζει έντονα τον Έλληνα πολίτη, ο οποίος εμφανίζεται διχασμένος ως προς την ωφέλεια ή όχι που μπορεί να έχουν οι παραπάνω ενέργειες για την χώρα (45,4% θετικές και 49,9% αρ-

νητικές προσδοκίες αντίστοιχα).

Παρ' όλα αυτά, αν και η μετεγκατάσταση των Ελληνικών επιχειρήσεων αντιμετωπίζεται ως ενδεχόμενη απειλή για την Ελληνική οικονομία (40,8%), το 53,8% των πολιτών αναγνωρίζει την *αναγκαιότητα* μιας τέτοιας ενέργειας είτε ως μια ευκαιρία για τις Ελληνικές επιχειρήσεις να αυξήσουν την θέση τους στον διεθνή ανταγωνισμό (27,9%) ή αντίστοιχα ως ένα «αναγκαίο κακό» (25,9%) που θα επιτρέψει στις ελληνικές επιχειρήσεις να αμυνθούν στο διεθνή ανταγωνισμό.

Η Ευρώπη στον κόσμο

Η αξιολόγηση του έργου της ΕΕ σε θέματα που αφορούν εσωτερικά στις σχέσεις των κρατών μελών και εξωτερικά στις σχέσεις των κρατών μελών με τον υπόλοιπο κόσμο δεν απολαμβάνουν την πλήρη αποδοχή και στήριξη των πολιτών. Οι Έλληνες πολίτες αν και αξιολογούν θετικά το έργο της ΕΕ στα θέματα αυτά (ευημερία κρατών

μελών, προστασία περιβάλλοντος, επίλυση διαφορών) διατηρούν μία πιο «χλιαρή στάση» και το εκδηλώνουν μέσα από το μάλλον συμφωνώ και όχι μέσα από το απόλυτα συμφωνώ.

Από τα ισχυρότερα ευρήματα της έρευνας είναι ότι, σε σχέση με το μέλλον της ΕΕ, ο Έλληνας πολίτης προσδοκά η ΕΕ να επικεντρωθεί στην ενίσχυση της πολιτικής και κοινωνικής συνοχής (72,7%) και όχι στην διεύρυνση της χωρίς συγκεκριμένα όρια (23,1%).

Στο ενδεχόμενο μιας μελλοντικής διεύρυνσης ο Έλληνας πολίτης επιθυμεί ως νέα μέλη της ΕΕ, την Σερβία (35,7%), την Ρωσία (33%), την Κροατία (32,5%) και την Ουκρανία (31,4%). Η Τουρκία, ως πιθανή χώρα μέλος-συγκεντρώνει συγκριτικά χαμηλότερες αναφορές (20,9%). Από το τελευταίο φαίνεται ότι ο Έλληνας πολίτης στο συγκεκριμένο θέμα λειτουργεί περισσότερο με συναισθηματικά κριτήρια και λιγότερο με αντίστοιχες ορθολογικές προσεγγίσεις.

25th March 2007

Rome Youth Declaration

Preamble

We, the young people of Europe, gathered in Rome on the occasion of the 50th Anniversary of the Treaty of Rome to pay tribute to and continue the vision of those who made it possible for us to grow up in an environment of peace and prosperity, democracy and rule of law.

The European Union is where we live, study and work together; a place of equality, freedom, tolerance and solidarity; a process of integration which allows us to preserve our uniqueness and diversity; an area in which the local, regional, national and European realities coexist and cooperate for the sake of all of us; a space that will hopefully remain open to integrate its neighbours.

After successful decades, the European project nevertheless seems to have lost direction and inspiration. The rejection of the Constitutional Treaty by voters in France and the Netherlands was a clear symptom of the increasing uncertainty and dissatisfaction of the European people.

We, the young people of Europe, acknowledge the difficult and important challenges we face, increased insecurity and lack of social justice, especially concerning jobs and education, housing, and climate change. Globalisation and its effects on our economy, social rights and environment offers new opportunities and poses serious

challenges, especially for the younger and future generations. We also cannot forget that poverty is still a reality in today's Europe.

Together, we have come up with answers and proposals that the European Union needs to implement. The European level is crucial to effectively address these issues, with the full involvement of its citizens. We want a European Union that promotes democratic values and Human Rights. We want a European Union that promotes sustainability, preserving our environment for future generations. We want a European Union that promotes the economic success and the social responsibility for all its citizens, especially the ones who are in greater need. We want a European Union that assumes its role in our globalised world. And for all that, we need a European Union capable of adapting its structures and procedures to its new realities.

As young people, European citizens of today and tomorrow, we declare our readiness to take our share of responsibility and ask the European leaders, gathered in Berlin, to join our efforts by agreeing on the following recommendations:

The future of the Constitutional Treaty

We, young Europeans, widely support a European Constitutional Treaty that should only include Part I, II and

IV of the current Constitutional Treaty. It is crucial to reform the enlarged EU and equip it to meet the challenges of today and the opportunities of tomorrow. Such a revised document should be ratified as soon as possible.

The EU needs a more democratic, open decision-making system and a better communication in order to reconnect its citizens with the decisions taken. We urge for a reform of the European institutions, where the European Parliament co-decides in all policy fields and has the right to initiate legislation. Where the European Commission is transformed into a true European executive and is fully accountable to the Council and the Parliament. Such reform requires a real legitimate Constitution that can only be achieved through transparent and participatory procedures, such as the election of a Constitutional Assembly that will establish a democratic Convention and an EU-wide referendum.

Sustainable Development

We call for the European Union to take a leading role at the international level, to commonly create an enhanced sustainable development strategy, fulfilling its current commitments such as the Kyoto Protocol and the Millennium Development Goals, while setting forth new targets in the fields of industry, agriculture and the reduction of poverty. The European Union needs

to strengthen its initiatives on social development, thus ending extreme poverty, guaranteeing Human Rights and ensuring the fulfilment of the basic human needs.

Our present environment with its ever ongoing climate change needs the European Union to adopt a common energy policy, based on research and development of renewable energy sources. The European Union should have a strategy to develop public transport in order to reduce greenhouse emissions, by decreasing the use of private transport and intracontinental flights, while supporting alternatives like railways and zero emission vehicles.

The European Union needs a better strategy on gender equality, the fight against all kinds of discrimination and the protection of environment, which can be achieved through educational and awareness campaigns.

Sustainable Development is a key issue for the future of our Europe. When negotiating on the international level and with neighbouring countries, the European Union should abide by the above policies.

Youth and Education in the EU Access to education

Member States must finally face their responsibilities and ensure that everyone has access to every form of education regardless of their economic, social and cultural background. This is one of our basic and fundamental human rights. The EU must push for the creation and implementation of National Action Plans on accessibility of education within the existing processes and strategies on education.

Non-formal education

Non-formal education is of para-

mount importance to society in the EU. It must be recognised by institutions through curricula and by wider society as complementary of formal education.

The EU must guarantee an increased budget for funding NGOs as the primary providers of non-formal education and the promoters of civic participation, human rights and democracy.

Europe in education

European awareness and understanding have to be ensured by including European history and European issues in formal national curricula, including Human Rights education, intercultural learning and active citizenship.

The EU's role in a Globalised world

The European Union must play a more leading role in the global arena to spread prosperity and promote the values of peace, security, solidarity and equality as well as the principles of Human Rights. It is crucial that Europe speaks in one voice and should thus have a strong Common Foreign and Security Policy.

Development aid is essential to the long term success and sustainability of a European Common Foreign and Security Policy. Aid should be conducted with a clear focus on: sustainable development, promoting Human Rights, access to essential medicine and fair trade in order to eradicate poverty. The European Union should empower and support developing nations and apply non-tariff requirements to all agreements, including Association Agreements. This strategy will also help to tackle the root causes of immigration.

Young people and youth organisations can greatly contribute to achieving these objectives and should be involved in the development and implementation of EU foreign policy as partners and stakeholders.

The Social and Economic Model of the EU

Our vision on the social and economic model is based on the affirmation of fundamental social rights within a competitive economic context bringing social justice including equal opportunities and fight against all kinds of discrimination. This system can only be achieved through the development of high social protection levels, wealth redistribution measures, social and employment regulation combined with State responsibility for full employment and equality of jobs and for providing services of general interest. This could be achieved through contracts of confidence between public authorities and young people.

In this view we see as crucial the full implementation of the European Youth Pact, including fair and quality jobs for all young people in Europe and eradication of precariousness of working conditions. It is also important to ensure independent housing to all young people together with a coherent fight against social exclusion of young people by implementing a minimum income strategy, also taking into consideration national contexts. It is a priority to work towards the full respect of the freedom of movement within the EU boundaries by enabling all young people to take part in exchange programmes throughout Europe as well as abolishing mobility obstacles.

In order to achieve the goals above, social partners and civil society organisations, especially Youth Organizations, should be involved in

decision-making process concerning issues such as: the management of demographic change, the debate on flexicurity, the reform of pensions system and the development of European migration and integration policies.

Building Democracy and Civil Society in Europe

The stakeholders at all levels, governments and EU institutions must include youth organisations and young people coming from diverse backgrounds in all youth-related decision-making processes. The EU has to be transparent in order to increase the inclusiveness of and trust in the decision-making bodies and in the EU.

Public authorities must recognise and use the potential of youth organisations and alternative types of participation, which function as schools for democracy and active citizenship. The Non-Governmental Organisations (NGOs) bridge the gap between where the policies are made and where they are implemented. Funding for NGOs is important in enabling them to work efficiently and to create spaces for dialogue which are accessible to young people.

There is a need for targeted youth information strategy including peer-to-peer communication and feedback from all levels. Member States should bring the European dimension to national, regional and local political debates.

A good means to increase youth participation is lowering the voting age to 16. The removal of mobility obstacles, in particular visa obstacles, is crucial to strengthen the civil society even outside the EU borders.

Listen to what we have to say, ask us what we need and then act!

ΑΝΟΙΚΤΟ ΦΟΡΟΥΜ 07 «50 ΧΡΟΝΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ: Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Η ΕΥΡΩΠΗ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ»

Ζάππειο, 29 Μαρτίου 2007

Ομιλία Δημήτρη Δασκαλόπουλου
Προέδρου Ανοικτού Φόρουμ 07 & Προέδρου ΣΕΒ

Στο πλαίσιο της δέσμευσής του για συμμετοχή στα σημαντικότερα κοινωνικά και οικονομικά ζητήματα της χώρας, ο ΣΕΒ έχει καθιερώσει τον θεσμό του Ανοικτού Φόρουμ.

Είναι ένας θεσμός συνεχούς δημόσιας διαβούλευσης, με ευρεία συμμετοχή και με στόχο τη γόνιμη αντιπαράθεση και τη δημιουργική σύνθεση θέσεων και απόψεων των κοινωνικών ομάδων, οργανώσεων, φορέων, αλλά και ενεργών πολιτών. Βρίσκεται στην αιχμή της προσπάθειας του ΣΕΒ να συμβάλλει αποφασιστικά στη διαμόρφωση μίας δυναμικής κοινωνικής συναίνεσης. Στο μικρό χρονικό διάστημα που λειτουργεί έχει αποκτήσει ζωντάνια, απευθύνεται σε ολόκληρη την κοινωνία, δίνει βήμα σε όλους και ζητάει να καταγράψει και να συνθέσει απόψεις και προτάσεις για σπουδαία κοινωνικά και οικονομικά θέματα.

Στο κλείσιμο αυτού του τρίτου στη σειρά Ανοικτού Φόρουμ, δεν μπορώ να αποφύγω τον πειρασμό να μεταφέρω τη διαπίστωση για την επιτυχία και την ενδυνάμωση αυτής της πρωτοβουλίας. Δεν είναι η δική μου μόνο διαπίστωση, αλλά η ίδια η έκφραση των όσων συμμετέχουν, που διαπιστώνουν, ακόμα και με ξάφνιασμα, ότι βρίσκονται σε μια «αγορά» ιδεών, σε ένα βήμα γόνιμων συνεισφορών, σε ένα πεδίο δημι-

ουργικής έκφρασης που πολύ απέχει από τη συνήθη μας εντύπωση για τον τρόπο που διεξάγεται ο δημόσιος διάλογος. Στο Ανοικτό Φόρουμ δίνεται η ευκαιρία στον καθένα να ακούσει και να ακουστεί χωρίς κραυγές, δίνεται η δυνατότητα να εκφραστούν οι πιο αντιθετικές απόψεις χωρίς αντιπαλότητα και χωρίς πόλωση.

Το φετινό φόρουμ πραγματοποιήθηκε το μέλλον της Ευρώπης στον κόσμο και το μέλλον της Ελλάδας στην Ευρώπη, με αφορμή την επέτειο των 50 χρόνων. Πολλά, πράγματι, έχουν συντελεστεί στα 50 αυτά χρόνια.

Η Ε. Ε. μετεξελίχθηκε από έναν χώρο οικονομικής συνεργασίας σε μια θαυμαστή ένωση κρατών και πολιτών που προώθησε την ευημερία και την κοινωνική πρόνοια για τους πολίτες.

Είναι η μεγαλύτερη δημοκρατική κοινότητα βασισμένη στις ανθρώπινες αξίες, τη διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και στην αλληλεγγύη των κρατών της. Η ίδρυση μίας ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς με ενιαίο νόμισμα, η ενιαία νομισματική πολιτική και το σύστημα ευρωπαϊκής διακυβέρνησης θεμελιώνουν τη θετική προοπτική για το μέλλον.

Η Ε. Ε. όμως, αναμφισβήτητα βρίσκεται στο μεταίχμιο κρίσιμων παγκόσμιων εξελίξεων –σε πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο.

Ήταν, ευτυχώς, σχεδόν ομόφωνη η καταγραφή των προκλήσεων που αντιμετωπίζει η Ευρώπη και ξεκάθαρη η ανάγνωση των περιοχών δράσης στις οποίες πρέπει να συγκεντρώσουμε τη δημιουργικότητα και τις ενέργειές μας: η Ευρώπη πρέπει να εξασφαλίσει μακροβιότητα στο ευρωπαϊκό σύστημα κοινωνικής προστασίας, που αποβλέπει στη διαφύλαξη του κράτους πρόνοιας και των θέσεων εργασίας. Πρέπει να ανταποκριθεί ταυτόχρονα στα νέα δεδομένα του παγκόσμιου οικονομικού συστήματος που επιβάλλει την ανταγωνιστικότητα και την κερδοφορία. Να ξεπεράσει τα προβλήματα της μεγάλης διεύρυνσής της ώστε να εκμεταλλευτεί τα πλεονεκτήματά της. Να καταφέρει να αποκτήσει ισχυρότερη πολιτική οντότητα για να μην εγκλωβιστεί σε μία μορφή πετυχημένης οικονομικής αγοράς. Να βρει χώρο επιρροής στη νέα παγκόσμια γεωπολιτική ισορροπία. Η Ευρώπη πρέπει να επεκτείνει τη δημοκρατικότητά της και τον χώρο έκφρασης και δράσης των πολιτών της.

Για την Ελλάδα η Ευρωπαϊκή Ένωση δημιούργησε ευκαιρίες και προκλήσεις, ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών, βελτίωση των υποδομών και αποτέλεσε ζωτικό παράγοντα πλούτου για όλους.

Η Ελλάδα έχει μία θέση στην Ε. Ε. Το κρίσιμο ερώτημα όμως είναι και παραμένει: έχει και ρόλο; Έχουμε να προσφέρουμε ενεργά στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι ή θα παραμείνουμε παθητικοί αποδέκτες πόρων –όπως συμβαίνει σε μεγάλο βαθμό σήμερα; Παράλληλα, αντιμετωπίζουμε, με αυξημένη σε σύγκριση με την Ε. Ε. ένταση, προβλήματα όπως το ασφαλιστικό, το δημογραφικό, η φτώχεια και οι νέες ανισότητες που δημιουργεί η παγκοσμιοποίηση.

Η γενική εκτίμηση στο Ανοικτό Φόρουμ ήταν πως η συμμετοχή της Ελλάδας στην Ε. Ε. και στην ΟΝΕ

είναι ο κεντρικός παράγων που διαμορφώνει τις εξελίξεις στη χώρα, αλλά και την καθημερινότητα των πολιτών. Παρά ταύτα, ο καταλυτικός αυτός ρόλος της Ε. Ε. θεωρείται πως σταδιακά εξαντλείται και πως η επίλυση προβλημάτων όπως η ποιότητα της δημόσιας διοίκησης, το ασφαλιστικό και η παιδεία θα πρέπει να γίνει «εκ των έσω».

Χρειάζεται, δηλαδή, να λειτουργήσουν αποτελεσματικότερα οι εθνικοί θεσμοί, το πολιτικό σύστημα και ο δημόσιος διάλογος.

Η ένταξη έχει επίσης διαμορφώσει μία νέα επιχειρηματική κουλτούρα, αλλά οι αλλαγές είναι συνεχείς και έτσι συνεχής οφείλει να είναι και η προσαρμογή μας σ' αυτές. Η Ε. Ε. μπορεί να αντιμετωπίζεται πρωταρχικά ως οικονομικός παράγων, αλλά αναγνωρίζεται ότι έχει επίσης αλλάξει τη θεσμική εικόνα της Ελλάδας.

Εξάλλου, η Ε. Ε. χαρακτηρίζεται ως μία «ήπια υπερδύναμη» και ο ήπιος χαρακτήρας της παραπέμπει σε ευκαιρίες για τον ρόλο της Ελλάδας μέσα σ' αυτήν. Στόχος μας πρέπει να είναι να παίξουμε στην «πρώτη εθνική» της Ευρώπης.

Το πιο βασικό συμπέρασμα, λοιπόν, στο Ανοικτό Φόρουμ είναι διπλό:

Από τη μια, είναι σίγουρο ότι δεν έχουμε καταφέρει να βρούμε ευρέως αποδεκτές απαντήσεις σε πολλές από τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα το κράτος-έθνος, η Ε. Ε., το παγκόσμιο και το ελληνικό οικονομικό και πολιτικό σύστημα.

Από την άλλη, είναι σίγουρο ότι στην Ευρώπη σήμερα, υπερισχύει η –συγκρατημένη έστω– αισιοδοξία από την αρνητική πρόβλεψη. Η επιθυμία να επεκτείνουμε τα επιτεύγματα επικρατεί έναντι της κριτικής διάθεσης και του προβληματισμού.

Η Ευρώπη μπορεί να υπερβεί τα θεσμικά αδιέξοδα ώστε να συμβάλ-

λει στη διατήρηση της ειρήνης, της ανάπτυξης και της διασφάλισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η Ευρώπη μπορεί να δώσει νέα ώθηση στην εξελικτική πορεία της.

Ο επιχειρηματικός κόσμος, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρώπη, ήταν πάντα στο προσκήνιο της Ευρωπαϊκής προσπάθειας. Ενώ η ενιαία πολιτική Ευρώπη βραδυπορεί, ο ενιαίος ευρωπαϊκός χώρος της επιχειρηματικότητας είναι ήδη πραγματικότητα. Ο επιχειρηματικός κόσμος έχει ήδη δημιουργήσει τη δική του ενωμένη Ευρώπη: υπόκειται σε κοινούς κανόνες για τον ανταγωνισμό, ακολουθεί κοινές μορφές οργάνωσης και διοίκησης, κινείται με ουσιαστικά κοινές επιδιώξεις και έχει καταργήσει τα εθνικά γεωγραφικά σύνορα σε μεγαλύτερο βαθμό από κάθε άλλη κοινωνική ή οικονομική ομάδα μέσα στην Ευρώπη.

Σαν επιχειρηματίες, βλέπουμε το μέλλον μέσα από το ευρωπαϊκό πρίσμα και μόνο, διότι αυτό αποτελεί τη μόνη απτή πραγματικότητα που διασφαλίζει ρόλο για την Ευρώπη στον κόσμο –και ζωτικό χώρο για την εθνική μας προοπτική.

Έτσι και σήμερα, ο επιχειρηματικός κόσμος, προσανατολισμένος πάντα προς την πρωτοβουλία και την αποτελεσματικότητα, είναι αρωγός στην Ευρωπαϊκή Ιδέα και πρωτοπόρος στην προσπάθεια να επιταχυνθεί η περαιτέρω εξέλιξη και υλοποίησή της.

Και πιστεύω ότι είναι έτοιμος να συνεισφέρει στο κυριότερο Ευρωπαϊκό διακύβευμα: στην προσπάθεια της Ευρώπης να κινητοποιήσει την κοινωνία και τον κάθε Ευρωπαίο πολίτη να εμπνευστεί από το όραμα και να συστρατευθεί ενεργά στη δυναμική εξέλιξη μίας Ευρώπης με περισσότερη ευημερία για όλους, μιας Ευρώπης που θα εξασφαλίσει μεγαλύτερη συμμετοχή σε περισσότερα οφέλη σε όλους της πολίτες.

ΕΕ: Η Απαραίτητη Δύναμη στην Επίλυση των Διεθνών Θεμάτων

Τάσος Φακιολάς

Μια ματιά στην ιστορία του ανθρώπινου γένους μας πείθει πως ανά τους αιώνες οι μεγάλες και ισχυρά εξοπλισμένες δυνάμεις της κάθε εποχής ήταν κατά κανόνα εκείνες που ρύθμιζαν τις παγκόσμιες υποθέσεις. Μετά το τέλος του Β' Παγκόσμιου Πολέμου, οι υποθέσεις αυτές ρυθμιζόνταν κυρίως από δύο και μόνο δυνάμεις, τις Ηνωμένες Πολιτείες και τη Σοβιετική Ένωση, που αποκαλούνταν και υπερδυνάμεις λόγω του ότι η υπεροχή τους απέναντι στις υπόλοιπες δυνάμεις στον πολιτικό, οικονομικό και ιδιαίτερα στο στρατιωτικό τομέα ήταν πολύ μεγάλη. Με τη διάλυση, όμως, της δεύτερης το 1991, το διπολικό σύστημα μεταβλήθηκε σε μονοπολικό, που και αυτό σε συνέχεια άρχισε να καταρρέει στις αρχές του νέου αιώνα, παρά το γεγονός ότι η μόνη υπερδύναμη διαθέτει για πολεμικούς σκοπούς όσα περίπου οι υπόλοιπες 191 χώρες του ΟΗΕ σωρευτικά.¹

Ο αρθρογράφος του Time, αφού διαπιστώνει ότι ο κόσμος παραμένει ένας επικίνδυνος χώρος, που γίνεται πιο επικίνδυνος από την κατάσταση της πρώτης (κυρίαρχης) δύναμης του, δηλαδή των ΗΠΑ, θέτει εναγώνια το ερώτημα: Ποιος πρόκειται να επιληφθεί των παγκόσμιων πολιτικών υποθέσεων? Η Κίνα, η Ρωσία ή η ΕΕ? Η απάντησή του είναι αρνητική.² Διαπιστώνει, επίσης, ότι σήμερα, το πρόβλημα δεν είναι μια δεσποτική αλλά μια εξασθενημένη και αμοραλιστική Αμερική. Καταλήγει

δε στο συμπέρασμα ότι ακόμα και οι αντίπαλοι της υπερδύναμης θα πρέπει να επιθυμούν την επιστροφή της στις υπεύθυνες πολιτικές (POLITICS OF RESPONSIBILITY) που η Διοίκηση Μπους έχει τόσο αγνοήσει.³

Από κανέναν δεν αμφισβητείται ότι οι ΗΠΑ κατέχουν την πρώτη ή μια από τις πρώτες θέσεις στη στρατιωτική ισχύ, στην οικονομία, στο εμπόριο, την τεχνολογία, την εξερεύνηση του διαστήματος και τις κάθε είδους επιστημονικές δραστηριότητες. Διαπιστώνεται, ωστόσο, ότι η χώρα αν και διαθέτει μόρφωση και ερευνητές υψηλού επιπέδου, καθώς και τα καλύτερα πανεπιστήμια του κόσμου, δεν διακρίνεται για την παιδεία της, γεγονός που αποδεικνύεται από την αλαζονική συμπεριφορά της απέναντι στις άλλες χώρες και τους διεθνείς οργανισμούς, μη εξαιρουμένου και του ΟΗΕ, προς τον οποίο επανειλημμένα έχει δείξει την περιφρόνησή της, ενώ δεν διστάζει να τον επικαλείται όταν τούτο υπαγορεύουν τα συμφέροντά της. Η στάση της, εξάλλου, στο φαινόμενο του Γκουαντανάμο στην Κούβα και Αμπού Σραϊμπ στο Ιράκ, η άρνηση της έγκρισης του Διεθνούς Δικαστηρίου και της επικύρωσης της συνθήκης του Κιότο, καθώς και η επανεκλογή του Προέδρου της Μπους, όπως και η μη άντληση διδαγμάτων από τον πόλεμο του Βιετνάμ, δείχνουν περίτρανα όχι μόνο την έλλειψη παιδείας αλλά και πολιτικής ωριμότητας. Κατά συνέπεια, θα αποτελούσε άσκοπη ενέργεια και ματαιοπονία οιαδήποτε προσπάθεια ανάληψης εκ νέου από τη χώρα αυτή καίριου ρόλου στη ρύθμιση των παγκόσμιων θεμάτων, όταν προβλήματα όπως αυτά του Ιράκ, Αφγανιστάν, Παλαιστίνης,

περιβάλλοντος και τόσων άλλων στο χειρισμό των οποίων η συμμετοχή της είναι καθοριστική, εξακολουθούν για πολλά χρόνια, ακόμα και δεκαετίες, να μένουν άλυτα.

Δεν χωράει, επίσης, αμφιβολία ότι η Κίνα παρά την πρόοδο που σημειώνει,⁴ δεν πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις ώστε να τεθεί επικεφαλής της παγκόσμιας κοινωνίας στην επίλυση των διεθνών διαφορών. Τα ανεπίλυτα μέχρι σήμερα προβλήματά της στους τομείς της δημοκρατίας και της ελευθερίας δεν της το επιτρέπουν.⁵ Παρόμοια προβλήματα αντιμετωπίζει και η Ρωσία, αν ληφθούν υπόψη οι ιδιομορφίες και η ιστορία της. Επιπλέον, η χώρα, αν και υπερέχει στη διεθνή σκηνή έναντι όλων των άλλων Δυνάμεων Β' και Γ' μεγέθους (Ιαπωνίας, Βραζιλίας, Πακιστάν, Ινδονησίας κλπ), δεν είναι δυνατόν να συγκριθεί με τους γίγαντες του σημερινού κόσμου (ΗΠΑ, ΕΕ και Κίνα), στους οποίους αναμένεται να προστεθεί βραχυμεσοπρόθεσμα και έναν τέταρτος, η Ινδία.

Τα όσα, όμως, αρνητικά αναφέρθηκαν δεν ισχύουν για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το αντίθετο. Μεταξύ άλλων, η ΕΕ πρωταγωνίστησε στη δημιουργία και λειτουργία του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου (ICC), θέτοντας μάλιστα επικεφαλής της ανθρώπους που δεν προέρχονταν από κράτη μέλη της. Εν-

1 Υπολογίζεται ότι οι αμυντικές δαπάνες της ανήλθαν σε \$ 560 δισ. το 2006 και θα φθάσουν τα \$ 583 δισ. το 2007. IISS, *The Military Balance 2007*, London 2007, σελ. 20.

2 Josef Joffe, "Those Bloating Dismal Scientists. Despite Political Mayhem the World Economy is Doing Fine for Now", *Time*, 29 January 2007, σελ. 60.

3 Στο ίδιο

4 Εκτιμάται ότι το 2020 η Κίνα θα ξεπεράσει τις ΗΠΑ ως προς το ΑΕΠ (σε τιμές αγοραστικής δύναμης) που θα ανέλθει περίπου σε \$ 30 τρις. έναντι \$ 29 τρις. των ΗΠΑ. *The Economist*, 1 Απριλίου 2006, σελ. 92. Εξάλλου, σύμφωνα με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο το 2005 το ΑΕΠ της πρώτης ανήρχετο στο 15% και πλέον του παγκόσμιου έναντι του 20% των δεύτερων. *Financial Times*, 20 Σεπτεμβρίου 2006, σελ. 13.

5 Αρκεί να αναφερθεί κανείς στο μονοκομματικό σύστημα και στο πρόσφατο παρελθόν (πολιτιστική επανάσταση).

δεικτικά, ο πρώτος Πρόεδρος και Εισαγγελέας του Δικαστηρίου ήταν από τον Καναδά και τη Χιλή αντίστοιχα. Η ΕΕ πρωταγωνίστησε, επίσης, στην έγκριση και υπογραφή της συνθήκης του Κιότο για τη διαφύλαξη του περιβάλλοντος, καθώς και πλήθους συμφωνιών που αποσκοπούσαν στην προστασία του ανθρώπου και της ειρήνης. Η ΕΕ δεν αποτελεί απειλή για κανένα λαό ούτε αποσκοπεί στην εγκαθίδρυση ενός μονοπολικού συστήματος οιαδήποτε μορφής. Ο τρόπος σύστασής της, η ίδια η δομή της και λειτουργία της δείχνουν το δρόμο που οφείλει να ακολουθήσει η ανθρωπότητα για να ζήσει με ευημερία και ειρήνη, να κυβερνηθεί δημοκρατικά και να αποφύγει τους ανώφελους ανταγωνισμούς και τον κίνδυνο ενός πυρηνικού ολοκαυτώματος. Ο δρόμος αυτός οδηγεί βαθμιαία στη δημιουργία ενός οπλοστασίου, σαφώς διαφορετικού εκείνων που γνωρίζουμε, που σκοπός του δεν είναι η καταστροφή κάποιου αντιπάλου, αλλά η ειρηνική επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν στην υφήλιο μεταξύ των λαών της και η εναρμόνιση των αντιτιθέμενων συμφερόντων τους.

Η ΕΕ, ωστόσο, δεν είναι ακόμα σε θέση να παίξει τον ιστορικό της ρόλο, λόγω του ότι είναι ανέτοιμη και κατά κάποιο τρόπο ακυβέρνητη. Η έλλειψη συνοχής στον πόλεμο του Ιράκ,⁶ και η μη έγκριση από τους Γάλλους και Ολλανδούς της Συνταγματικής Συνθήκης δεν επέτρεψε στην Ένωση να θεσμοθετήσει τα όργανα της Προεδρίας και της Εξωτερικής Πολιτικής, απαραίτητη προϋπόθεση για την άσκηση του διεθνούς της ρόλου. Υπάρχει ελπίδα πως στα προσεχή δύο χρόνια θα ολοκληρωθούν οι αναγκαίες διαδικασίες και θα δρομολογηθούν εξελίξεις που βαθμιαία θα ανοίξουν ορίζοντες ικανούς να οδηγήσουν στην αναίμακτη σωτηρία της ανθρωπότητας.

6 Tassos E. Fakiolas and Efstathios T. Fakiolas, "Europe's Division Over the War in Iraq", *Perspectives on European Politics and Society*, τμ. 7, τχ. 3 (Σεπτέμβριος 2003), σελ. 298-311.

Social Platform - Social NGOs on Berlin Declaration: Not enough to mobilise citizens

The Social Platform is disappointed by the 50th anniversary Berlin declaration. The declaration not only lacks a clear common strategy to tackle the challenges faced by the Union, but fails to spell out a social dimension that would engage European citizens in the future of Europe.

"Europeans want to know that their leaders are fully committed to finding a path to cope together with the challenges of the 21st century: a globalised economy, demographic and social change and global warming. The declaration is a list of policies put together with no real vision," said Anne-Sophie Parent commenting the adoption on the Berlin declaration.

Social NGOs feel the German Presi-

dency could have done better both in the approach as well as the content of the declaration. The text was prepared behind closed doors by a group of advisers and diplomats. The document was not even signed by member's state heads of government who were just invited to attend the ceremony. Is that the right method? "More openness and involvement of civil society would definitely have helped to raise the general level of ambitions for this declaration by helping to put pressure on reluctant Member States," comments the Social Platform's President.

The final text misses indeed some key social issues. "For us the individual is paramount" says the declaration – but at the same time not a single reference is made to the millions of Europeans living in poverty, unemployed or affected by discrimination. 2007 is the European Year of Equal Opportunities and this should have been a key inspiration for the Berlin's declaration. In that respect it is also unacceptable for Social NGOs that the fight against illegal immigration is mentioned in the same sentence as the fight against terrorism and organised crime. "Fair trade agreements and international solidarity are the only solutions to illegal immigration, not the police and the army!"

"To build support of the European citizens you need more than just a heartless text, you need a common vision," concludes Anne-Sophie Parent. *"If you look at the Messina declaration that gave the input for the Treaty of Rome, the vision and the roadmap were well defined. Here we have a list of policies, no vision and no roadmap, only a reminder that something needs to be done to get the EU out of the deadlock it is in by 2009."*

ΠΟΙΗΜΑ

Εύχομαι η νέα η χρονιά να φέρει ευτυχία και ηρεμία σε όλο τον πλανήτη μας που ζη στη δυστυχία. Πόλεμοι γίνονται παντού δήθεν για την ειρήνη και ο ανθός σκοτώνεται, μαραίνονται οι κρίνοι. Ας αναλάβουν οι λαοί που ζούν εις την Ευρώπη να πούν το όχι τελικά στον ένα υπερόπτη, αλλιώς ποιό είναι το νόημα που είναι ενωμένοι ας την διαλύσουν τελικά και να είναι σκλαβωμένοι. Υψώστε το ανάστημα εις τη ζωή ετούτη και μην υπολογίζετε τη δόξα και τα πλούτη, ειρήνη δώστε εσείς σε όλη την οικουμένη, μπορείτε εαν το θέλετε θα είσθε ευλογημένοι και ν'αντηχεί σ'όλη τη γή χαρά και ευτυχία κι όλοι να ζούν ελεύθεροι χωρίς δυστυχία, αυτό το είπε ο Χριστός σαν ήρθε εις τον κόσμο και οι εβραίοι τον εσταύρωσαν, δεν τήρησαν τον νόμο

ΧΡΗΣΤΟΣ ΗΛΙΑΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΟΝ 21ο ΑΙΩΝΑ

του ΧΡΙΣΤΟΥ Σ. ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ

Ο 21ος αιώνας θα αποτελέσει κομβικό σημείο σε ό,τι αφορά την συνειδητοποίηση, από την ανθρωπότητα γενικά και το πολιτικό σύστημα ειδικά, ότι η παγκόσμια ασφάλεια δεν είναι δυνατόν να διασφαλισθεί χωρίς να γίνουν οι απαραίτητες προσαρμογές τόσο σε σχέση με τον προσδιορισμό των παγκόσμιων απειλών και εστιών κρίσεων, όσο και σε σχέση με τα νέα δεδομένα που δημιουργούνται από τις πολιτικές και οικονομικές ανακατατάξεις στο διεθνές σύστημα και τις επιπτώσεις της ταχύτατης εξέλιξης, της επιστήμης και της τεχνολογίας σε συνδυασμό και με τα όρια σε ό,τι αφορά τις ανοχές και αντοχές του οικοσυστήματος. Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να αναλάβει τις ευθύνες της και να λειτουργήσει ως ατμομηχανή σε αυτή την πορεία διαμόρφωσης των νέων ισορροπιών στο παγκόσμιο σύστημα ασφαλείας, αξιοποιώντας τις δυνατότητες που της εξασφαλίζει η μη ταύτιση της με λογικές επεκτατικής πολιτικής και βίαιων ανατροπών στο διεθνές σύστημα. Πρέπει όμως η συμφωνία που επετεύχθη το 1993 για την κοινή πολιτική εξωτερικών και ασφαλείας και η πιο βελτιωμένη της μορφή με τη Συμφωνία του Άμστερνταμ (1999) να ολοκληρωθεί και να αποκτήσει δεσμευτική ισχύ για όλα τα κράτη μέλη.

Το μονοπολικό σύστημα ασφαλείας, το οποίο ίσχυσε μερικώς μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, ήδη προσέγγισε τα όρια του ακόμη και με τη λογική της Παγκοσμιοποίησης, την οποία προώθησε η μοναδική υπερδύναμη των Ηνωμένων Πολιτειών στο πλαίσιο των γεωπολιτικών και οικονομικών της συμφερόντων.

Το ΝΑΤΟ δεν μπορεί να ανταποκριθεί στα νέα δεδομένα, εάν δεν κάνει

τις αναγκαίες προσαρμογές σύμφωνα με τις απόψεις των κρατών-ατμομηχανών της ατλαντικής συμμαχίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως διεφάνη κατά τη διάρκεια των εργασιών του 43ου Συνεδρίου για την Πολιτική Ασφάλεια, το οποίο πραγματοποιήθηκε στο Μόναχο από 9 έως 11 Φεβρουαρίου 2007. Βεβαίως οι Ηνωμένες Πολιτείες είναι ακόμη σε μεγάλο βαθμό προσανατολισμένες στη λογική της επικυριαρχίας παρά την παραδοχή από τον υπουργό άμυνας Robert Michael Gates, ότι το «ερώτημα, που μας απασχολεί σήμερα, είναι, πως μια συμμαχία, διαμορφωμένη να υπερασπίζεται σταθερά σύνορα, θα μπορούσε να προσαρμοσθεί στα δεδομένα μιας εποχής με ασύμμετρες και παγκόσμιες απειλές.»

Ιδιαίτερο βάρος δε δίδεται στην τρομοκρατία, η οποία κατά τον Πρόεδρο Μπους διαθέτει την ικανότητα συνδυασμού «νέων τεχνολογιών, με παλιά μίσση» με αποτέλεσμα να χτυπούν παγκόσμια συστήματα επικοινωνιών, να στρέφουν τα πλεονεκτήματα της δύσης εναντίον της και να μετατρέπουν τοπικές συγκρούσεις σε προβλήματα ευρύτερης σημασίας. Αυτές οι επιθέσεις και άλλες απειλές σύμφωνα με τους Αμερικανούς επέβαλαν στην Ατλαντική Συμμαχία να εξάγει και πέρα από τα σύνορα της την πολιτική ασφάλειας.

Επίσης ο ίδιος λόγος καθιστά αναγκαία την ενδυνάμωση της Συμμαχίας (έχουν συμφωνήσει ήδη οι ηγέτες των κρατών-μελών του ΝΑΤΟ στη συνάντηση της Ρίγα) με έθνη, τα οποία το επιθυμούν και ευρίσκονται σε άλλα σημεία του πλανήτη, όπως είναι η Αυστραλία, η Ιαπωνία και η Ν.Κορέα.

Σε ό,τι αφορά την άμεση έναρξη της αναγκαίας μείωσης της εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα στην ατμό-

σφαιρα οι Αμερικανοί αρνούνται να προβούν στην λήψη των απαραίτητων μέτρων τουλάχιστον για τα επόμενα είκοσι (20) χρόνια, ενώ προτρέπουν τους Ευρωπαίους να το πράξουν. Η πρόθεση των ΗΠΑ για τα επόμενα κρίσιμα για τη λήψη μέτρων είκοσι χρόνια είναι να συνεχίσουν να εκπέμπουν αέρια δύο φορές περισσότερα από τους Ευρωπαίους, πέντε φορές από τους Κινέζους και είκοσι φορές από τους Αφρικανούς. Πρόκειται πλέον για ένα νέας μορφής οικολογικό ρατσισμό και απαράδεκτη πολιτική λογική.

Η Ρωσία έχει επίσης διαπιστώσει, ότι η μονοπολική ηγεσία στον κόσμο δεν είναι αποδεκτή, όχι μόνο διότι τα στρατιωτικά, πολιτικά και οικονομικά μέσα δεν επαρκούν, αλλά και διότι στη βάση της τα θεμέλια δεν ανταποκρίνονται στην ηθική του σύγχρονου πολιτισμού. Παραλλήλως στην εποχή μας διαπιστώνεται υπερβολική χρήση στρατιωτικής βίας και βύθιση του κόσμου σε διαρκείς συγκρούσεις χωρίς να δίδονται λύσεις και να ακολουθεί πολιτική αποκατάσταση. Σύμφωνα με τον Ρώσο Πρόεδρο Πούτιν «καμία χώρα δεν αισθάνεται ασφαλής, διότι κανείς δεν διαπιστώνει ότι το Διεθνές Δίκαιο ισχύει και λειτουργεί προστατευτικά με αποτέλεσμα να αρχίζει μια κούρσα εξοπλισμών.»

Η Κίνα αμφισβητεί εμπράκτως την λογική του μονοπολικού συστήματος ασφαλείας τόσο με τον οικονομικό επεκτατισμό που την διακρίνει στο πλαίσιο της οικονομικής της ανάπτυξης, όσο και με την σταδιακή απόκτηση γεωπολιτικών ερεισμάτων σε παγκόσμιο επίπεδο.

Εκτός όμως από τους «μεγάλους παίκτες» στο διεθνές πεδίο έχουν επίσης ενδιαφέρον οι θέσεις και απόψεις

που εκφράζονται από αναδυόμενες περιφερειακές δυνάμεις. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι απόψεις που εξέφρασε ο Γραμματέας της Ανώτατης Εθνικής Επιτροπής Ασφάλειας της Ισλαμικής Δημοκρατίας του ΙΡΑΝ Αλί Λαριτσανί στο πλαίσιο του Συνεδρίου του Μονάχου. «Κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου οι δύο υπερδυνάμεις δεσμευόνταν μόνο στη δημιουργία αποικιοκρατικού χαρακτήρα σχέσεων με τις μικρές χώρες, «πληρώνοντας» λίγη προσοχή στην θεμελίωση βιώσιμης τάξης με σεβασμό στην ταυτότητα των κοινωνιών, στη βιώσιμη ανάπτυξη, στη δικαιοσύνη και στη δημοκρατία. Κατά τη διάρκεια του Μονοπολισμού η μοναδική υπερδύναμη εξέθρεψε κυρίως στον μιλιταρισμό, ο οποίος στοχεύει κάθε χώρα, η οποία θέλει να είναι ανεξάρτητη. Αποτέλεσμα της μονοδιάστατης πολιτικής (άρνηση, απομόνωση και κυρώσεις) των ΗΠΑ σε άλλες περιφερειακές χώρες είναι η δημιουργία κινήματων αντίδρασης, εξαιτίας της καταπάτησης των δικαιωμάτων αυτών των εθνών. Η πολιτική της μονοπώλησης της διεθνούς ασφάλειας δεν διασφαλίζει μια βιώσιμη τάξη και ειρήνη. Δεν υπάρχει μόνο ένας δρόμος, που οδηγεί στην ασφάλεια, η οποία δεν πρέπει να προσεγγίζεται σαν εμπόρευμα».

Σύγχρονες πηγές αστάθειας

Οι παραδοσιακές απειλές, όπως η εξάπλωση όπλων μαζικής καταστροφής, οι περιφερειακές κρίσεις, η διεθνής τρομοκρατία και οι καταλύσεις κρατών δεν έχουν εκλείψει, ούτε και πρόκειται να εξαφανισθούν εάν δεν αντιμετωπισθούν με δίκαιο και λειτουργικό τρόπο από την παγκόσμια κοινότητα. Έχουν ανατείλει όμως και άλλες απειλές και προβλήματα, τα οποία έχουν πλανητική εμβέλεια και απειλούν την ίδια την ύπαρξη του ανθρώπου και του οικοσυστήματος.

Το 2.050 ο παγκόσμιος πληθυσμός θα είναι 9 δις. άνθρωποι με ότι αυτό συνεπάγεται για τις διατροφικές ανάγκες και την ποιότητα ζωής. Μέχρι το

2.030 ο όγκος των παγκόσμιων εμπορικών συναλλαγών θα διπλασιασθεί, ενώ πάνω από το 60 % του παγκόσμιου πληθυσμού θα ζει σε πόλεις και οι παγκόσμιες ενεργειακές ανάγκες θα αυξηθούν κατά 50 %.

Είναι εμφανές, ότι η παγκοσμιοποίηση έχει και ένα φορτίο αρνητικών επιπτώσεων με τον τρόπο που προωθείται και την λογική της επικυριαρχίας στον πλανήτη. Και σαν να μην έφταναν αυτά τα προβλήματα, μέχρι το 2100 η μέση θερμοκρασία θα αυξηθεί από 1,4 έως 5,8 βαθμούς σε σύγκριση με το 1990. Οι επιπτώσεις θα είναι καταστροφικές σε όλους τους τομείς που αναπτύσσει δραστηριότητα ο άνθρωπος από την οικονομία μέχρι την κοινωνική οργάνωση και την επιβίωση του σε τελευταία ανάλυση.

Παραλλήλως εξαντλούνται τα αποθέματα των παραδοσιακών πηγών ενέργειας και ένα νέο πεδίο συγκρούσεων δημιουργείται.

Η δημογραφική έκρηξη ιδιαιτέρως σε χώρες του τρίτου κόσμου δεν αντιμετωπίζεται, ενώ η φτώχεια μεσουρανεί και μάλιστα στο πλαίσιο του αχαλίνωτου νεοφιλελευθερισμού εισάγεται τώρα και στις ανεπτυγμένες χώρες. Με την μεταφορά κεφαλαίων και παραγωγικών μονάδων σε χώρες με φθηνά εργατικά χέρια μεταφέρεται το πρόβλημα στις «πλούσιες χώρες», ενώ δεν αναπτύσσονται οι λεγόμενες χώρες του τρίτου κόσμου.

Επίσης γεννάται το ερώτημα της πιθανής ανάγκης επαναπροσδιορισμού της συμφωνίας για τον πυρηνικό αφοπλισμό (Ρωσίας - ΗΠΑ) από τη στιγμή που εξοπλίζονται πυρηνικά άλλες χώρες (Β. Και Ν. Κορέα, Ινδία, ΙΡΑΝ, Πακιστάν, Ισραήλ) και ανατρέπονται οι ισορροπίες.

Ταυτοχρόνως συνεχίζει ακάθεκτη η παραγωγή νέων υψηλής τεχνολογίας όπλων στο πλαίσιο των διαστημικών ερευνών. Εύλογα αναρωτιέται κάθε σκεπτόμενος πολίτης πως θα περιορισθεί η αντιπαράθεση στο διάστημα. Ο «Πόλεμος των Άστρων δεν είναι πλέ-

ον φαντασία, αλλά πραγματικότητα» (Βλαδιμίρ Πούτιν).

Υπάρχει μάλιστα η εκτίμηση ότι η στρατιωτικοποίηση του διαστήματος θα έχει απρόβλεπτες επιπτώσεις στη διεθνή κοινότητα, ενώ θα προκαλέσει μια νέα πυρηνική εποχή.

Τέλος είναι πλέον σίγουρο, ότι αναπτύσσονται νέα κέντρα παγκόσμιων οικονομικής δύναμης με πολιτική επιρροή, τα οποία θα προκαλέσουν γεωπολιτικές ανακατατάξεις και συνθήκες αστάθειας σε πολλές περιοχές. Ήδη τίθεται από σημαντικούς γεωπολιτικούς παίκτες θέμα για την Κίνα, στην οποία αναγνωρίζουν, ότι έχει πλέον αναβαθμισμένο οικονομικά και πολιτικά ρόλο. Παραλλήλως όμως επισημαίνουν, ότι η Κίνα πρέπει να δεχθεί εξισορρόπηση του ρόλου της στην Αφρική.

Ανάληψη κοινής ευθύνης και ασφάλεια

Εχει γίνει πλέον συνείδηση σε διεθνές επίπεδο ότι πρέπει να αναπτυχθεί ένα αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης κρίσεων και συντονισμού ενεργειών αντιμετώπισης τους σε πολλά επίπεδα. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η προσέγγιση της Καγκελαρίου της Γερμανίας, η οποία οριοθετεί το εύρος του νέου συστήματος από το διεθνές μέχρι το εθνικό, κρατικό και το επίπεδο της κοινωνίας πολιτών. Δεν εννοεί βεβαίως ότι η κοινωνία πολιτών διαπλέκεται με στρατιωτικά μέτρα. Ο ρόλος της κοινωνίας πολιτών εξαντλείται στη διαχείριση της αναπτυξιακής βοήθειας, η οποία παρέχεται μετά την ολοκλήρωση των στρατιωτικών μέτρων.

Από αυτή την προσέγγιση διαφαίνεται ότι η γερμανική κυβέρνηση απευθύνεται στο ΝΑΤΟ άμεσα, όμως εμμέσως αλλά εμφανώς και με μεγάλη σαφήνεια εγγίζει τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών. Η πρόταση της διαπιστώνει, ότι η πολιτική ασφάλειας μπορεί μόνο τότε να έχει αποτελεσματικό χαρακτήρα, εάν έχει ολοκληρωμένα χαρακτηριστικά, δηλαδή είναι ένα πλέγμα

πολιτικών και στρατιωτικών στοιχείων με λογική «δικτυακής ασφάλειας».

Η δικτυακή ασφάλεια σημαίνει σύνδεση των στρατιωτικών μέτρων με πολιτικού χαρακτήρα παρεμβάσεις, οι οποίες υπερβαίνουν τα όρια των πολιτικών-διπλωματικών ενεργειών και επεκτείνονται σε δράσεις οικονομικές, αναπτυξιακής βοήθειας και ολοκληρώνονται με τη συμμετοχή της κοινωνίας πολιτών. Ένα σύστημα δικτυακής ασφάλειας όμως, το οποίο θα περιοριζόταν μόνο στο ΝΑΤΟ, θα σήμαινε αναπαραγωγή των αδιεξόδων που χαρακτηρίζουν τις μέχρι σήμερα επεμβάσεις της συμμαχίας (Ιράκ, Αφγανιστάν).

Η γερμανική πρόταση, για να είναι αξιόπιστη και με προοπτική, πρέπει να ενεργοποιήσει προς την ίδια κατεύθυνση και τους υπόλοιπους πέραν του ΝΑΤΟ παγκόσμιους παίκτες και γενικότερα την παγκόσμια κοινότητα. Και αυτό μπορεί να γίνει, εάν η προώθηση της αναληφθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η αντιμετώπιση των παγκόσμιων προβλημάτων απαιτεί ένα νέο τρόπο σκέψης, ο οποίος βασίζεται στη συνειδητοποίηση από όλους της κοινής ευθύνης για τον κόσμο μας. Μόνο έτσι θα αντιμετωπισθούν οι επιπτώσεις της παγκοσμιοποίησης, η δημογραφική έκρηξη, οι συγκρούσεις για το ενεργειακό πρόβλημα και η αλλαγή κλίματος. Και ακολουθούν οι παραδοσιακές απειλές, όπως η τρομοκρατία, η εξάπλωση όπλων μαζικής καταστροφής, οι περιφερειακές κρίσεις και οι καταλύσεις κρατών.

Οι προϋποθέσεις για την ανάληψη ευθύνης, σύμφωνα με τον υπουργό εξωτερικών της Γερμανίας Frank Walter Steinmeier, είναι η βαθιά γνώση και η ετοιμότητα για ανάπτυξη διαλόγου. «Μόνο τότε οι κοινές μας αξίες για ελευθερία, δημοκρατία, δικαιοσύνη, ανεκτικότητα θα εκφράζονται αξιόπιστα» Στο πλαίσιο του ανοίγματος στην παγκόσμια κοινότητα και κυρίως στους μεγάλους παίκτες αναγνωρίζεται, ότι ο ρόλος της Ρωσίας στο σύστημα δικτυακής ασφάλειας (σε διεθνές επίπεδο) εί-

ναι πολύ σημαντικός. Οι αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών δεν θα είχαν αποτελεσμα χωρίς την ενεργό συμμετοχή της Ρωσίας (προβλημα Ιράν). «Είναι προς το συμφέρον όλων η ανάληψη κοινής ευθύνης από Ρωσία, Ε.Ε. και ΝΑΤΟ για την αντιμετώπιση απειλών» επισημαίνει δια στόματος καγκελαρίου η Γερμανική κυβέρνηση. Προχωρεί μάλιστα ακόμη περισσότερο. «Όταν ομιλούμε για παγκόσμια συνεργασία σε θέματα ασφάλειας, τότε είναι απαραίτητο το ΝΑΤΟ να διευρύνει τη συνεργασία με χώρες όπως η Ιαπωνία, η Ν. Κορέα, η Αυστραλία και η Νέα Ζηλανδία. Παραλλήλως πρέπει να επισημανθεί ότι η Κίνα και η Ινδία θα μπορούσαν να αποτελέσουν στρατηγικούς συμμάχους».

Ουσιαστικά με την γερμανική πρόταση με διπλωματικό τρόπο αλλά emphaticά λέγεται, ότι ο Ο.Η.Ε. είναι ο χώρος, στον οποίο δημιουργείται και δίδεται νομιμοποίηση για την ανάληψη παγκόσμιας ευθύνης σε ό,τι αφορά την αντιμετώπιση κρίσεων και απειλών. Αυτός είναι ο λόγος που προτείνεται να γίνουν γρήγορα αλλαγές, ώστε αυτό το όργανο να αποκτήσει περισσότερη αποτελεσματικότητα.

Επειδή δε διαπιστώνεται, ότι μετά τον Ψυχρό Πόλεμο οι τοπικές κρίσεις μπορούν γρήγορα να μετατραπούν σε διεθνείς απειλές, διατυπώνεται η θέση ότι είναι δυνατό να ελεγχθούν με προληπτική πολιτική (αναπτυξιακή βοήθεια), όπως στην περίπτωση του Κονγκό.

Με αυτή την πρόταση ευθυγραμμίζεται και η Ρωσία, η οποία θεωρεί, ότι ο μόνος μηχανισμός που μπορεί να αποφασίσει τη χρήση στρατιωτικής βίας είναι ο Ο.Η.Ε. και ουδείς άλλος.

Από την παρουσίαση των προβληματισμών και θέσεων, που εκφράζονται σε διεθνές επίπεδο, διαπιστώνεται, ότι υπάρχει θετικό υπόστρωμα για την ανάπτυξη ενός σύγχρονου συστήματος ασφάλειας, το οποίο θα απαντά στις προκλήσεις του 21ου αιώνα. Η μόνη χώρα, η οποία κωλυσιεργεί στην γρήγορη μετάβαση στη νέα εποχή, είναι

οι Ηνωμένες Πολιτείες. Είναι χαρακτηριστική η επισήμανση του υπουργού εξωτερικού της Γερμανίας, ότι «στις ΗΠΑ μαθαίνουν τώρα, ότι η δημοκρατία δεν αντέχει στρατιωτική εποπτεία και ότι η δημοκρατία και η δικαιοσύνη είναι απαραίτητες, όχι όμως επαρκείς βάσεις για ασφάλεια και ειρήνη» (43ο Συνέδριο για την Πολιτική Ασφάλειας, Μόναχο, 9-11/2/2007).

Αρνητική προσέγγιση σε σχέση με τη στάση των ΗΠΑ έχει και ο Ρώσος Πρόεδρος στο ίδιο συνέδριο επισημαίνοντας, ότι «μία χώρα, οι ΗΠΑ, καθημερινά υπερβαίνει τα εθνικά της σύνορα. Αυτό είναι ορατό στην πολιτική της απέναντι στα άλλα κράτη στους τομείς της οικονομίας, της πολιτικής, του πολιτισμού και της εκπαίδευσης.»

Βεβαίως οι κριτικές επισημάνσεις για το ρόλο των ΗΠΑ και την διαδικασία ωρίμανσης, η οποία προχωρεί σε συγκεκριμένους τομείς πολιτικής σε διεθνές επίπεδο, συνοδεύονται από πλευράς συμμάχων και με παραδοχές για «στρατηγικής σημασίας συμμαχία ΗΠΑ και Ε.Ε., η οποία είναι το όχημα για την προώθηση της παγκοσμιοποίησης σύμφωνα με τις κοινές αξίες» (υπουργός εξωτερικών Γερμανίας στο 43ο Συνέδριο για την Πολιτική Ασφάλειας, Μόναχο, 9-11/2/2007). Προϋπόθεση όμως στην επαλήθευση αυτών των σκέψεων και στρατηγικών επιλογών είναι η ανάληψη περισσότερων ευθυνών από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό όμως προϋποθέτει επίσης την ύπαρξη κοινής πολιτικής ασφάλειας και εξωτερικών. Με αυτή την έννοια είναι απαραίτητο να αποκτήσει η Ευρώπη Σύνταγμα.

Ειδάλλως η Ε.Ε. είναι αδύναμη και η στρατηγική της επιλογή για ηγετικό ρόλο σε διεθνές επίπεδο εκφυλίζεται σε νομιμοποιητικό και ενισχυτικό παράγοντα των αμερικανικών επιλογών για την προώθηση των γεωπολιτικών και οικονομικών τους συμφερόντων, χωρίς να ενδιαφέρονται μάλιστα για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων απειλών, οι οποίες προκύπτουν από τις κλιματικές αλλαγές και το ενεργειακό πρόβλημα,

ΣΥΝΕΧΕΙΑ

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΑΝΤΩΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Η ημέρα που γεννήθηκε η Ευρώπη

► Συνέχεια από τη σελίδα 8

νου «τρίτου κόσμου» και ιδιαίτερα της Αφρικανικής ηπείρου και τέλος τα 4 δις των συνανθρώπων μας που σύμφωνα με τα στοιχεία της παγκόσμιας τράπεζας, ζουν κάτω από το όριο της αξιοπρεπούς διαβίωσης δηλαδή είναι φτωχοί.

Τι κάνει η Ευρωπαϊκή Ένωση για όλα αυτά; Ίσως όχι αρκετά. Ποια είναι η θέση της και η πραγματική της ισχύς στην παγκόσμια σκηνή; Μάλλον όχι η επιθυμητή και πάντως όχι ανάλογη σε πολιτικό επίπεδο με την αντίστοιχη οικονομική της παρουσία. Πράγματι το Ευρωπαϊκό Ιωβηλαίο της 25^{ης} Μαρτίου δικαιολογεί ίσως μεγαλύτερη ευφορία, κοιτώντας προς τα πίσω, παρά ατενίζοντας το μέλλον.

Η Ευρώπη όμως δεν έχει άλλη επιλογή από το να ενώσει τις δυνάμεις της σε οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό και οικολογικό επίπεδο και να δείξει διάθεση και αποφασιστικότητα για ένα νέο ξεκίνημα. Έτσι κι αλλιώς η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να συνεχίσει να προσπαθεί ενωμένη. Οι μοναχικές περπατησιές δεν έχουν καμιά τύχη στον σημερινό μονοπολικό κόσμο.

Η απόρριψη της Συνταγματικής Συνθήκης από τους Γάλλους και τους Ολλανδούς πολίτες προκάλεσε αμηχανία και απαισιοδοξία σε πολλούς. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στήριξε αυτή τη Συνθήκη και εργάζεται για την αναβίωσή της. Ακόμη και αν δεχθούμε ότι η έγκρισή της δεν θα έλυne όλα τα προβλήματα, είναι ωστόσο σημαντικό να διαφυλάξουμε την ουσία αυτής της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας.

Να αντλήσουμε αισιοδοξία και να αναδείξουμε ένα νέο «συλλογικό πνεύμα». Ένα ευνοϊκότερο κλίμα για την ενίσχυση και της πολιτικής παρουσίας της Ένωσης στην παγκόσμια σκηνή. Αυτό θα ήταν ένα καλό δώρο για τα «πενηντάχρονα γενέθλια της Ευρώπης», ένα δώρο που αξίζουν όλοι οι ευρωπαίοι πολίτες.

παρά την προοπτική που υπάρχει τόσο η ενεργειακή ασφάλεια όσο και η προστασία του κλίματος να γίνουν ατλαντική προτεραιότητα τον 21ο αιώνα, με ανάληψη ηγετικού πολιτικού ρόλου και παγκόσμιας ευθύνης. Σε ό,τι αφορά δε τη Ρωσία, ο πρόεδρος Πούτιν ομιλεί εκ του ασφαλούς για ένα σχέδιο ασφαλείας σε διεθνές επίπεδο, διότι δεν υφίσταται τις πιέσεις των ενεργειακών αναγκών. Η πρόταση του για την πολιτική ασφάλειας σε παγκόσμιο επίπεδο είναι σημαντική, εάν διασφαλισθούν ενεργειακά όλες οι χώρες του πλανήτη. Η Ρωσία όμως παρά τις κριτικές επισημάνσεις κινείται σε τροχιά σύγκλισης με τους ευρωπαίους στον τομέα της πολιτικής ασφάλειας.

Αδύνατα σημεία στο διεθνές σύστημα είναι τα νέα κέντρα παγκόσμιας οικονομικής δύναμης και πολιτικής επιρροής, τα οποία αναπτύσσονται και έχουν αναγκαστικά επιθετική πολιτική στον ενεργειακό τομέα και την επιβάρυνση του κλίματος εξαιτίας των ρυθμών ανάπτυξης των οικονομικών τους, όπως η Κίνα και άλλες δυνάμεις της ευρύτερης περιοχής. Η ανάδειξη τους σε παγκόσμιες δυνάμεις (Κίνα, Ινδία) σταδιακά θα επιβάλλει ένα πολυεστιακό σύστημα ασφαλείας. Γι' αυτό θα κερδίζει έδαφος η πολυεστιακή διπλωματία και ο ρόλος που θα παίζουν αρχές όπως η διαφάνεια και το ανοιχτό σύστημα επικοινωνίας στην πολιτική, ενώ θα μειώνεται η χρήση στρατιωτικής βίας.

Προϋπόθεση όμως για την συνεργασία των κρατών είναι ο αμοιβαίος σεβασμός μεταξύ τους, με διατήρηση των πιθανών διαφορετικών προσεγγίσεων. Πάνω από όλα είναι η κοινή πορεία για την επίλυση κρίσεων. Και σε αυτή την πορεία δεν έχει θέση η λογική της σύγκρουσης των πολιτισμών ή ο παραλογισμός της βίαιης και

χωρίς γνώση των δεδομένων προσπάθειας επιβολής προτύπων και αρχών ξένων σε πολιτισμικά διαφορετικές κοινωνίες. Επίσης ούτε η προσπάθεια της όποιας μεγάλης δύναμης να ελέγχει τις εξελίξεις επενδύοντας στην τεχνολογική υπεροπλία σε ότι αφορά την ανάπτυξη προηγμένης τεχνολογίας οπλικών συστημάτων (Ballistic-Missile-Defense-System, BMD), τα οποία με στρατηγική διασπορά ανά τον πλανήτη χρησιμοποιούνται για προώθηση γεωπολιτικών συμφερόντων.

Η παγκόσμια πραγματικότητα και ο κόσμος μας έχουν αποκτήσει σε υψηλό βαθμό χαρακτηριστικά αδιαφανή και πολύπλοκα. Η επιστήμη και η τεχνολογία, αν και επιλύουν προβλήματα, έχουν συμβάλει στην αύξηση της πολυπλοκότητας, διότι η πραγματικότητα έχει γίνει πλέον πιο πλούσια σε προϋποθέσεις. Εκείνη η παράμετρος που κάνει την απουσία της αισθητή είναι η ανάπτυξη μιας λειτουργικής ηθικής, η οποία θα εδράζεται στον ανθρωπισμό και το σεβασμό του οικοσυστήματος. Και εδώ δεν χωρά καμία μεταφυσική υπεκφυγή. Χρειάζεται ορθός λόγος και συνειδητοποίηση των ορίων της κάθε χρονικής στιγμής την ιστορική πορεία του ανθρώπου στο μέλλον.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, με το τεράστιο πολιτισμικό και ιστορικό φορτίο που την χαρακτηρίζει, μπορεί και πρέπει να γίνει καταλύτης θετικών εξελίξεων σε παγκόσμιο επίπεδο προς αυτή την κατεύθυνση. Με την συμπλήρωση πενήντα χρόνων ειρηνικής και γόνιμης πορείας έχει κατακτήσει μια πολύ σημαντική θέση στο διεθνές σύστημα, η οποία της επιτρέπει να αναλαμβάνει διαμεσολαβητικό ρόλο και να συμβάλλει στην σύγκλιση και εξισορρόπηση διεθνών αντιθέσεων.

The ESDP in the southern flank of Europe. The position of Greece¹

By Ioannis Parisis²

Confronted with many challenges and threats, the southern EU countries have no choice but to become major players on the security issues, contributing in the development of the European defence capabilities. One might argue that the security problems of the southern region of Europe should be viewed as problems to the EU as an entity. It is obvious that the problems in the Mediterranean have a direct or indirect effect in the security of the whole Europe. For example, the problematic peace process in the Middle East creates difficulties in the progress of the Barcelona process and the relevant Euro-Mediterranean Partnership.

It is worth underlining that the states of the southern region of Europe are among those member-states that actively support the development of ESDP. None among them can be characterized as “neutral” and none has expressed the wish to remove itself from issues related to security and defense. With the exception of the new members, Cyprus and Malta, all the countries of the southern flank are, at the same time, members of the Atlantic Alliance and actively participate to all European initiatives in

the field of ESDP. This however shows that, being the first to face the security problems, they do not have the luxury to be politically neutral or to oppose the development of ESDP.

Factors that determine the position and interests of Greece regarding ESDP

By its integration in the European Community, Greece expected mainly to secure its security from the external threats it faced. Greece believed that its integration in a community of developed and powerful countries would constitute a deterrent factor against any possible external threat. Besides the threats mentioned in the European Security Strategy Greece still faces the “classic” military threats against its territorial integrity. It must be stressed that Greece is the only member state of the EU, which has not enjoyed until now, the most important achievement of European integration: security. Because of this it strongly supports every initiative that has as a goal the security of the external borders of the EU, since Greece is situated on the external land and sea borders of the Union.

Economic factors

There is a significant deviation between European countries in their defence expenses and the size of their armed forces. Speaking on Greece we can observe that, because it faces an external threat, is obliged to sustain large armed forces, comparative with its size, and to spend the higher percentage for the defence.

The issue of the defence expenditure is a prerequisite for a common defence. It is important to the European citizens to understand, that an effective and decisive common European defence should

be based on mutual defence expenses. The Greek citizens share a very heavy defense budget because they feel the continuous threat against the territorial integrity from Turkey.

Military factors

Despite the fact that Greece maintains large armed forces we could remark that, because of the national security needs, it is not easy for Greece to provide a lot of military units to missions outside the country. We have to stress that the Hellenic armed forces have, during the peaceful period, a specific defensive structure in order to confront an attack against the country's territory. It is obvious that because of that deployment, any unit removal, in order to be supplied to missions outside of the country creates a gap to defensive planning. Nevertheless, Greece often provides the EU with units from its defensive structure, trying to fill in the gap that is created, for as long as it is needed, through reserve units, modification of unit limits etc. The situation at the Navy and the Air Force is more or less the same. Nevertheless, Greece provides naval units and aircrafts to EU-led or NATO missions.

Public opinion and political parties

The majority of the Greek people is in favor of European integration and supports strongly the efforts towards this direction. Thus, the two biggest political parties share the idea of the development of an effective ESDP within the context of EU. It is important to underline that the policy of the country regarding the ESDP, is fully supported by the majority of national parliament, and is followed nearly without any change from the successive governments. The positions of the two bigger parties, which are governing

1. A summary of the author's contribution in the edition of the Bertelsmann Stiftung, Germany, “*The South and ESDP. Greece, Italy, Portugal and Spain*”, Gutersloh, March 2007, in the framework of the project “*Europe's Global Responsibility*”

2. MGen (r), political scientist and Phd candidate at the University of Crete. Former Director of the Defence Analyses Institute (2004-06). He teaches ESDP issues, Mediterranean security, geostrategies etc, at the National Defence College, the Higher Joint War College, the National Security College. He has written more than 100 articles on the field of defence technology, European security and defence policy, military forces organization, strategy etc. He has published seven books, mainly on CFSP and ESDP.

the country in succession during the last thirty years and which express the 85% of the Greek people, are almost totally the same regarding the defence policy and their stance towards the ESDP.

The Greek public opinion is linked to what have been already mentioned on threats. The citizens who feel the threat against their country and to this end pay enormous amounts on defence, when discussing the European security and defence, pose two questions: Will it ensure the security and independence of the country from an external threat? Will the EU interfere if the independence of Cyprus is threatened? The average citizen is unaware of the meaning of terms as Petersberg, collective defence, Berlin plus, etc. He is interested in security. What is the answer that ESDP provides him with?

The economic and social impact for Greece, as a result of its need to maintain large numbers of armed forces, to purchase large quantities of weapon systems and to keep the longest obligatory military service in Europe, is easy to be detected. Naturally, this situation has made the Greek citizens sensitive in security and defence issues. Aware of the threat against their country, they accept, in their vast majority, the need for military service and the high expenditure for defence.

Foreign policy imperatives

Unquestionably, it is very hard to unite policies of different countries, related to foreign and military affairs. Greece as a small country have no option but to trust international organizations. In spite of the obvious difficulties, the Greek government managed to salvage a fair amount of common ground.

The main problem of the Greek foreign policy is its relation with Turkey. The country's strategy, in order to respond to the threat from of Turkey, is first of all deterrent, though the development of a powerful defensive system that secures the national territory from any hostile attack. At the same time Greece aims, throughout the years, to achieve the normalisation of its relations with Turkey, through a strategy of appeasement and peaceful approach. In this context, the hellenic policy believes that the integration process of Turkey in the EU will force it to take action for the democratisation of the structure of the state and society and to respect of international treaties and rules.

Greece's commitment to ESDP

As regard the CFSP and ESDP, the Greek position is that their development should be based on continued close co-operation and reliance on NATO and should allow, through its procedures, European states, collectively and individ-

ually, to shoulder their share of responsibility in trying to promote peace and stability in Europe and the development, and well-being of its people. Greece was from the beginning a strong supporter – and willing contractor – of the European Rapid Reaction Force. It is also felt that the EU should develop its own Strategic Concept, as a prerequisite for the further development of its foreign and defence policy.

In the framework of the development of the EU military capabilities, with the establishment of the Headline Goal 2010, Greece actively participates to the creation of a multinational Battlegroup with Italy, Portugal and Spain. Also, it has promoted the creation of an additional Battlegroup, in SE Europe, with the participation of Bulgaria, Romania, Cyprus and Greece as framework nation. Furthermore, Greece has participated and participates in almost all EU-led military crisis management operations.

Greece will encounter the development of democracy in Turkey with satisfaction. This will permit it to reduce the high defence expenditure and the large armed forces, saving money for other, non-military goals. At the same time Greece will have the opportunity to provide more easily military units and means to EU operations in the context of ESDP.

	GDP in Euros	DEFENCE EXPENDIT.		ARMED FORCES PERSONNEL			MEMBERSHIP		PERCEIVED THREAT AGAINST NATIONAL SECURITY
		Euros (bn)	%	Military service	Total armed forces	% Pop	NATO	EUROFOR EUROMARFOR	
PORTUGAL	140 bn	3	2.1	Profess	45.000	0.40	YES	YES	NO
SPAIN	750 bn	9	1.2	Profess	150.000	0.37	YES	YES	NO
FRANCE	1.6 tr	40	2.9	Profess	250.000	0.40	YES	YES	NO
ITALY	1.3 tr	25	1.9	Profess	190.000	0.33	YES	YES	NO
GREECE	160 bn	6.5	4.1	Mixed	160.000	1.50	YES	NO	YES

	MBTs	ARTY S/P	PRINCIPAL SURFACE UNITS	SUBMARINE	FIHTERS	AH
PORTUGAL	190	20	6	2	45	-
SPAIN	550	200	16	6	170	28
FRANCE	620	280	33	10	800	300
ITALY	1600	260	17	6	200	56
GREECE	1720	400	14	8	350	20+12

Source: MILITARY BALANCE 2004-05, IISS, London

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Μιχάλης Μοδινός, Ο Μεγάλος Αμπαΐ,
Εκδόσεις ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ, 2007

Σελίδες 469

Η πολιτική γεωγραφία της μυθιστορίας

Της Χριστίνας Θεοχάρη

Κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ το νέο βιβλίο του γνωστού περιβαλλοντολόγου, γεωγράφου και συγγραφέα Μιχάλη Μοδινού «Ο Μεγάλος Αμπαΐ». Ένα μυθιστόρημα ιστορικό, πολιτικό και εξαιρετικά επίκαιρο καθώς η πραγμάτευση της αναζήτησης των πηγών του Νείλου, αναδεικνύει το διαχρονικό ενδιαφέρον του ανθρώπου να ανακαλύψει τις απαρχές του ζωοδότη ποταμού και κατ' επέκταση της ίδιας του της ύπαρξης. Ας θυμίσουμε ότι πριν από μερικούς μόλις μήνες έγινε γνωστή η ανακάλυψη των πηγών του Νείλου σε κάποιο άλλο σημείο της Αφρικής από αυτό που πιστευόταν ως τότε.

Το μυθιστόρημα αναδεικνύει την ευρωπαϊκή εισόδου στη Μαύρη Αφρική με όλα όσα αυτή σήμανε στους αιώνες που ακολούθησαν, τόσο για τους ευρωπαίους όσο και για τους ντόπιους πληθυσμούς, δηλαδή την αποικιοκρατία για τους μεν και την κατάρρευση των πολιτισμικών στοιχείων της μαύρης Αφρικής για τους δε. Μια αφήγηση με διαπολιτισμικές και οικολογικές αναφορές και προεκτάσεις, στο οποίο ο συγγραφέας, παράλληλα με την περιγραφή μιας επικής κατά τα άλλα εξερεύνησης, ιχνυλατεί τη χλωρίδα, την πανίδα, τους καρπούς της γης, τα καιρικά φαινόμενα, τις ανθρώπινες συμπεριφορές σε σχέση με τη φύση, το οικολογικό και γεωγραφικό γίνεσθαι μιας άλλης εποχής, μακρινής και απρόσμενα κοντινής συνάμα.

Ο συγγραφέας αναβιβώνει με δεξιότητες την ευρωπαϊκή αντίληψη της εποχής για τον άγνωστο και μυστηριακό κόσμο της Μαύρης ηπείρου και με καταλύτη την κοινή προσπάθεια μιας αβέβαιης ανακάλυψης αναδεικνύει την όσμωση ιδεών, απόψεων και συναισθημάτων ανθρώπων που στο πλαίσιο μιας αποστολής εξερεύνησης μοιράζονται τις ίδιες δυσκολίες, κινδύνους, χαρές, απογοητεύσεις.

Περί τίνος όμως πρόκειται; Το έτος 2013, στο ετήσιο Συμπόσιο της Ελληνικής Γεωγραφικής Εταιρείας ανακοινώνεται η ανακάλυψη και αποκατάσταση των χειρογράφων ενός Έλληνα που ταξίδεψε στα 1769 στο εσωτερικό της Αφρικανικής ηπείρου, ως μέλος της αποστολής του σκωτσέζου εξερευνητή Τζέιμς Μπρους. Ο Στρατής Ταταράκης, φυγάς από την πατρίδα του τη Μήλο για όχι απολύτως σαφείς λόγους, ναυτικός και παιδί του Διαφωτισμού, ακολουθεί επί τρία χρόνια την αποστολή αυτή που θα άλλαζε εν πολλοίς τον σύγχρονο

κόσμο, διασχίζοντας τα ανεξερεύνητα τότε εδάφη της Άνω Αιγύπτου, της Ερυθραίας, της Αιθιοπίας και του Σουδάν. Ενώ όμως βασικός σκοπός του Μπρους είναι η ανακάλυψη των πηγών του Νείλου, το ταξίδι αυτό αποτελεί για τον Στρατή μια παρατεταμένη τελετή ενηλικίωσης, ένα είδος Οδύσσειας που θα του αποκαλύψει σταδιακά τα μυστικά της Μαύρης Ηπείρου. Η πορεία του θα τον φέρει αντιμέτωπο με μια νέα πραγματικότητα: άγνωστες φυλές, άλλους πολιτισμούς, μια νέα γεωγραφία. Ο κεντρικός ήρωας του βιβλίου θα συνθέσει σταδιακά μια παράλληλη αφήγηση, όπου, στις κυρίαρχες δυτικές ερμηνείες και τον πρώιμο επιστημονικό λόγο της ιμπεριαλιστικής περιόδου, θα αντιπαράξει μια ολιστική θεώρηση του κόσμου που αφουγκράζεται τις τοπικές αφηγήσεις, προσπαθεί να κατανοήσει τον ανθρωπολογικό και βιολογικό πλούτο της Αφρικής, ενώ εμβυθίζεται στους γηγενείς τρόπους ζωής.

Το εκπληκτικό αυτό οδοιπορικό αποτελεί την τοιχογραφία μιας ολόκληρης εποχής αλλά και μια μεθοδική, μυθιστορηματική ανασύσταση της οικογεωγραφίας του μετέπειτα «Τρίτου Κόσμου». Κυρίως όμως συγκροτεί έναν διαρκή διάλογο με τον Άλλο – τον αλλοθρησκο, τον ετερόχθονα, τον αλλοεθνή. Συνιστά μια αφήγηση για τον πολιτισμό αλλά και την ανακατασκευή ενός Ροβινσώνα Κρούσου, με δοκιμαϊκή ακρίβεια και τεράστιο αφηγηματικό πλούτο. Πίσω εντούτοις απ' τη μεγάλη πορεία και τις περιπέτειες του ήρωα, σ' ένα άλλο επίπεδο ανάγνωσης, αναδεικνύεται η υφέρπουσα ιδεολογική διαμάχη για την φύση και τις πηγές του ιερού ποταμού ή, μεταφορικά, της ίδιας της ανθρώπινης περιπέτειας. Ο Στρατής συχνά αμφισβητεί τα επιστημονικά ευρήματα του κυρίου του και καταφεύγει στις αυτόχθονες ερμηνείες καθ' όλη την τριετή του πορεία κατά μήκος του Γαλάζιου Νείλου. Έτσι, θα προσεγγίσει οντολογικά και προφητικά την σχέση ανθρώπου – φύσης, θα διατρέξει τα όρια και τις παραδοχές της κατασχουσας επιστημονικής μεθόδου, θα αμφισβητήσει τις μυθολογικές της παραδοχές και, παραδιδόμενος στις μεγάλες, κυκλικές αφηγήσεις της «άγριας σκέψης», θα προβάλει τον δραματικά επίκαιρο διάλογο των πολιτισμών.

Η συναρπαστική γραφή του Μοδινού, αντλώντας από τις γνωσιακές καλλιέργειες της φιλοσοφίας και της επιστήμης, κατασκευάζει μια εκπλησσουσας ζωντάνιας λογοτεχνική σύνθεση. Ο τόνος του πάθους, της έκστασης, του πόθου, της αγωνίας, της περισυλλογής, της γαλήνιας ερήμωσης και της τρυφερής ειρωνείας στους οποίους κινείται η γραφή του, της προσδίδουν – ακόμη και στις καθαρά τοπιοπεριγραφικές αναφορές της – την άχνη της ερωτικής αφής. Όμως το μυθιστόρημα αυτό, αποτελώντας προϊόν πολυετούς επιτόπιας έρευνας, μπορεί να ενταχθεί εξ ίσου καλά στην παράδοση της ανατρεπτικής ταξιδιωτικής λογοτεχνίας, όπου κεντρικοί ήρωες γίνονται οι ίδιοι οι τόποι.

“Federalizing the EU, why do it?”

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως είναι γνωστό, μετά την μεγάλη διεύρυνση προς τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, έχει περάσει σε μία περίοδο κρίσης κυρίως σε ότι έχει να κάνει με την ολοκλήρωση. Ο διάλογος για το ομοσπονδιακό μέλλον της ΕΕ έχει παγώσει. Το όραμα των «Ηνωμένων Πολιτειών Ευρώπης» είναι ακόμα μακριά, ή χρειάζεται αναθεώρηση.

Οι Ευρωπαϊκοί θεσμοί και οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων εξακολουθούν να θεωρούνται απόμακρες, αόριστες έννοιες, ενισχύοντας έτσι το σύνδρομο του δημοκρατικού ελλείμματος. Αυτονομιστικά κινήματα αναδύονται στην Ευρώπη. Πολυπολιτισμικότητα και διεύρυνση γίνονται αντικείμενα συζητήσεων. Ανθρώπινα δικαιώματα μειονοτήτων εξακολουθούν να αμφισβητούνται.

Τίθεται, λοιπόν, το ερώτημα 'αποτελεί ο Ομοσπονδισμός λύση για όλα αυτά τα θέματα;'

Αναγκαία κρίνεται, επομένως, η δημιουργία ενός συνεχές forum συζήτησης για τα θέματα αυτά, ώστε να ενισχυθεί και να αναζωπυρωθεί το ενδιαφέρον και το όραμα της ολοκλήρωσης. Εξίσου απαραίτητη είναι και η ανάγκη της πληροφόρησης γύρω από το έργο των θεσμών της ΕΕ, τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, τα οφέλη που προκύπτουν από την ιδιότητα του κράτους-μέλους της ΕΕ και τον ευρύτερο ρόλο των οργανώσεων της ευρωπαϊκής κοινωνίας πολιτών.

Προς την κατεύθυνση της ικανοποίησης αυτών των αναγκών κινήθηκε το ΕΚΕΜ με την ανάληψη οργάνωσης ενός τριήμερου σεμιναρίου με σκοπό την έναρξη διαλόγου και την ευαισθητοποίηση της ευρωπαϊκής κοινωνίας πολιτών αναφορικά με την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και γενικότερα με το μέλλον της Ευρώπης. Το σεμινάριο θα οργανωθεί σε τρεις θεματικές:

Θεωρίες Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης και Ανάλυση Ευρωπαϊκών Πολιτικών

Πολυπολιτισμικότητα, Ολοκλήρωση και Διεύρυνση: Ουτοπία ή πραγματικότητα

Ομοσπονδιακά μοντέλα διαρκών πολυπολιτισμικών κοινωνιών.

Η Ευρωπαϊκή Έκφραση θα συμμετάσχει στο σεμινάριο με δύο επιστημονικούς συντονιστές στις δύο από τις τρεις θεματικές. Επίσης θα παράσχει πολύτιμες προτάσεις για τον σχεδιασμό του σεμιναρίου καθώς και για τη διαμόρφωση της ατζέντας. Τέλος τα συμπεράσματα του σεμιναρίου θα δημοσιευθούν στο περιοδικό «Ευρωπαϊκή Έκφραση» του οργανισμού.

Η ΠΟΛΗ ΜΟΥ ΜΕ ΠΟΔΗΛΑΤΟ

Με μεγάλη επιτυχία συνεχίζεται το πρόγραμμα Η ΠΟΛΗ ΜΟΥ ΜΕ ΠΟΔΗΛΑΤΟ στο Δήμο Μαραθώνα.

Το πρόγραμμα υλοποιείται από Οκτώ Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις σε όλη την Ελλάδα με την υποστήριξη της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς. Κάθε Σάββατο και Κυριακή λοιπόν με σημείο εκκίνησης το Κέντρο Προβολής Μαραθωνίου Δρόμου στις 10πμ εκπαιδευμένοι εθελοντές από την περιοχή του Μαραθώνα μας ξεναγούν στην περιοχή, έχοντας τη δυνατότητα επιλογής 5 εναλλακτικών διαδρομών. Το πρόγραμμα είναι από την αιγίδα του Δήμου Μαραθώνα.

Σας παραθέτουμε επιστολή συμμετεχόντων στο πρόγραμμα:

Παρακαλώ εκφράστε τις ευχαριστίες μας για την υλοποίηση του προγράμματος και την υποστήριξή του το Δήμο Μαραθώνα και τους νεαρούς οδηγούς μας Χρυσάνθη και Μιχάλη (μαθητές Β' Λυκείου) που μας οδήγησαν με ασφάλεια σε όλη τη διαδρομή, μας ξενάγησαν με πολύ ενδιαφέρον στον Τύμβο του Μαραθώνα και μας συνόδεψαν ευχάριστα δίπλα στη θάλασσα.

Τους ευχαριστούμε για την ωραία Κυριακή που περάσαμε κοντά τους!

Χ. Τιτοπούλου

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε την ιστοσελίδα www.poli-podilato.gr ή καλέστε στο 8011 1919 00

ΝΕΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΛΛΗΝΗ

Καινούρια γραφεία στην περιοχή της Ανατολικής Αττικής διαθέτει από αρχές Απριλίου η Ευρωπαϊκή Έκφραση. Το γραφείο στεγάζεται στην Λ. Μαραθώνος 417 στην Παλλήνη. **Τα εγκαίνια: Πέμπτη 7 Ιουνίου και ώρα 7μμ.**

ΕΡΓΟ ΑΛΚΗΣΤΙΣ

Στο πλαίσιο του έργου Άλκηστις της Κ. Π. EQUAL (Β' κύκλος), το Κέντρο Μέριμνας Οικογένειας & Παιδιού (Κ. Μ. Ο. Π) σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Ισότητας και το Κέντρο Έρευνας και Υποστήριξης Θυμάτων Κακοποίησης και Κοινωνικού Αποκλεισμού (ΕΚΥΘΚΚΑ) διοργάνωσαν Συνέδριο με θέμα: «Συμβουλευτική απασχόλησης και εξισορρόπησης οικογενειακών και επαγγελματικών υποχρεώσεων».

Χρόνος Συνεδρίου: Πέμπτη 29. 03 & την Παρασκευή 30. 03. 2007

Χώρος Συνεδρίου: Ξενοδοχείο ΤΙΤΑΝΙΑ Πανεπιστημίου 52 - 10678, Αθήνα

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε την ιστοσελίδα www.alkistis-equal.gr

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΜΕ ΘΕΜΑ: Η ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

Την Πέμπτη, 29 Μαρτίου 2007 στην Αίγλη Ζαππείου η Κίνηση Πολιτών σε συνεργασία με τις ΜΚΟ: ΕΛΙΑΜΕΠ, ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ, ΜΙΟ-ΕCSDE, PRAKSIS, WWF ΕΛΛΑΣ, πραγματοποίησαν εκδήλωση με θέμα: Η Ευρώπη και ο Ρόλος της Κοινωνίας Πολιτών, με ομιλήτρια την Αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κα Margot Wallstrom.

ΑΝΑΔΑΣΩΣΕΙΣ

Σε 2 αναδασώσεις έλαβε μέρος η Ευρωπαϊκή Έκφραση στις περιοχές Μαρίκες και Ν. Βουτζάς. Στις αναδασώσεις συμμετείχε με το πυροσβεστικό όχημα της οργάνωσης ο υπεύθυνος αναδασώσεων, οδηγός και επικεφαλής του πληρώματος Κώστα Στράμπι.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

1

Σκοπός της έκδοσης είναι η παρουσίαση διαφορετικών απόψεων –αρκεί να μην εκφέρονται αυθαίρετα– και η δημιουργία κατάλληλου πλαισίου διαλόγου και ανταλλαγής ιδεών με επίκεντρο την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και την ελληνική συμμετοχή σ' αυτήν. Οι απόψεις που εκφράζονται δεν δεσμεύουν αποκλειστικά την ιδιοκτησία, τον εκδότη ή την σύνταξη.

2

Τα άρθρα τα οποία δημοσιεύονται στην Ευρωπαϊκή Έκφραση, επιλέγονται από τη σύνταξη με κριτήρια την επιστημονική εγκυρότητα, την ποιότητα, τη θεματική κάθε τεύχους, την πρωτοτυπία και επικαιρότητα. Μπορεί να δημοσιευθεί κείμενο και σε ξένη γλώσσα (κυρίως αγγλικά ή γαλλικά) κατόπιν συνεννόησης. Η έκταση του κειμένου δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερη από 900 λέξεις.

3

Όσον αφορά τις επιστημονικές δημοσιεύσεις, υποβάλλονται οποτεδήποτε, σε τρία αντίτυπα, υπακούουν στις διεθνείς προδιαγραφές επιστημονικής μεθοδολογίας, δεν έχουν δημοσιευθεί ούτε με παραπλήσια μορφή ή περιεχόμενο σε άλλα έντυπα, κρίνονται από μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Έκφρασης, με πλήρη διασφάλιση της αντικειμενικής κρίσης (ανωνυμία του κρινόμενου και

των κρινόντων, ο κρινόμενος πληροφορείται βέβαια ολόκληρη την κρίση) και η έκτασή τους κυμαίνεται μεταξύ 2000 - 3000 λέξεων. Ο υποψήφιος αποστέλλει σύντομο βιογραφικό σημείωμα.

4

Σε όλες τις περιπτώσεις μαζί με κάθε υποβολή κειμένου συμπεριλαμβάνεται και περίληψη στα γαλλικά ή στα αγγλικά (100-200 λέξεις). Το κείμενο θα πρέπει να αποστέλλεται και σε δισκέτα PC ώστε να αποφεύγονται οι αδυναμίες της δακτυλογράφησης και γενικά να επιτυγχάνεται η έκδοση. Καλό είναι επίσης να αποστέλλεται φωτογραφία του συγγραφέα. Χειρόγραφα, δισκέτες και άλλα πρωτότυπα δεν επιστρέφονται.

5

Απαγορεύεται αυστηρά η μερική ή ολική αναδημοσίευση ή αναδιανομή με οποιονδήποτε τρόπο, εκτός αν υπάρχει έγγραφη άδεια του εκδότη. Οι συγγραφείς, μετά την ανακοίνωση σ' αυτούς της θετικής κρίσης για μελλοντική δημοσίευση του άρθρου στην Ευρωπαϊκή Έκφραση, δεσμεύονται αυτό να μην δημοσιευθεί οπουδήποτε αλλού. Οι συγγραφείς λαμβάνουν δωρεάν δύο αντίτυπα του οικείου τεύχους. Η ιδιοκτησία διατηρεί το αποκλειστικό δικαίωμα να διανέμει με οποιουδήποτε όρους, άρθρα, περιλήψεις και ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Έκφραση διαμέσου του δικτύου Ίντερνετ.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΚΦΡΑΣΗ

Έτος ίδρυσης: 1989 Ομήρου 54, 106 72, Αθήνα,
τηλ: 210 3643224, fax: 210 3646953, e-mail: ekfrasi@ekfrasi.gr

Επιθυμώ να γραφτώ συνδρομητής στο περιοδικό "Ευρωπαϊκή Έκφραση"

	Ετήσια	Διετής
Τακτικός Συνδρομητής	20 Ευρώ	35 Ευρώ
Δημόσιοι Οργανισμοί, Τράπεζες, Βιβλιοθήκες, ΑΕΙ, ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ, Εταιρείες,		
Σύλλογοι	50 Ευρώ	100 Ευρώ
Ευρώπη	25 Ευρώ	45 Ευρώ
Άλλες ήπειροι	30 Ευρώ	55 Ευρώ
Φοιτητής, σπουδαστής,		
στρατιώτης	15 Ευρώ	25 Ευρώ
Συνδρομή ενίσχυσης-υποστήριξης	50 Ευρώ	90 Ευρώ

Οι συνδρομές καταβάλλονται στα γραφεία της Έκφρασης 9 π.μ. - 5 μ.μ.,
με ταχυδρομική επιταγή, ή τέλος στην Εθνική Τράπεζα (αρ. λογαριασμού 701/29600287)

ΔΕΛΤΙΟ
ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΟΥ

Όνομα.....

Επώνυμο

Διεύθυνση.....

Ταχ. Κώδικας.....

Πόλη

Τηλέφωνο:

E-mail:

Επάγγελμα:

Ημερομηνία Υπογραφή

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Θεσπρωτίας
στο πλαίσιο του έργου

«Προώθηση της Ευρυζωνικότητας στην
Θεσπρωτία-Υποέργο Λειτουργία των χώρων επίδειξης
και ενέργειες προβολής»,
σας προσκαλεί σε ημερίδα με θέμα:

« Η Προοπτική της Ευρυζωνικότητας στην Θεσπρωτία »

Η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί στους Φιλιάτες

το Σάββατο 9 Ιουνίου 2007

και ώρα 9:00π.μ.

Ο Νομάρχης Θεσπρωτίας

Βασίλειος Ν. Γιόγιακας

Π.Α : 26650-26615, Κα Πάσχου
210-3392500-1, Κα Μπάκα

Ανάδοχος: Ένωση Εταιρειών

iForce EXODUS
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΑΕ
COMMUNICATIONS SA
E.SOLUTIONS

Ακαδημίας 28, 106 71 Αθήνα
office@iforce.gr • www.iforce.gr

Ποδητισμός. Έργο ευθύνης.

Κρατάμε το πνεύμα ζωντανό.

Θέατρο, ζωγραφική, μουσική, ποίηση. Η Τέχνη είναι ποδητισμός, είναι ο καθρέφτης της κοινωνίας μας. Και μας κάνει περήφανους, σαν Έλληνες, γιατί είναι η ίδια η ιστορία μας, η παρουσία μας, η κληρονομιά μας.

Γι' αυτό και εμείς δίνουμε του καλύτερου εαυτού μας, με έργο ευθύνης για του Ποδητισμό, για να ζει και να αναπνέει η Τέχνη σε κάθε γωνιά της Ελλάδας.

... για ένα μέλλον πιο ανθρώπινο, πιο αισιόδοξο, πιο ευτυχισμένο.

Γιατί το πιο όμορφο παιχνίδι, είναι η ζωή